

Holy Bible

Aionian Edition®

Luka
Bayash Luke

AionianBible.org

Prima traducere inversă din lume a Bibliei
100% gratuit pentru copiere și tipărire
de asemenea cunoscut ca și “ Biblia Purpurie ”

Holy Bible Aionian Edition ®

Luka
Bayash Luke

Creative Commons Attribution-No Derivatives 4.0, 2018-2021

Text source: eBible.org

Source copyright: Creative Commons Attribution 4.0
Pioneers, 2018

Formatted by Speedata Publisher version 4.3.20 on 5/10/2021

100% Free to Copy and Print
<http://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc
<http://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern public domain translation in every language

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Prefață

Bayash at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation!* What is an *un-translation?* Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a lexicon. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the afterlife destinies of mankind and fallen angels.

This *un-translation* helps us to see these ten underlying words in context. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org and with the Android App. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

Cuprins

NOUL TESTAMENT

Luka 11

ANEXĂ

Ghidul Cititorului

Glosar

Hărți

Illustrații, Doré

NOUL TESTAMENT

G. DORÉ

H. PISAN.

Šă Isus u zăs: "Tata Dimizovu amnjov, jartălji kă jej nu šćijă šje fašji."

Šă vojnici ur skos kockă să să āmperci dăm coljilje aluj ānträ jej.

Luka 23:34

Luka

1 Ku kum ščijec mulc su apukat sā skriji događajur šje Dimizov u obečalit a su dogodulit āntri noj. **2** Orikic as re svedoci dām kap dā Šje ur skris šje ur vāzut šā Šje svite Isus, jej ās slugurje alu vorba. **3** Aša šā ju mam āngāndit dām elši pā rānd sā skrjavutotu pāntru činji, glavni Teofile. **4** Aša sā fij siguran šā sā poc arāta šā sā spuj dā ānkrīdal dā vorbilje dā Šje u fost ānvācat kā āj aje anume. **5** Ām zālijiljele kānd kralj Herod vladale ām Judeja, are unu popā Šje sā cīma Zaharija dām svečenički rodu alu Abiji, šā mujere aluj isto are dām pleme alu Aron. Je sā cīma Elizabeta. **6** Amāndojoj ās re ām oči alu Dimizov fār dā duvinā, pravedni kā jej cānje toči zapovjedurje Šā pravilurje alu Domnu anostru. **7** Jej asre fār dā kupij, daje kā Elizabeta nu puće sā ajvi kupij, šā amāndojoj asre tari bātārnj. **8** Kānd una zā, Zaharija služule ka popa alu Dimizov ām Hram, u vinjut vreme pā grupa aluj sā služulaskā. **9** Dā pā običaju āntri pop lu izabralit ku kockā sā mergā ām svetište alu Dimizov sā prinusulaskā miomirosur. **10** Šā āntreg narodu aščipta afarā ām udvar šā sā aruga ām vreme dā mirosur. **11** Atunše andalu alu Domnu su nāstāmit ām hram alu Zahariji dādānenči pā desna parci dā ūrtvenik hundi are miomiris. **12** Zaharija kānd u vāzut pā andal taru su ānfrikuštatās. **13** Daje andalu ju zās: "Nuči sprije, Zaharija! Arugalā ata u fost auzātā. Mujere ata Elizabeta u ave fišor, šā tu vi da numi Ivan. **14** Vi ave fālušāje Šā slavlje Šā mulc sur ām fālušā la fātala aluj. **15** Kā jāl anume u fi mari ām oči lu Domnu anostru. Vin sā tari buturā no be. Mar ām injima alu mumāsa jāl u fi umpljet ku Duhu Svānt. **16** Mulc fišori kari ās Izraelci sur āntorši dā rānd dā la jāl ām napoj la Dimizovu alor. **17** Jāl u merži ām nenēce alu Domnu ka vjesniku ām duhu Šā ām pućere alu Ilja kari are dā kānva prorok sā pomirilaskā pā kupiji ku tatusurlje, sā āntorkā pā eje kari ās nevjerni sā apuši mudrost dā la heje kari ās pravednā, sā pripremalaškā narod pāntru Dimizov." **18** Ali u zās Zaharija alu andalu Gabrijel kari stāče ām nenēce alu Dimizov: "Dā pā Šje uj šči kā aje āj anume? Tu vejs kā mes aku om bātārn Šā bāšāca ame āj isto ām aj." **19** Andalu ju āntors vorba: "Numilje amnjov āj Gabrijel Šā ju mes ku Dimizov sā askultā Šje mu spunj, aša mes mānat sā svitesku ku činji Šā sāc aduk Hir fālos. **20** Punji mā ureči, kānd mar nu maj ānkrizut dā vorbasta šje cam spusu, tu njimika nu vi puće sviti pān Šje no su dogodulsta asta Šje cam spus. Vorbilje Šje cam spus ur fi ām pravā vremi." **21** Lume aščipta afarā pā Zaharija, šā sā čudule Šje faši atita dobā ām svetište. **22** Kānd u vinjut afarā nu puće sā svitaskā. Jāl svite ām znakovur Šā nu puće sā svitaskā njimikā pān Šje nu ju su ave kupilu. Šā atunše ur prišjepli kā u avut vizijā ām svetište. **23** Kānd u završālit vreme dā služba aluj ām Hram, Zaharija u fužijit akasā. **24** Atunše maj dā pā zālijile bāšāca aluj u rāmas gārjonā, šā nu jāšā afarā Šinj lunj. Elizabeta u zās: **25** "Domnu āj ala kari u fākut asta aku: Dimizov su ujtat pā minji ku milā Šā u lot āndārāt rušānje dām oči alu omirin." **26** Šasā lunj dā kānd Elizabeta are gārjonā, Dimizov u mānat pā andalu aluj pāšči Gabrijel ām varuš ām Galileja kari sā čamā Nazaret. **27** Jāl u vinjut la fatā ām pār kā su zaručulit ku Josip kari are potomku alu Kralju David. Je sā cīma Marija. **28** Gabrijel u vinjut Šā u zās: "Ānfālušešči tu kari ješč izabralit! Domnu āj ku činji!"

Blagoslovulit ješč tu āntri mujer!" **29** Marija are uznemirenā dā pozdravu aluj šā je u ānsjirkat sā sā āngāndaskā šje značalešči. **30** Andalu ju zās alji: "Nuc fijā frika, Marija! Tu aj afliat la Dimizov milā. **31** Punji ureči, vi rāmjanje gārjonā, vi fāta fišoru šā tu ji punji numi Isus! **32** Jāl u fi mari, šā u fi čimat Fišoru lu Hāl Maj Mari! Šā Domnu Dimizov ju da autoritet sā vladalaskā ka kralju ka kum āj predaku aluj David. **33** Šā jāl u vladalit ām familija lu Jakov dā erikeš, šā kraljevstva aluj nu ave kraj!" (aiōn g165) **34** Marija u āntribat atunše pā andal: "Kum poči asta fi kā ju mes fatā ām pār!" **35** Andalu ju āntors vorba: "Duhu Svānt u vinji pā činji, Šā pućere dā Hāl Maj Mari cu astupa ku umbrā. Dām ala rānd Kupilu Svānt Šje u fi fātat dā la činji u fi čimat Fišoru alu Dimizov. **36** Punji ureči: Rođakinja asta Elizabeta āj bātārnā Šā isto u ave fišor, kā je nu puće sā ajvi majmult, ali aku āj mar ām Šasā lunj dā kānd āj gārjonā. **37** Kā njimika nuj nemoguće alu Dimizov!" **38** Atunše u zās Marija: "Da ju mā ligizesk ku asta sā fjuv ropkinja alu Domnu. Lasā fijā aša kum tu zāši." Atunše andalu u fužijit dā la je. **39** Dovā tri zāli dā pā aje Marija su gātāt Šā u mers pā kalji, je su āngribit ām unu sat ām Judeja pā dal. **40** Akulo are kasa lu Zaharija. Je u tunat ām nontru šā su pozdravalit ku Elizabeta. **41** Kum u auzāt Elizabeta pozdravu lu Marija u sāmcāt pā kupilu alji kum tari su miškat ām injimā, Šā Elizabeta are pljinā ku Duhu Svānt. **42** Elizabeta tari u mužit lu Marija: "Maj tari ješč blagoslovulāzātā tu āntri mujer, Šā blagoslovulāzāt āj kupilu atov!" **43** Adišje mes aša bitnā, kā tu mama lu Domnu amnjov vinji sā mā posjetilaskā? **44** Kā dām momentu Šje am auzāt pozdravalala ata, kupilu amnjov tari su miškat dā fālušājā ām injima ame! **45** "Blagoslovlenā daje kā tu aj ānkrizut kā Šje Domnu cu igirit sigurno u fi!" **46** Atunše Marija u zās: "Duša ame āl slavalešči pā maj mari Domn, **47** Šā duhu amnjov sā ānfālušešči ām Dimizov Spasitelju amnjov, **48** daje kā jāl su ujtat ku milā pā minji pā poniznā ropkinja aluj, aku toči generacijurlje mur čimamā blagoslovlenā, **49** daje kā svemogući Dimizov u fākut mari djeļur ku minji, Šā numilje aluj āj svānt. **50** Pālāngā totā sāmānca, Dimizov āj milos pālāngā eje kari āl poštivalešči. **51** Ku mānā aluj jāl u fākut pućenriši lukrur. Jāl u arunkat afarā pā eje kari asre ponosnā ām suflijičle alor Šā pā eje kari asre umišjeni. **52** Pā heje bālour vladar lju vārlji dā pā prijestolje, a pā heje kari ās ponizn iju riđikatulji. **53** U rānijit pā flāmānž ku mānkari bunā, a pā gāzdašji lju māna ku mānjilije golji. **54** Jāl u ažutat pā Izrael sluga aluj su āngānditusā dā milā aluj, **55** ka kum u obečalit alu preci anoštri dā kānva sā fijā pljinā dā milā pālāngā Abraham Šā pālāngā potomku aluj dā erikeš." (aiōn g165) **56** Marija u rāmas ku Elizabeta tri lunj atunše su āntorsāsā akasā. **57** Kānd u vinjut vreme alu Elizabeti sā ajvi kupil, je u fātat fišor. **58** Šā kānd ur auzāt susjedi Šā njamu kā Domnu are bun pālāngā je, jej ur vinjut una la je Šā sā ām fāluše ku je una. **59** Kupilu trābuje sā fijā obrezalit pā optā (8) zuvā, Šā kānd or vinjut una sā fakā asta, jej gānde sā āj de numi Zaharija dā pā tatusu. **60** Mumāsa u odbijilit Šā u zās: "Nu, jāl su cīma Ivan." **61** Ali jej ur zās: "Njime dām njamuc nu u fost čimat dā pā numiljala!" **62** Šā aša jej āntriba ku znakur pā tatusu alu kupilula, kum su cīma. **63** Zaharija u Šjirut pločić dā skris Šā u skris: "Ivan āj numilje aluj!" Toc asre āmirac. **64** Šā dām ala Šas Dimizov u dāsvākut gura alu Zaharija Šā poči sā svitaskā. Šā jāl dāde slavā alu Dimizov! **65** Atunše frika u vinjut pā tot susjedu Šā

ām totā parče dā Judeja pām īdalur šā spunje šje su dogodulit. 66 Toc kari ur auzāt dā aje cānje ām firi šā sā āngānde: "Šje u fi dām ala kupil?" Aume māna alu Domnuluj are ku kupilula Ivan. 67 Zaharja, tatusu alu Ivan are pljūn dā Duhu Svānt, atunše prorokovale šā zāšje: 68 "Slava alu Domnu Dimizov alu Izrael, Kā jāl u vinjut šā sā otkupilaskā pā narodu aluj! 69 Jāl u rādikat pāntru noj pā spasitelju silni! Dām potomstva lu sluga amnijov la kralj David. 70 Asta nju fost spus dām gurālej dā proroci aluj svānc dā kānva: (aiōn g165) 71 spasenie dā la dužmanji anoštři šā dām mānji kari toc nji māržālešči. 72 Are milosrdan pālāngā preci anoštři, šā u ispunulit savezu aluj svānt. 73 Ām zakletvā kari u dat lu Abraham, alu predaku anostru: 74 sā nji izbavalaskā dām mānji alu dužmanji, sā pučenj poslužulenj pāj jāl fār dā frikā, 75 šā sā kustānji svānt šā dirept ām toči zāljilje dā kustu anostru. 76 "Šā tu Ivan fišjoru amnijov, tu vi fi čimat proroku alu Maj Mari Dimizov, kā tu vi merži ām nenēc alu Domnuluj šā sājā dīreš kalje aluj, 77 Tu vi da alu lume lu Dimizov, Hir fālos dā spasalala šā dā jīrtala dā grehurlje alor. 78 Kutotu asta āj dā rānd dā suflītu milos alu Dimizovu anostru, ka sorilje kari svitlizešči u vinji afarā dām nor pāj noj sus 79 u da luminā alu eje kari Šādi ām tunjerik, šā ām umbra alu morči. Nju punji pišjorilje anoštři pā kalje dā putuljalā." 80 Ivan u kriskut šā su āmbālurit ām duh. Kusta ām pustinjā pān šje nu su arātat javno alu Izraelc.

2 Ām aje vremi dā pāj šje su avut Ivan, zapovied u fost mānatā dā la car August sā fākā skritura dā stanovništvo ām āntragā cara. 2 Aje are elši skritura dā stanovništvo kari u fost kānd Kvirinije are vladar dā Sirija. 3 Aša toc ur mers sā sā prijavalaskā ām varušu hundī preci alor u kustat. 4 Aša Josip dām mik varuš Nazaret ām Galileja, u mers ām varuš Betlehem ām Judeja hundī su avut David daje kāj jej as re njamu alu kralj David. 5 Josip u mers akulo sā sā jivaskā dā skritura una ku Marija zaručnica aluj, kari are gārjonā. 6 Sā kum asre dām Betlehem akulo vreme u vinjut sā sā ajvi kupilu. 7 Je u avut elši fišjor, lu ānvālītālū šā lu pus ām hištalov daje kāj nu are soba pāntru jej ām fugadov. 8 Ām ala lok dā apropi dā Betlehem asre pastirur kari rāmānje afarā pā otvoreno šā pāze stadurlje alor totā nopēc. 9 Šā dām turdatā su pojavalit andālu alu Domnuluj! Andālu u stat ām nenēc alor, šā slava alu Domnuluj lju svitlāzāt pāj jej. 10 Ali andālu lju zāš: "Nu vā fijā frikā! Ju vjuv sā vā aduk Hir fālos, dā mari fālušājā pāntru totā lume. 11 Ām varušu hundī su avut Kralj David, astās su avut Spasitelj. Jāl are Krist, Domnu! 12 Asta āj zān dā pāj kari sā āl šćijec: voj vic afa pā kupilu ānvālīt ām hištalov." 13 Atunše dām turdatā lāngā parče dā andāl u vinjut mulc andej dām nor kari hvalale pā Dimizov. Šā jej slavale: 14 "Slava alu Dimizov ām nor sā pā pāmānt putuljalā alu eje ominj kari lju izabralit." 15 Dā pāj šje ur fužit andālji dā la pastir ām nor, pastiri ur zās una la alt: "Haj aku am Betlehem, šā sā viđenj aje dā šje Domnu nju spus!" 16 Aša sur āngribit ām Betlehem šā ur aflat pā Marija, šā pā Josip, a kupilu are ām hištalov. 17 Šā kānd pastiri ur vāzut pā kupil, jej sur apukatāsā sā spujā šje lju fost spus dā la andej dā kupil. 18 Toc eje kari ur auzāt šje pastiri ur spus, jej toc asre āmirac. 19 Ali Marija cānje toči vorbilje alor ām suflīče alor šā mult su gāndit dā jelji. 20 Atunše pastiri ur fužit la stadurlje alor šā jej dāde hvalā šā slavā lu Dimizov dā kutotu stvarulje šje ur

auzāt šā šje ur vāzut, točno kum lju fost najavalit alor. 21 Osma zuvā kānd kupilu su avut u fost obrezalit, šā u fost čimat Isus, numilje u datā aluj dā la andāl majnti dā šje Marija u rāmas gārjonā. 22 Šā kānd u vinjut vreme alu Marija obred dā čistilā kum are zapovjedalāl dā la zakonu alu Mojsije, Marije šā Josip ur dus pā Isus am Jeruzalem sā āl posvetilaskā la Domnu, 23 kāj skris ām zakonu alu Domnu: "Tot elši fišjor u fi posvetilitā la Domnu." 24 Jej trābā isto sā adukā žrtvā: "dovā grlicur ili doj tānjirā puromb" kum āj zapovjedalit dā la zakonu alu Domnu anostru. 25 Atunše are om ām Jeruzalem šje sā čima Šimun. Jāl are pravedan šā svet šā asčipta pā Mesija sā izbavalaskā pā Izrael šā Duhu Svānt are ku jāl. 26 Šā Duhu Svānt majnti ju spus aluj kā no mori majnti dā šje no vide pā Pomazaniku alu Domnu. 27 Aša Duhu Svānt lu dus pā Šimun ām Hram kānd ur adus roditelji pā kupilu Isus ām nontru šā sā fākā obred kum are običaju dā zakonu alu Mojsije. 28 Šimun lu apukat ām mānjlješ pā Isus, slavale pā Dimizov, šā u zās: 29 "Aku lasā pā sluga atov sā morā ām putuljalā, Domnu, kum tu aj zās, 30 kā oči amej ur vāzut spasenie ata. 31 Asta tu aj fākut dā totā lume. 32 Asta āj lumina dā ominj šā lji svitlizaskā alu ominj kari nus Židov, slava alu lume dā Izrael!" 33 Tata šā mama alu Isus asre umplječ ku āmiralā dā kutotu šje Šimun u zās dā jāl. 34 Atunše Šimun u blagoslovulit pā jej šā u zās lu Marija: "Dimizov u odredilit pā ala kupil kā pāntru jāl mulc Izraelc ur kāde šā su ridikās. Jāl āj odredilit sā fijā znaku alu Dimizov, ali mulc lur odbacalilā 35 aša u vinji pā luminā gāndurlje askunšā alu mulc, a maču či āmpunži ām duša ata." 36 Are isto aša proročica Ana fatā alu Fanuel kari āj dām pleme alu Ašer. Ana are tari bātārnā mujeri, je are Šapči aj ām brak 37 šā aku āj vādojā, mar hundīva osamdeset patru aj. Ana nu fužje dām Hram, nego služule akulo zuva šā nopēc ām post sā ām aruguminči. 38 Baš pā aje vremi Ana u vinjut, hvalale pā Dimizov, šā je spunje dā kupilu Isus alu toc kari asčipta pā Dimizov sā otkupilaskā pā Jeruzalem. 39 Dā pāj šje ur fākut Josip šā Marije kutotu šje zakonu u šjirut dā la jej, jej ur mers ām napoj ām varušu alor Nazaret ām Galileja. 40 Kupilu u kriskut šā su āmbāluritāsā, are pljūn dā mudrost, šā blagoslovulje alu Dimizov asre ku Isus. 41 Roditelji alu Isus māržje ām tot anu ām Jeruzalem sā fijā akulo pā blagdan dā Pasha. 42 Aša kānd are Isus dvanaest aj dā bātārnā jāl una ku jej u mers pā blagdan ka kum stalno māržje. 43 Šā kānd u trikut blagdanu jej sur gātatašā akasā, ali fār dā ūčučilje alu roditelji, kupilu Isus u rāmas ām Jeruzalem. 44 Jej gāndē kā āj hundīva ām grupā. Jej ur trikut mari kalji totā zuva, kapu sur apukatāsā sā āl koči āntri njamu šā āntri hej kari āl kunošće. 45 Kum nu lor aflat, jej ur mers ām napoj ām Jeruzalem šā āl koči. 46 Tri zāljī dā pā aje jej lor aflat. Isus are ām Hram, šādē āntri učitelji dā zakonu alu Mojsije, punje ureče šā lji āntriba. 47 Toc kari āl punje ureče asre āmirac la fire aluj, šā la odgovurlje aluj. 48 Roditelji aluj isto aša asre tari āmirac kānd lor vāzutālā akulo šā mumāsa ju zās: "Fišjoru amnijov adāšje njaj fākut asta anovā? Tata atov šā ju as renj ām mari brigur dā činji, pāšči tot či kutanji!" 49 Isus u āntors vorba: "Ali adāšje mākutac? Nu šćijec kā ju aš trābuji sā fjuv ām kasa alu Tata amnijov?" 50 Jej nur prišiput šje gāndē sā lji spujā. 51 Ali Isus u mers ām napoj ku roditelji ām Nazaret, šā jāl lju u pus ureči. Šā mumāsa aluj u cānūt kutotu

vorbilje ām suflijuš. 52 Šā ām aje vremi Isus u kriskut ām gānd šā ām telā šā ku milā dā la Dimizov šā dā la lumi.

3 Kānd are vladavina alu car Tiberija, trajale skoro 15 aj, Poncije Pilat are upravitelj ām Judeja, Herod vladale ām Galileja a Filip, fračilje aluj dā pātata alor, vladale ām Itureja šā ām Trahonitida a Lizenije vladale ām Abilena, 2 Ana šā Kaifa asre popā mar, Dimizov u mānat porukā alu Ivan, fišjoru alu Zaharija, kari kusta ām pustinjā. 3 Šā aša Ivan u mers ām toči lokurlje pālāngā rijeka Jordan sā propovijedālaskā daje kā toc kari u gresālit, a heje kari su pokajalit sā līj jarči Dimizov grehurlje a Ivan atunše lju bučazā. 4 Ka kum Prorok Izaja svite ām skritururje aluj dā ešće vorbi: Graju alu unu kari mužješči ām pustinjā šā sā auze: pripremalec kalje pāntru Dimizov; ravnalecā kalje! 5 Lasā totā dolina sā fijā umpljetā šā totā planina sā fijā ām tokmāku alčilje, šā kāljilje krvā sā fijā pravā, šā kāljilje kari nus ravnā sā fijā ravnā. 6 atunše totā lume u vide Spasenje dā la Dimizov." 7 Alu gārmadā dā lumi kari ur vinjiti la jāl sā sā bučazi, Ivan zāše: "Voj leglo alu otrovni šarpi, šinji vu upozorulit sā ānširkāc sā skāpāc dām kazna šje u vinji pā voj?" 8 Arātāc plodur dā ānkājalā! Nu vā apukāc sā vā zāšjec una lu alt: Abraham āj tata anostru! Ju vā zāk: Dimizov poči dām petriješče rādīka pā kupij alu Abraham! 9 Mar aku sākure dā sudu alu Dimizov āj pusā sus sā taji dām korjen ljemnu. Tot ljemnu kari nu aduši bun plod u fijā tjetē āndārāt šā vārljut ām fok. 10 Gārmadā lu āntribat pā jāl: "Šje sā fāšjenj atunše?" 11 Ivan u zās: "Dakā avec dovā kāmašā atunše āmpārcāčāvā ku ala kari nari njiš una. Dakā avec mānkari isto aša trābā sā vā āmpārcāc." 12 Akulo asre isto šā poreznici kari ur vinjiti sā sā bučežā šā jej lor āntribat: "Učitelju, šje sā fāšjenj?" 13 Ivan u āntors vorba: "Nu maj akulijēzec majmult dā kitā šje avec pravo sā loc!" 14 Šā kātānijile isto lor āntribat: "A noj? Šje trābā noj sā fāšjenj?" Alor lju zās: "Nu loc ku sāla dā njime banj, njiš nu svedočulec krivo protiv dā ūjinjiva šā fijec zadovoljni ku plata avostrā! 15 Lume asre aku pljinj dā aščiptalur, šā sā āntriba ām sufličilje alor, nar puče Ivan sā fijā Mesija. 16 Ivan lju āntors vorba alu toc: "Ju vā bučezu ku apā, ali unu kari u vinji kari āj maj bālour da minji šā lu kari nu mes vredan sā āj ljej žinrancurlje aluj. Jāl vu bučuza ku Duhu Svānt šā ku fok. 17 Jāl cānji furka ām māna aluj, šā jāl u čistili teleku temeljito. Jāl u akulježi fājna ām skladišta aluj, ali jāl u arđi jarba uskatā ām fok šje nu sā aščinži. 18 Šā ām mulci poticajur svite alu lume šā alu carā dā Hir fālos. 19 Ivan lu fākut dā njimik pā car Herod dā rānd kā jāl su lot una ku Herodijada bāšāc alu fračisuš isto aša šā dā alcī stvarur relijje sje u fākut Herod. 20 La kutotu stvarurlje relijje sje u fākut jāl u pus maj una: jāl u ānkujet pā Ivan šje bučazā ām čemicā. 21 Kānd asre totā lume bučuzac dā la Ivan, Isus isto are bučuzat. Kānd Isus su arugat su dāsvākut noru, 22 šā Duhu Svānt u vinjiti žos pā jāl am formā dā purombu šā graj dām nor u svātit: "Tu ješč Fišjoru amnjov plākut! Tu ješč fulušuja ame!" 23 Aku Isus are hundīva trideset aij dā bātārn kānd su apukat javno sā propovijedālaskā. Isus are cānut dā fišjoru alu Josip. Josip are fišjor alu Eli, 24 Eli are fišjoru alu Matat, Matat are fišjoru alu Levi, Levi are fišjoru alu Malki, Malki are fišjoru alu Janaj, Janaj are fišjor alu Josip, 25 Josip are fišjoru alu Matatija, Matatija are fišjoru alu Amos, Amos are fišjoru alu Naum, Naum

are fišjoru alu Hesli, Hesli are fišjoru alu Nagaj, 26 Nagaj are fišjoru alu Mahat, Mahat are fišjoru alu Matatija, Matatija are fišjoru alu Šimij, Šimij are fišjoru alu Joseh, Joseh are fišjoru alu Joda, 27 Joda are fišjoru alu Johanan, Johanan are fišjoru alu Resa, Resa are fišjoru alu Zerubabel, Zerubabel are fišjoru alu Šealtiel, Šealtiel are fišjoru alu Neri, 28 Neri are fišjor alu Malki, Malki are fišjoru alu Adi, Adi are fišjoru alu Kosam, Kosam are fišjoru alu Elmadam, Elmadam are fišjoru alu Er, 29 Er are fišjoru alu Jošua, Jošua are fišjoru alu Eliezer, Eliezer are fišjoru alu Jorim, Jorim are fišjoru alu Matat, Matat are fišjoru alu Levi, 30 Levi are fišjoru alu Šimun, Šimun are fišjoru alu Juda, Juda are fišjoru alu Josip, Josip are fišjoru alu Jonam, Jonam are fišjoru alu Elijakim, 31 Elijakim are fišjoru alu Meleja, Meleja are fišjoru alu Mena, Mena are fišjoru alu Matata, Matata are fišjoru alu Natan, Natan are fišjoru alu David, 32 David are fišjoru alu Jišaj, Jišaj are fišjoru alu Obed, Obed are fišjoru alu Boaz, Boaz are fišjoru alu Sala, Sala are fišjoru alu Nahšon, 33 Nahšon are fišjoru alu Aminadab, Aminidab are fišjoru alu Admin, Admin are fišjoru alu Arni, Arni are fišjoru alu Hesron, Hesron are fišjoru alu Peres, Peres are fišjoru alu Juda, 34 Juda are fišjoru alu Jakov, Jakov are fišjoru alu Izak, Izak are fišjoru alu Abraham, Abraham are fišjoru alu Terah, Terah are fišjoru alu Nahor, 35 Nahor are fišjoru alu Serug, Serug are fišjor alu Reu, Reu are fišjor alu Peleg, Peleg are fišjor alu Eber, Eber are fišjor alu Šelah, 36 Šelah are fišjoru alu Kenan, Kenan are fišjor alu Arpakšad, Arpakšad are fišjor alu Šem, Šem are fišjor alu Noa, Noa are fišjor alu Lamek, 37 Lamek are fišjoru alu Metušalah, Metušalah are fišjoru alu Henok, Henok are fišjoru alu Jered, Jered are fišjoru alu Mahalalel, Mahalalel are fišjoru alu Kenan, 38 Kenan are fišjoru alu Enoš, Enoš are fišjoru alu Šet, Šet are fišjoru alu Adam, a pā Adam Dimizov u stvorulit.

4 Isus, pljin dā Duh Svānt su āntors dām rijeka Jordan, šā āl dušje Duhu pām pustinjur 2 četrdeset zālij, hundi u fost ānširkat dā la draku. Ām zālijilje nu u mānkat njimika, šā kānd u vinjiti do kraja jāl are flāmānd. 3 Draku ju zās atunše: "Dakā ješč tu Fišjoru alu Dimizov zapovijedālešči alu petriješče sā sā fākā pitā." 4 Isus ju āntors vorba: "Skris āj ām svāntā kenvija: "Lume nu kustā numa dām pitā." 5 Draku lu dus pā jāl pā planinā naltā, šā ām unu moment draku ju arātut aluj kutotu kraljevsto dā svet. 6 Šā draku ju zās aluj: "Ju cui da kutotu pučeresta šā māndremesta kari āj datā mijā, šā ju pot da alu ūnji gāndesk. 7 Kānd cāj klanjali la minji, ju caš da kutotu cijā. 8 Isus ju āntors vorba: "Skris āj ām svāntā kenvija: 'Alu Domnu, Dimizovu atov numa klanjaleščići šā pā jāl služuleščāl!" 9 Dā pā aje draku lu dus ām varuš Jeruzalem šā lu pusālā pā maj nalt lok dā Hram. Atunše ju zās aluj: "Dakā ješč tu Fišjoru alu Dimizov, seri žos! 10 Kā āj skris ām svāntā kenvija: 'Jāl u zapovjedali alu andelji aluj sā či pāzaskā,' 11 šā 'ču dušji pā mānā sā nu či luvešč ku pišjorilje ām petrā.'" 12 Isus āntorši vorba: "U zās āj ām svāntā kenvija: 'Nu ānširkāc pā Domnu Dimizovu atov!' 13 Atunše kānd u trikut draku ku toči ānširkalurlje, lu lāsat pā jāl pā una vreme. 14 Isus merži ām napoj ām lok dā Galileja ām pučere lu Duh, šā vorbi dā jāl sor apukat sā kružulaskā pāščitot ām aje regijā. 15 Jāl ānvāca ām sinagogurje alor šā toc āl slavale. 16 Jāl u vinjiti ām varuš dā Nazaret, hundi jāl u

kriskut šā pā običaju aluj, jāl u mers sāmbātā ām sinagogā. Šā su skulat sā čitalaskā. 17 U datā la jāl svitak dā la proroku Izaija, a jāl u dāsvkut svitku šā u aflat lok hundī skrijā: 18 "Duhu alu Domnuluj āj pā minji dasupra. Dām ala rānd jāl mu izabralit pā minji sā vā propovjedalaskā Hir fālos la sāraši. Jāl mu mānat pā minji sā spuj alu hej šje ās lījigac kā poči sā fijā dāsvākuc šā lu orb kā poči sā vadā šā sā dē slobodā alu hej tlačalic, 19 šā sā proglastalesk anu plijā dā milā alu Domnuluj." 20 Isus u āncīs svitku šā u dat ām napoj la pomočniku šā u sāzut. Šā toc ku oči ām sinagoga u mucāt pā jāl. 21 Su apukat sā ānveci: "Astās Skriptasta, kari ac auzāt ku urečilje avoštī, su ispunulitāsā." 22 Jej toc sā āmira la toči vorbilje dā milā šje kāde dā pā gura aluj. Šā jej su āntribat: "Nuj jāl fišjori alu Josip?" 23 Jāl lju zās: "Āj una izrekā kari sigurno ac pripunjī pā minji. A šā merži: 'Doktoru, āntrāmācī pā činji sāngur!' Kutotu aj fākut, kum anj āuzut, ām varuš dā Kafarnaum, fā šā aiše, ām kraju atov!" 24 Šā jāl u zās: "Anume, ju vā zāk niti unu prorok nu u fost ām benji apukat ām kraju aluj. 25 Anume, ju vā zāk, kād ām doba alu proroku Ilijā ām Izrael, noru are ānčis a ploje nu kāde tri aj šā šinjsi lunj šā are mari fomi pām totā pāmāntu šā asre mulči vādojur ām Izrael. 26 Tot Ilijā nu u fost mānat la njisj unu dām jej osim la vādoja ām Sarfata dāpropi dā varušu Sidon. 27 Isto ašā ām vreme dā prorok Elizeja asre mulc gubavcur ām pāmāntu dā Izrael. Šā njisj unu dām jej nor fost cīstilic osim Naamana Sirijaca." 28 Kānd ur auzāt, toc ām sinagogā asre tarī mirgiš, 29 jej sur skulat sus šā lur mānatulā afarā dām varuš. Jej lur dus pā jāl pā maj nalt dal pā kari are varušu fākut, ām namjerā sā āl āmpingā žos sā āl amori. 30 Ali jāl u fužit āntri jej šā u mers pā kalje aluj. 31 Jāl u mers žos ām Kafarnaum ām varuš dā Galileja. Šā akulo sāmbātā ānvāca. 32 Lume asre āmirac la ānvāca lāl daje kā vorba aluj asre pljini dā pučeri. 33 Unu dām ominijje ām sinagogā ave nečisti duh ām jāl, aje are drak. Šā jāl u mužit ku graju glasnik: 34 "A! Tu Isus dām Nazaret, šje gāndešī dā la noj? Aj vinjīt sā nji uništīleč? Ju ščuv benji šjinji ješč tu, tu Svāntu alu Dimizov!" 35 Isus lu lot pā frikā šā ju zās: "Fi putulit! Hajde afar dām omusta odma!" Drakula lu vārlījt pā omula žos ām nenče alu toc šā u jāšāt afarā, šā njimik nu ju fākut. 36 Eje kari ur vāzut asre tarī āmirac šā zāšje una lu alt: "Šjefāldā vorbā āj asta? Ku autoritet šā ku pučeri šā relji duhovur jašā afarā pā vorba aluj!" 37 Hiru dā jāl u mers ām tot kotu dā regijā āntragā. 38 Kānd u fužit dām sinagogā jāl u mers la Šimun akasā. Akulo asre sokra alu Šimun ām pat bičāgā ku fok mari ām je. Šā jej lor āntribat pā jāl sā āj ažuči. 39 Isus u mers la je u lot pā frikā pā foku šā foku u lāsatu. Je odma su skulatāsā šā su apukat sā lji poslužulaskā. 40 Mar kānd sā slābuze sorilje žos toc kari ave njam šā urtaš dām mulči bičišugur litor adus la jāl. Šā jāl lju āntrimat ašā dā jāl punje mānjiļi aluj pā jej unu pā kiči unu. 41 Mulc dām jej ave draši ām jej šā kum jāše afarā, drašiļje dām jej mužje: "Tu ješč Fišjori alu Dimizov!" Ali jāl lju rāspitā šā nu lji dāde sā svitaskā kā jej ščije ka jāl āj Krist. 42 Mar kum vinje zuva jāl u fužit dām kasā pā lok pustulot. Gārmadā dā lumi āl kuta, šā kānd lor aflatulā gānde sā āl cājā sā nu fugā dā la jej. 43 Ali Isus lju zās: "Ju trābā sā mā duk ām alčilje varušu sā spuj Hir fālos dā kraljevstva alu Dimizov. Dām asta rānd am fost mānat pā pāmānt." 44 Šā ašā u mers sā propovjedalaskā pām sinagogur ām Judeja.

5 Ām una zā Isus stāče lāngā Genezaretsko jezero, kānd gārmadā sā astrānje la jāl sā audā vorba alu Dimizov. 2 Jāl u vāzut dovir čamcur kum asre pā mal rāzāmac, kari u lāsat ribari kānd āš čistile mrežurlje. 3 Jāl u tunat ām čamac kari are alu Šimun, šā lu āntribat sā āl āmpingā maj ām sus dā la mal. Atunje jāl u sāzut žos šā su apukat sā ānveci pā gārmadā dā lumi. 4 Kānd u fost gata ku ānvācalā, jāl u zās alu Šimun. "Āmpinži ām maj adānkā apā šā slābužāc mrežurlje ām apā." 5 Šimun ju āntors vorba aluj: "Domnu luj, anj lukrat totā nopće šā njimik nanj apukat: ali pā vorba ata ju uj slābužāc mrežā āmnapoj ām apāsta." 6 Kānd u fākut ašā jej u apukat mari boglā dā pešč, atit dā mrežā kit nu puknje. 7 Jej ur mužit la urtaši alor dā pā alčilje čamcur sā lji ažuči; jej ur vinjīt, šā umpljet dovā karur dā pešč dā maj šjeva sā āntupe. 8 Kānd u vāzut Šimun aje jāl u kāzut la pišjorilje alu Isus šā u zās: "Maknaleščīcī dā la minji, Dimizolje, kā ju mes grešnā om!" 9 Frikā delj svāntā u kāzut pā jej šā pā ominje šje ur vinjīt sā lji ažuči, kānd ur vāzut kic pešč ur apukat. 10 Isto ašā asre āmirac Ivan šā Jakov, jej asre Zebedejevi fišjori šā urtaši alu Šimun. Ali Isus u zās alu Šimun: "Nuc fijā frikā. Dā aku, maj menkulu tu vi apuka pā ominji!" 11 Ašā jej ur adus karurje dā apā pā mal, ur lāsat kutotu šā lor sljedilit pā jāl. 12 Isus are ām unu dām varušurjelje. Om pljān dā gubā lu vāzutulā pā jāl šā su arukānt pā dinučiš ām nenče aluj šā sā aruga la jāl: "O Dimizolje, dāka numa tu vuješč, tu mā poc cīstili." 13 Isus u mācāt māna aluj šā lu taknulit, šā u zās: "Ju gāndesk. Fi cīstili!" Šā odmah guba lu lāsat. 14 Atunje lu purunšjitušā sā nu spujā alu njime, čar asta sā fakē: Elši sā mergā la popā šā sā sā areči, dā pā aje, dā dokaz dā vāražā, vi trābuji sā adušj žītvā dā cīstilāl ka kum Mojsije u zapovjedālit. 15 Svat dā jāl su širilat maj pā dāparci, ašā dā gārmadā dā lumi ur vinjīt sā pujā ureči la jāl, šā sā fijā ozdravalic. 16 A jāl sā tārāje pā lok pustulot šā sā posvetilaskā la aruguminči. 17 Ām una zā, Isus ānvāca, ave ām nenči pā mulc farizej šā učitelj dā zakonu alu Mojsije karir u vinjīt dām toči kumpānijile dā Galileja šā Judeja šā dām Jeruzalem. Pučere alu Domnuluj are ku Isus sā ozdravalaskā pā bičež. 18 Atunje šjeva ka ominji ur vinjīt šā adušje pā om kari nu puče sā umblji. Šā jej gānde sā āl adukā la Isus. 19 Ali nu are lok pā hundī sā āl adukā ām nontru dā gužva mari. Ašā jej sur urkatāsā pā krov šā lor slābužāt ām nontru pām krov ku pat dā tot la dā dā nenče alu Isus. 20 Kānd u vāzut ānkrīdala alor, jāl u zās aluj: "Omulji, grehurlje atelji ās jiřitači." 21 Pā ešce vorbi farizeji šā učitelji dā zakonu alu Mojsije sā gānde: "Šjini āj omusta šje svitešči ašā protiv dā Dimizov? Šjini osim dā Dimizov poči sā jerči grehurlje?" 22 Isus ščije šje sā gāndešči, šā jāl lju zās: "Adāšje vā āntribāc ešče stvarur ām sufličiļje avoštī?" 23 Šje āj maj ušuri dā zās: "Grehurlje cis jiřitači!", ili sā zāši: "Skolāči šā umblā?" 24 Ali numa sā ščijec kā Fišjori alu Omu ari autoritet aiše pā pāmānt sā jerči grehurlje. Dakā zāk alu fišjori kari nu poči sā umblji: "Skolāči, jec patu šā duči akasā!" 25 Šā odma su skulatāsā šu lot patu pā šje are pā košči, šā u fužit akasā, šā pā kalji slavale pā Dimizov. 26 Šā toc akulo asre āmirac, šā jej slavale pā Dimizov. Šā ku āmiralā svite: "Astās anj vāzut šjeva tarī mari!" 27 Dā pā aje Isus u jišāt afarā šā lu vāzutulā pā carinik šje sā čima Levi, jāl šāde ām carinarničā. Isus u zās: "Sljedilešči mā pā minji!" 28 Šā jāl su skulat u lāsat kutotu, šā lu sljedilitāl. 29 Atunje Levi

ām kasa aluj u fākut mari slavlījā pāntru jāl; ku jej šāde mulc carinici šā alcī la masā. 30 Farizeji šā učitelji dā zakonu alu Mojsiē, sur apukat sā gumunjaskā kapu su apukatā sā svitaskā alu učenikurle alor: "Adišje mānkāc šā bijec ku carinici šā ku grešnīci?" 31 Isus u āntors vorba: "Eje kari ās sānātōs nu trābā pā doktor, numa aluje kari ās bičež. 32 Ju nam vinjīt sā čem šā sā āntork pā pravedni, nego pā grešnā." 33 Jej atunšje jarā u zās: "Učenici alu Ivan šā alu farizejilor postuleši mulcī rāndur šā sā arogā, ali učenici atej mānānkā šā be. Adāšje āj ašā asta?" 34 Isus u āntors vorba: "Pučec sā punjec pā gošč dā nuntā sā postulaskā kānd āj mladoženja ku jej?" 35 Ali u vinji zā kānd mladoženja u fi lot āndrārāt dā la jej, šā kānd u vinji vreme jej ur postuli." 36 Jāl lju spus dā una usporedbā: "Njime no rupi um dārab dā la novā colā šā su kārpaskā pā bātārnā, kānd ar fašī aje, pā haj novā colā ar ave gaurā, a alu haj bātārnā nar pasali dārābu dā la novā col. 37 Njime nu varsā nov vinu ām bātārnā šā mari čuturicā; nov vinu ar puknji ām čuturica šā sar vārsa vinu, a čuturica ar propadnuli. 38 Nov vinu trābā sā fijā vārsat ām novā čuturica. 39 Šā njime dā pā šje u be vin bātārn nu gāndeši sā be nov, kā zāši: "Bātārn āj dāstul dā bun."

6 Un datā pā zuvā dā sāmbāta Isus trāšje pām šjeva ka poljā dā pšenicā. Učenici aluj ur skos pšenicā šu u ribile ku mānījile šā mānka. 2 Ali orikāc dā farizej ljur zās alor: "Adāšje fāšjēc šjeva šje nu āj ku zakonu ām tokmā pā zuva dā sāmbāta?" 3 Isus ju āntors vorba: "Nac čitalit ām Svāntā kenvija, šje u fākut David kānd are jāl šā učenici aluj flāmānš? 4 Kum ur tunat ām kasa alu Dimizov, David šā u lot pita kari are pusā āndrārāt dā žrtvā, kari čar poči popa sā mānāši, šā su umpārcāt dām pite ku urtaši?" 5 Atunšje jāl lju zās alor: "Fišjori Omuluj āj Domnu dā sāmbāta." 6 Pāl alta zuvā dā sāmbāta jāl u mers ām sinagogā šā su apukat sā ūnveci. Akulo are om alu kari are māna njimurogā. 7 Šā učitelji dā zakonu alu Mojsiē šā farizeji sā ujta pā jāl sā vadā dakā lu āntrimalā jāl pā zuva dā sāmbāta. Šā jej dabe šjeva aščiptā sā fākā krivo sā potā sā svitaskā protiv dā jāl. 8 Jāl šcīje šje sā gāndeši, šā u zās alu omuluje ku māna njimurogā: "Skolāči šā hajd dā dā nenči." Jāl su skulat šā stāče akulo. 9 Isus atunšje u zās alor: "Ju gāndesk sā vā āntreb, āj benji sā fašī benji pā zuva dā sāmbāta, ili reljī? Sā spasalaskā kustu ili sā uništilaskā?" 10 Atunšje su ujtat okolo pā tot omu, šā jāl u zās alu omuluje: "Māceščic mānal!" Jāl u fākut ašā, šā mānā ju fost sānātōsā ka hajelantā. 11 Ali jej asre tarī mirgiš šā sur apukat sā svitaskā šje sā fākā alu Isus. 12 Una zā u mers pā planinā sā sā aroži, šā jāl u fost akulo totā nopē ām aruguminīcī la Dimizov. 13 Haje zua jāl u čimat pā dvanaest (12) učenikur la jāl pā kari lju akuljes sā lju čimat apostoli. 14 Ešće asre: Šimun pā kari lu čimat Petar, šā fračisu Andrija, Jakov šā Ivan, Filip šā Bartolomej; 15 Matej šā Toma, Jakov fišjori alu Alfej šā Šimun čimat Revan, 16 Juda fračisu lu Jakov šā Juda Iskariot, kari u fi izdajicā. 17 Kum vinje ku jej ām napoj žjos, jāl u stat pā čīstīnī dā dal hundi asre grupa dā učenici aluj šā mari gārmadā dā lumi sur akuljesāšā, jej ur vinjīt dām Judeja šā dām varuš Jeruzalem šā dām Tir šā Sidon varušurlje lāngā more. 18 Jej ur vinjīt šā āl punje ureči, šā sā fijā ozdravalic dām bičišugurle alor. Isto ašā u ozdravalit pā heje kari ave draši ām jej. 19 Mulc gānde sā pujaš māna pā jāl daje kā pučeri fužje dām

jāl šā puče pā toc sā lji iſcjelilaskā. 20 Atunšje su ujtat ām oč pā učenici aluj šā u svātit: "Ānfālušācāvā voj kari ščec sārašī kā kraljevstva alu Dimizov aj avostrā. 21 Ānfālušācāvā voj kari ščec flāmānž, kā vic fi sātūj. Ānfālušācāvā voj kari plānžjēc, kā voj vic rādi. 22 Ānfālušācāvā voj kari ščec mārzālic, rušunac šā mānac ku relji dā rāndu alu Fišjoru Omuluj. 23 Kānd u vinji zue, ānfālušācāvā šā sārec pām sus dā fālūšājā. Kā sigurno nagrada avostrā u fi mari ām nor. Haleluja! Nus are aša šā proroci tretiralicā dā la mošurlje alor! 24 Ali jao avovā, kari ščec gāzdaši, kā ac apukat utjehā! 25 Jao avovā kari ščec sātulj, voj vic fi flāmānž. Jao avovā kari aku rādec, kā voj vic žalali šā plānžji! 26 Jao avovā dā kari toc benji svitešči, aša isto fišjēc pā mišinjoš prorokur, mošurlje alor kari aša fišjēc." 27 "A voj kari mā punjec ureči, vā zāk: 'Plāšjēcāvā pā dužmanji avostrī. Fāšjēc benji alor kari vā mārzālešči.' 28 Blagoslovulec pā eje kari vā blastāmā! Arugācāvā dā eje kari relji vā kivinješči. 29 Hāl kari či luvešči pāšči una parci dā ubraz, āmbijā šā haje parci atunšje. Šā alu hāl kari ac je ūuba nuj branalec sā ac je šā kāmašā. 30 Dāl alu toc, šje ūjeri dā la činji. Dakā je ūjinjiva ūjeva ūje āj atov, nu ūjire sā ac de ām napoj. 31 Aša maj, fāšjēc alu altora kum ac gāndi sā vā fākā avovā. 32 Dakā plāšjēc numa pā eje kari vā plašji pā voj, ūjefāldā hvalā vic kāpāta? Ka šā čak šā grešnici plašji pā eje kari lji plašji pā jej. 33 Sā dākā fāšjēc numa benji alu eje kari fašī vovā benji, ūjefāldā hvalā vic kāpāta? Čak šā grešnici fašī aje. 34 Dakā dādec kečinj alu alor dā la kari aščiptāc sā vā āntorkā ām napoj, ūjefāldā hvalā vic kāpāta? Čak šā grešnici dā kečinj alu grešnici sā potā ām napoj sā kepiči kit lju dat. 35 Plāšjēc pā dužmanji avostrī, ažutācālī šā dādec kečinj, ali nu aščiptāc sā vā āntorkā ām napoj. Atunšje voj vic kāpāta mari nagradā šā voj vic fi čimac fišjori alu Maj Mari Dimizov daje kā jāl aj bun alu nezahvalni šā alu ubraznjiš. 36 Fijec miloš kā jāl Tata dām nor āj pljīn dā milā. 37 "Nu sudulec pā njime, šā njime nu vu suduli pā voj. Nu osudulec pā njime, šā njime nu vu osuduli! Jirtāc šā vu fi jirtat. 38 Dādec šā vu fi dat bunā merā astrānsā, zdrānšinatā šā tari multā u fi vārsatā ām saku avostru. Kā ku ista mjerā ūje voj dādec vu fi datā. 39 Jāl lju spus izrekā: "Poči unu orb sā adukā dā mānā pā altu om orb? Nar kāde jej amāndo ām gropā?" 40 Učeniku nu poči fi maj mari dā učitelju. Jāl u fi ka učitelju aluj kānd su vježbāli dāstul dā benji." 41 Adāšje vā ujītāc tot la cuplijāgā ām oču alu urtaku, a ām oču atov nu ves dārab dā ljemn? 42 Kum poc zāši alu urtaku: "Lasāmā sā skot cuplijāgā dām očuc' kānd nu ves dārābu mari dā ljemn ām oču atov? Licemjeru, elši skočec dārābu dā ljemn dām očuc, kapu vi puče majbenj sā skoc cuplijāgā dām oču alu urtaku. 43 "Tot bun ljemuari bun plod, šā tot ljemuari kari nuj bun, fašī nu bun plod. 44 Tot ljemuari āj kunuskut dā pā plod ūje fašī. Aša lume nu akulježi smokvur ili strugur dām māršunj. 45 Om bun fašī bunji stvarur daje kā ari bun ūslijič, ali hej rov fašī stvarur relji daje kā ūslijič lju rov. Gura svitešči, dām ūje ci ūslijič pljīn. 46 Šā dāšje mā čimāc: Domnu! Domnu!, a nu fāšjēc ūje vā zāk? 47 Ju vuj spunji kum āj om kari vinji la minji sā puji ureči la vorba ame, šā askultāc: 48 Jāl āj ka omu ūje u gradalit kasa šā u kapalit adānkā sā pujaš temeljurlje pā petrā. U vinjīt poplava šā u luvit apa ām kasa šā njiš nu su zdrānšinat daje kā are benji gradalitā. 49 Ali ala kari auzāt ūje am zapovedalit a nu fākut aje ka omu ūje u gradalit kasā pā pāmānt fār dā temelj.

Atunše u luvit apă ām kasă, su răsăpit dăm turdată šă u fost răstunată dokraja šă čar gunojă u rāmas."

7 Kănd u fost gata ku svatu šje svite alu lumi, jäl u mers ām varuš dă Kafarnaum. **2** Akulo are stotnik kari ave sluga pă kari āl cjenile šă kari are aša bičag dă are pă morci. **3** Stotnik u auzăt da Isus šă u mānat pă orikic Židov kari asre glavni la jäl, šă să să arožji, să vijă să ăntremi pă sluga aluj. **4** Jej ur vinjut la Isus šă să aruga tari la jäl să vijă. Jej u zăs: "Omusta anume zaslužulešći să fašj aje păntru jäl **5** daje kă plašji pă narodu anostru, šă jäl āj ala kari u făkut sinagogă păntru noj." **6** Isus u mers ku jej. Să jäl no mers dăparcă dă la kasa, kănd stotnik u mānat pă urtaši aluj să zăkă: "Dimizolje, nu či činji să vij ām kasa ame kă ju nu mes vredan să vijă tu dăsup krovu amniov!" **7** Kă njish ju nu mă smaratlašk kă mes vredan să vjuv la činji. Aša numa ză vorba dă pă loku hundi ieşc šă sluga amniov u fi ăntrimat. **8** Kă šă ju mes kătăńă kari trăbă să apukă zapovedur dă la voda amniov, ka kum am kătăńă dăsupă minji kari trăbă să mă askulci. Ju kănd zapovijedalašk alu unu: "Duúl!", šă jäl merži, šă alu aluje: "Hajdi!", šă jäl vinji, šă alu sluga amniov kănd āj zăk: "Fă asta!", šă jäl fašj." **9** Kănd Isus u auzăt aje šje u zăs, jäl su ămirat, šă su ăntors la gărmadă šje āl sljedile šă jäl lju zăs: "Ju vă zăk kă njish pă unu Židov dăm Izrael nam aflat ku dăstafel vjeră!" **10** Kănd heje măncad dăla stotnik su ăntors akasă, jej or aflat pă sluga sănătos. **11** Dă pă aje, Isus u mers ām varuš šje să čamă Nain. Učenici aluj šă gărmadă dă lumi umbla dă pă jäl. **12** Ali kum ur vinjut dă apropi la uša dă varuš, u văzut kum dușje pă om mort să āl ăngropi. Mumăsa alu omula mort are vădoja, šă je ave čar unu fișor. Să la mărmăńci măržje multă lumi. **13** Kănd u văzutu Domnu, jäl ave milă, šă ju zăs: "Nu plâzji." **14** Atunše jäl u pus măna pă kăpašo, šă omnii šje āl dușje u stat. Atunše jäl u zăs: "Fișorulji, ju ac zăk: 'Skolákí!'" **15** Să omu mort su skulat šă su apukat să svitaskă šă Isus lu datălă la mumăsa. **16** Mari frikă u kăzut pă tej toc să su apukat să hvalalašk pă Dimizov, šă zăšje: "Mari prorok u vinjut ăntri noj! Dimizov u vinjut să ažuči alu lume aluj." **17** Să hiru dă asta u mers ām Judeja šă okolo. **18** Učenici alu Ivan āj spunje dă kutotu šje să dogadale. Kapu Ivan u čimat pă doj učenikur aluj **19** šă lju mānat la Domnu să āl ăntreibi: "Ješc tu ala kari Dimizov u zăs kă trăbă să vijă ili trăbă să ašćiptăńj pă altu?" **20** Kăndă u ažuns jej la Isus, jej u zăs kă Ivan Krstitelj nju mānat să či ăntribăńj: "Ješc tu ala kari Dimizov u zăs kă trăbă să vijă ili trăbă să ašćiptăńj pă altu?" **21** Isus baš ăntrima atunše pă multă lumi dăm bičišgur, mukur šă lju oslobodule dăm draši, šă alu mulc omuinj orb lji dăde să vadă dăm tot sufljitu. **22** Isus lju ăntors vorba: "Dušjec ām napoj la Ivan šă spunjecăj šje ac văzut šă ac auzăt, šje ām făkut: kă orbisăs ăntrimac, šă poći vide, šlagărăzci poći umbla, gubavci să cistilešći, šă surži poći să audă, morci să skolă ām kust, šă alu sărašj propovijedalešći Hir fălos. **23** Să blagoslovulit āj om kari nu afilă njimika ām minji šje poći uvredalašk." **24** Kănd u fužijt glasnicu alu Ivan ăndărăt, Isus su apukatăsă să spujă alu gărmadă dă Ivan: "Šje ac mers să viđec ām pustinjă? Trskă kum să ljugăna pă vănt? Naravno kă nu!" **25** Ili šje ac mer să videc? Atunše ac mers să videc kum āj ămbărkată ām sjefelj colji delj măndri? Naravno kă nu! Eje kari să măndru ămbrăkac šă kustă ām luksuz, pă eje lji pućec afla

ām palačur dă kraljur. **26** Atunše šje ac mers să viđec? Pă prorok? Naravno kă da! Ju vă zăk, să maj mult dă prorok! **27** Jäl āj om dă kari aj skris āj ām svântă kenvija: "Ujtăčăvă, asta āj amniov glasnik mānat să pripremalaskašk ām nençī kalje ata." **28** Anume vă zăk, dăm toc ominj kari su avutusă, nu are maj mari dă kit dă Ivan. Ali majmikă ām kraljevstva alu Dimizov āj maj mari dă jäl!" **29** Toc kari u auzăt ur priznalit kă šje Dimizov ănvacă āj benji, čak šă poreznici. Eje ās kari Ivan lju bučuzat. **30** Ali farizei šă učitelji dă zakonu alu Mojsije u odbjilil planu alu Dimizov šje ave păntru jej. Jej ur odbjilil să lji bučeži Ivan. **31** Isus u zăs atunše: "Ku šje să usporedilenj pă esēce ominj ām asta vremi? Kum samăň jej?" **32** Jej ās ka kupiji mišj šje njimik nu lji pasalešći, kari šadî pă trg, šă să čamă una pă alt: "Kănd anj kăntat păntru voj, voj nec žukat, šă kănd anj kăntat tričă kănciši păntru voj, voj nec plâns!" **33** Aša kănd u vinjut Ivan šje bučazăj nu mănkă pită njish nu bije vin, mar voj ac zăs: "Jăl ari demon ām jäl!" **34** Să ju, Fișorul alu Omu, am vinjut, šă ju mănkam šă bjem, ali voj zăšjec: "Ujtăčăvă! Flămănd šă butor, urtaku lu poreznici šă alu grešnici! **35** Ali mudrostu alu Dimizov su arătat kă āj anume dă la toc kari u apukăt." **36** Unu dăm farizei Šimun, lor čimatulă pă jäl pă večeră, aša Isus u mers la farizejula akasă šă ū aflatustasă lok la masă. **37** Dăm turdată u vinjut una tari grešnă mujeri, kari u saznałit kă jäl āj akulo šă kă măñankă la farizej, šă je u vinjut akulo, u adus tari skumpă uloj ku miros ām skumpă ujagă dăm petră. **38** Je u stat dănapoju aluj, la pišorilje aluj, šă su apukat să plângă. Atunše su apukat să āj spelji pišorilje aluj ku lăkrmlje alji, šă să ašćargă pišorilje ku păru alji. Je āj săruta pišorilje aluj, šă ku uloj măñze. **39** Kănd u văzut aje farizeju Šimun kari lu čimatulă pă večeră, jäl să ăngănde ām jäl sângur: "Să fijă omusta anume prorok, jäl ar scîi kă je āj tarì grešnă mujeri." **40** Isus ju zăs: "Ju am şjeva să ac zăk cijă Šimun." Šă Šimun u zăs: "Učitelju ză." **41** Isus u vorbit: "Are om kari dăde kečinj šă jäl ave doj daturaš. Unu ji are dator petsto banj dăm aržint a halalănt pedeset banj dăm aržint. **42** Njish unu dăm tej nu u dat a nu ave dăm šje să āj ăntork, šă omula u jirtat alu amăndojo. Aku spunjec kari ar trăbuji să āl plakă maj tarì?" **43** Šimun ju ăntors vorba: "Kă ar trăbuji să fijă ala kari ju jirtat maj mult." Isus ju zăs: "Benji aj prosudulit." **44** Atunše su ăntors la mujere šă jäl u zăs alu Šimun: "U vejs pă mujeresta? Ju am vinjut ām kasa ata ali nu maj dat apă păntru pišorilje amelji, a je mu lju spălat ku lăkrmlje să lju ašćers ku păru alji. **45** Nu maj sărutatämă pă minji, aje mu surătat pišorilje dă kănd u vinjut ām nontru, no stat să mă săruci. **46** Tu nu maj unsă kapu ku uloj ali je mu unsă kapu amniov ku uloj ku parfem. **47** Dăm asta rând ju āc zăk cijă: "Mulci grehur jisă jirtaci, daje kă mu plăkut tari. Alu ala kari ari maj pucănj dă jirtat, ala maj pucănj mu arătat plăkăturu." **48** Atunše u zăs alu mujere: "Grehurlje atelji ās jirtaci." **49** Atunše eje kari asre la masă ku jäl sur apukat să svitaskă una ku alt: "Šinji ar puće asta să fijă kari šă grehurlje jartă?" **50** A jäl u zăs alu mujere: "Ankrídala ata ču spasalit. Dući ām putuljală."

8 Dă pă aje, Isus u mers păm alčilje varušur šă satur, să propovijedalašk šă să svitaskă dă Hir fălos dă kraljevstva alu Dimizov. Dvanaest (12) učenikur umbla dă pă jäl, **2** să şjeva ka mujerilje kari Isus lju oslobodulit dăm draşj šă dăm bičišgur: Marija (kari are dăm varuš Magdala, kari u mānat sedam draşj

dām je), 3 Ivana (bāšāca alu upravitelj Kuza a jāl are upravitelj pāntru Herod), Suzana, šā mulci alciļje cāngāšj. Jelji lji služule ku benijile šje ave. 4 Mari gārmadā sā akulīže šā lume inka vinje la Isus dām tot varušu. Isus u svātit alor ku usporedbā 5 "Om šje samānā u mers sā seminji sāmāncā aluj. Šā kum sāmāna orikīci dām sāmancurlielje u kāzut pā kalji. Šā sāmānce are kālkata, pān šje nor vinjut vrabuļile šā lju mānkalji. 6 Šā orikīci ur kāzut āntri petri šā jelji ur kriskut friš, ali sur uskat kā lji ibize vlagā. 7 Šā orikīci sāmāncur u kāzut ānträ māršunj šā u kriskut ku jej una, ali lji šāguša māršunji. 8 Šā orikīci u kāzut pā bun pāmānt, šā u kriskut šā u avut sto rāndu majmult." Kānd Isus u fost gata ku usporedba mužīt: "Punjec ureči voj kari avec ureči sā auzāc!" 9 Učenici aluj lor āntribat pā Isus atunše, šje značale usporedbe. 10 Isus u zās: "Avovā Dimizov u dopustulitā sā prišiņpeč tajnurle dā kraljevstva alu Dimizov, ali alu alci trābāt sā sā spujāt ām usporedbur; ka kum u zās prorok Izaja: Ās eje kari sā ujta ali nu veđi, kari audi ali nu prišjepi. 11 Aku usporedba značalešči asta: Sāmānca āj ka Vorba alu Dimizov. 12 Sāmānca kari āj pā kalji, ās ka eje ominj kari audi Vorba, ali draku u vinji šā lji je vorba āndārāt dām suflīcīle alor, sā nu potā ānkradāt sā nu sā spasalaskā. 13 Aje sāmānca āntri petri ās la ominj kari audi Vorba šā u apukā ku fālušāj ali nari korijen. Jej ānkredi nu dā lungat šā atunše ām vreme dā ānsjirkāl jej kadi āndārāt. 14 Sāmānca kari u kāzut āntri māršunj šā ka ominj kari audi Vorba, ali kum vreme fuži jej sā astrānži ku brigurlie ām kust, šā dā gāgdāšje, šā žāndur ām kust, šā eje nu aduši bun plod. 15 Ali sāmānca kari kađi pā bunā pāmānt āje eje ominj kari audi Vorba šā u cānji ām suflītu bun, jej ās ustrajni šā u aduši bun plod." 16 "Njime nu acācā lumina sā u puja dāsup ter ili dāsup pat. Nu, jāl u punji pā svijećnjak aša dā toc kari u vinji ām nontru poči vide lumina aša 17 atunše kutotu šje āj aku askuns, šā šje āj pā askuns fākut, kutotu u jašā afarā. 18 Daje pāzec kum auzāc. Kā Šinji ari ju fi dat maj mult, šā Šinji gođe nari njimika, dā la jāl u fi lot čak šā aje carā šje samānā kā ari." 19 Ali Isus u vinjut mumāsa šā fraci sā āl posjetilāskā pā Isus ali jej nu puće sā vijā apropi dā jāl dā rānd dā gārmadā. 20 Šinjiva u javalit alu Isus: "Mumāta ata šā fraci atej stā afarā či aščaptā." 21 Isus lju u zās: "Mama ame šā fraci amej ās eje kari audi Vorba alu Dimizov, šā u kustā." 22 Una zā Isus šā učenici aluj ur tunat ām čamac šā sā mergā pā alta parci dā galilejsko jezero. Isus u zās: "Hajd pā haje parči!" Aša sur maknulit dā la mal. 23 Ali kum plovule jej, pā Isus lu furat somnu. Atunše oluja ku vāntu una su slābusūt pā jezerā šā jej asre ām opasnost, daje ka karu sā umplie ku apā. 24 Jej ur mers la Isus šā lor skulatlā ām friķā šā mužje: "Domnu, Domnu noj nji āntupeni!" Aša su skulat šā u zapovjedalit alu vāntu šā alu valuvurlielje sā sā putuljaskā. Oluja su putuljut šā are putuljalā. 25 "Hundī vi ānkridala?", Isus lju āntribat pā jej. Ali jej asre pljinj dā friķā šā āmiralā, šā u zās una la alt: "Šinji āj asta čak šā vāntu šā valuvurlie āl punji ureči pā jāl kānd zapovjedalešči?" 26 Jej ur plovulit pān la malu dā Gerasa, kari āj pā alta parci dā Galileja. 27 Kum Isus u pus pišorilje pā pāmānt, ju vinjut dādārenči om dām varuš kari are mar da multā dobā ku draši ām jāl. Jāl nu purta colji, šā nu kusta ām kasā mar ām gropur. 28 Kānd lu vāzutlā pā Isus, jāl u mužīt tari šā u kāzut dādānenči la jāl šā dām tot graju u mužīt: "Šje gāndešč dā la minji, Isuse Fišjoru alu Dimizov, Maj Mari? Ju mā arog la

činji sā nu mā mučulešč!" 29 Draku āl cānje mar multā vremi. Majnti ominji ku lancurle āl lījga šā āl pāze, ali jāl tod daje rupe lancurle šā draku lu mānat ām pustinjā. Isus u dat zapovjed alu draku sā ješi afarā dām jāl. 30 Isus lu āntribat: "Kum či čem? Jāl u zās: "Legija" daje kā mulc draši asre ām jāl. 31 Šā jej sur arugat la Isus sā nu lji de zapovjed sā mergā ām gropā fār dā dno. (Abysos 12) 32 Akulo are mari stādā dā porš šje mānka pā parče dā dal, šā jej sur arugat sā dozvolulaskā sā tunji ām jej, šā Isus lju dazvolulit. 33 Draši dām omula u fužit ām gārmadā porš, šā stada dā porš u arljigatā dā pā dal ām jezero šā akulo sur āntupit. 34 Ominji šje pāze stādo u skāpat kānd u vāzut aje, šā jej ur dus hir ām varuš šā ām sat. 35 Šā lume ur vinjut sā vadā šje u fost aje. Kānd ur vinjut la Isus, jej ur aflat pā omu šje are ku draši ām jāl are āmbrākāt, šā šāde la pišorilje alu Isus ku fire sāntosā. Šā kānd u vāzut aje kutotu jej sur ānfrikušat. 36 Hej kari ur vāzut or spus kum Isus u oslobodulešči pā omu ku draši. 37 Ali tota lume dām lok ām Geresa ur zās alu Isus sā fugā dām akulo kā asre tari ānfrikušac. Isus u tunat ām kar šā gānde sā fugā ām napoj. 38 Omu dām kari Isus u mānat afarā dām draši sā aruga la Isus: "Pot sā fug ku činji?" ali Isus u mānat šā ju zās: 39 "Duči ām napoj akasā, šā spunji alu toc kutotu šje Dimizov u fākut dā činji." Aša u mers akasā šā u ūrili ām varuš kutotu šje Isus u fākut pāntru jāl. 40 Gārmadā are akulo sā āl pozdravalskā pā Isus kānd su āntorsusā pā alta parci dā jezero, jej toc tari āl aščipta pā jāl. 41 Atunše su pojavalit om kari sā čima Jair vođa dā sinagogā. Jāl u vinjut la Isus šā u kāzut žos la pišorilje aluj šā sā aruga la jāl sā vijā la jāl akasā daje kā 42 jedina fata aluj dā dvanaestaj (12) dā bātārnā are pā morči. Isus u mers dā pā Jair kānd mulc sā āmpānžje sā fijā dāpropi dā jāl. 43 Ām gārmade are mujeri kari kārvarele dvanaest (12) aj šā je u čiltit kutotu šje ave pā doktur ali no aflat pā njime kari ar puće sā u ozdravalskā. 44 Je u vinjut pā dānapoj šā su apukat pus dā cola alu Isus, šā sānžilje u stat sā kuri. 45 "Šinji u pus māna pā minji?" u āntribat Isus. Toc zāšje kā nu ur pus. Atunše Petar u zās: "Domnu, tu vejs kum sā āmpinži toc ominji la činji!" 46 Isus u zās: "Šinjiva u pus namjerno māna pā minji kā am sāmcāt pučere kum jašā afarā dām minji." 47 Kānd u vāzut mujere kā majmult nu poči cānje ām je, je u vinjut ām nenči trāmurānt dā friķā, u kāzut ām njenče alu Isus šā u spus la toc adāšje u pus māna pā jāl, šā kum u fost ozdravalitā dām turdatā. 48 Isus u zās: "Fato, ānkridala ata ču ozdravalituči. Duči ām putuljalā!" 49 Kānd Isus svite ku mujere, glasniku dām kasa alu vladaru dā sinagogā u vinjut šā u zās: "Fata ata āj mortā. Nu āl gnjavalī pā učitelji!" 50 Kānd u auzāt Isus aje, jāl u zās alu Jair: "Nuc fijā friķā! Numa ānkredi mijā šā je u kusta!" 51 Kānd ur vinjut jej la kasa, Isus nu lāšā sā mergā ām nontru ku jāl osim Petar, Ivan, Jakov šā mumāsa šā tatusi alu fate haje. 52 Šā toc ām kasa plānžje šā u žalale, aša jāl u zās: "Nu plānžjec. Je nuj mortā, numa sā kulkāt!" 53 Jej āl rāde pā Isus, kā jej asre sigurni kā je āj mortā. 54 Isus atunše u apukatu dā māna šā dām tot graju u mužīt: "Skolāči kupilu amniov!" 55 Šā duhu alji su āntorsāsā šā je su skulat dām turdatā. Isus u dat zapovjed atunše sā āj de šjeva sā mānāšji. 56 Roditelji alji asre āmirac a Isus lju purunšīt pā roditelji sā nu spujā alu njime šje u fost.

9 Isus u čimat pā dvanaest apostolur la jāl šā jāl lju dat pučeri šā autoritet pā toc demoni, šā pučeri sā āntremi bičišugur. 2

Atunše Isus lju mānat afarā šā sā proglašalaskā kraljevstva alu Dimizov šā sā ozdravalaškā pā bičež. 3 Isus lju zās alor: "Nu loc njimika ku voj pā kalje avostrā, njiš botā, njiš tašķā, njiš mānkari, njiš banj. Njime sā nu je maj una kāmašā ku jāl. 4 Ām kari gođe kasa māržjec, fijec akulo pān šje nu fužjec dām varuš. 5 Hundī gođe nu vā punji ureči, fužjec dām ala varuš šā ām znak dā upozorene kā āl laš la sudbina aluj, skutārčavā prašina dā pā pišjori." 6 Aša jej sur lot afarā sā mergā dām sat ām sat sā propovjedalaskā Hir fālos šā ozdravalaškā pā bičež pā hundī god māržji. 7 Vladar Herod u auzāt dā kutotu šje Isus u fākut, šā are zābunijt kā orikic zāšje kā Ivan Krstitelj u uskrnulit dām morc. 8 Šā orikic zāšje kā prorok Ilija su arātat pā pāmānt kānd alci gānde kā unu prorok dā kānva u vinjīt ām kust. 9 Ali Herod u zās: "Ju am tijet kapu alu Ivan, ali šinji āj omusta dā kari aud dāstafele vorbi?" Jāl da be ščipta sā vadā pā Isus. 10 Kānd sor āntors apostoli ur spus alu Isus kutotu šje ur fākut. Atunše Isus lju dus pā lok pustulot apropi dā varuš Betsaida. 11 Lume ur saznałit šā ur sljeditil pā Isus. Aša lju apukat la jāl šā lju spus dā kraljevstva alu Dimizov šā u ozdravalit pā eje kari asre bičež. 12 Mar kitrā dā sara Dvanaest apostolu ur vinjīt la Isus šār ur zās: "Mānā pā lumi āndārāt, aša sā mergā sā šā aflij lok dā kulkat šā dā mānkāt kā noj ščenj ām pustinjā ajišje. 13 Isus lju zās: "Voj dādecālji šjeva dā mānkāt." Jej ur āntors vorba: "Noj avenj čār pet darabur dā pitā šā doj pešč. Noj sāngur sā mārženj šā sā kumpārānj mānkari dā totā lumesta?" 14 Jej ur umārat hundīva pet hiljada dā bārbec, Isus u zās alu učenici aluj: "Punjecālji sā šadā ām grupur po pedeset lumi sā šadā una." 15 Šā apostoli ur fākut kum lju zās, lju pus pā toc sā šadā žjos. 16 Atunše Isus u lot pet dārabur dā pitā šā doj dārabur dā pešč šā su ujtit sus ām nor, Isus u blagoslovilut šā u ruptā ām dārābelji, atunše u dat alu učenici aluj sā pujaž dādānenči alu lumi. 17 Šā jej toc ur mānkāt šā asre sātulj. Šā jej ur akuljes dvanaest košarur dā dārābelji šje ur rāmas. 18 Undatā kānd su āntors Isus pum parci sā sā aroži, učenici asre ku jāl šā Isus u āntribat: "Šje zāšji lume šinji mes ju?" 19 Jej ur āntors vorba: "Ivan šje Bučazā, makar orikic zāšji Ilija prorok a hejelanc kā ješč prorok dā kānva kari u uskrsnulit dām morc." 20 Isus u āntribat: "A voj? Šje zāšjec voj, šinji mes ju?" Petar u āntors vorba: "Tu ješč Krist kari āj mānat dā la Dimizov!" 21 Isus u dat atunše zapovjed mari, sje lji branale sā spujā asta alu šinjivja kā jāl āj Mesija. 22 Atunše Isus u zās: "Ju, Fišjoru alu Omuluj trābā sā pāc mulči patnjur. Bātārnji kari ās glavni āntri židovur, šefurjle dā pop sā učitelju dā zakonu alu Mojsije mu odbacali. Jej mur amurā, a ju treći zuā uj uskrsnuli." 23 Atunše Isus u zās alu toc: "Dakā šinjiva gāndešči sā mā sljedālaskā pā minji, elsi trābā sā odbjalaskā sā kušči dā pā žāndurlje aluj, jāl sāngur sā šā je krušje aluj totā zua šā sā mā sljedālaskā pā minji. 24 Šinji gođd gāndešči sā šā spasalaskā kustuš ala lu perdi do kraja, šā šinji gođe šu perdi kustuš pāntru minji ala su spasalisā vječno. 25 Šje ari benji om dām aje dakā kapatā celi svet, a jāl āj uništilit ili pārdut? 26 Dakā āj ala šinjivja rušunji dā minji ili dā vorbilje amelji, šā ju Fišjoru alu Omuluj ju fi rušanji dā ala om, kānd uj vinji ām slava aluj, ām slava alu tatusu šā ām slava alu svānc andeji. 27 Anume ju zāk, ās orikic kari stā ajišje kari nor muri majnti dā šje nor viđe kraljevstva alu Dimizov. 28 Hundīva osam zālji dā pā ešće svaturs Isus u lot pā Petar, Ivan šā pā Jakov ku jāl,

ša u mers sus pā dal sā sā aroži. **29** Atunše kum sā aruga, ubrazu aluj u ščimbat tari, sā coljilje aluj sur ščimbat am alb dā svitlaze. **30** Doj ominj su pojavalit, svite ku Isus. Eje asre Mojsije sā prorok Ilij. **31** Jej su arātat ām slavā sā jej svite dā morči aluj šje u fi ām Jeruzalem. **32** Pā Petar sā pā urtašji aluj lju furat somnu ali jej sur skulat sā lor vāzut pā Isus ām slava aluj ku doj ominj šje stāče ku Isus. **33** Kānd jej fužje, Petar u zās alu Isus: "Domnu, anovā nji benji ajiše! Lasā făšenj tri koljibur: unu pāntru činji, sā unu pāntru Mojsije sā unu pāntru prorok Ilij." Jāl nu ščije šje svitešći, sāmāna kā bulunzešći. **34** Sā kānd Petar svite, oblak u vinjut dasupra pā Petar sā pā urtašji aluj sā jej su ānfrikušat. **35** Atunše su äuzāt graj dām oblak: "Asta āj Fišoru amnjov, ju lam izabralit! Punjec ureči la jāl!" **36** Kānd graju su auzāt, Isus are sāngur. Učenici ur tākut sā nor spus alu njime šje ur vāzut. **37** Hajelantā zā Isus sā učenici aluj ur vinjut žjos dā pā dal sā āl aščipta gärmadā dā lumi. **38** Ām gärmade are om kari mužje: "Učitelju, ju mā arog, ujtāci pā fišjorum daje kā jāl āj jedini kupilu amnjov! **39** Ujtāci! duh āl napadalešći sā jāl dām turdatā cāpā, āl skutārā ām gärcur sā fašji spumi li gurā sā dabe fužji dā la jāl, ku mukā ām āl bacī. **40** Ju mam arugat la učenici atej kari as re ku noj dakā ar puće jej sā mājā pā draku afarā ali jeju puće." **41** Isus u āntors vorba: "O voj nevjernā sā obraznikā generacij! Kitā dobā trābā sā fjuv ku voj? Kitā dobā trābā sā vā trpālesk? Adāl pā fišjoruc ajiše!" **42** Kānd kupilula u vinjut la Isus, draku lu vārljut žjos sā āl skutura am gärcur. Isus lu mužjut pā duhu hāl rov sā pā kupilu lu ozdravalit, sā ām napoj lu dat la tatusu. **43** Jej asre toc āmirac la autoritetu aluj sā kit āj dā mari Dimizov. Atunše kānd inka toc sā āmira šje u fākut, Isus u svātit ku učenici aluj: **44** "Zapamtaleč vorbilješće, sā āngāndecāvā dā jelj." Isus u zās: "Ju, Fišoru alu Omuluj uj fi dat ām mānjilje alu omuluj." **45** Jej nor prišipput šje u gāndit jāl ku aje sā zākā. Značenje are askunsā dā la jej, a alor lji are frikā sā āl āntrebi pā jāl dā aje. **46** Učenici su apukat sā raspravljalaskā šinji dām jej ar puće sā fijā maj mari. **47** Isus lji ščije gāndu ām suffijicilje alor atunše Isus u lot pā kupil mik sā lu pus lāngā jāl **48** atunše lju zās: "Šinji gođe apukā pā kupilusta mik ām numilje amnjov apukā pā minji. Sā šinji gođe apukā pā minji, apukā isto sā pā ala kari mu mānat. Daje kā maj mik āntri voj āj maj mari. **49** Ivan u zās: "Domnu noj anj vāzut pā unu om kari ām numilje atov mānā drašj afarā dām ominj sā noj anj zās sā nu fāk aje, daje kā jāl nu āj unu dām noj." **50** Isus u zās aluj: "Nu āj branalec, kā šinji gođe nuj protiv dā voj, āj dā voj." **51** Vreme are apropi kānd Isus trābuje sā fijā dus napoj ām nor, atunše tari su odlučulit sā mergā ām Jeruzalem. **52** Isus u mānat glasniš ām nenči la jāl a jej ur vinjut ām unu sat ām Samarija sā pripremalaškā lok pāntru jāl. **53** Ali lume akulo nu lu apukat ām benji, daje kā are pā kalje dā Jeruzalem. **54** Kānd ur vāzut učenici Jakov sā Ivan ur āntribat: "Domnu, gāndešć sā čimānj fok dām nor sā lji unistālaskā?" **55** Isus su āntors la jej sā lju fākut dā njimika pā Jakov sā pā Ivan. **56** Sā jej ur mers ām altu sat. **57** Kum māržje Isus sā učenici pā kalji, šjeva ka omu u zās alu Isus: "Ju uj meržji ku činji hundi god vi meržji sā tu!" **58** Isus u zās: "Lisicurlje ari sklonište sā vrābujilje ari gnjezdurlje alor, ali Ju Fišoru alu Omuluj nam lok hundi sā ām puja kapu." **59** Isus alu altuje u zās: "Sljedilešči mā!" Omu u zās: "Domnie, lasāmā elši sā mā dukā sā ānrop pā tata amnjov." **60**

Isus u zās aluj: "Lasā pā morc sā šā āngropi pā morc, ali tu duči šā propovjedalešči kraljevstva alu Dimizov!" 61 Akulo are inka unu om kari zāše: "Ju čuj sljedili pā činji, Domnu ali elši lasāmā sā mā pozdravalesku tuoc akasā." 62 Šā Isus ju āntors vorba: "Njime kari punji māna pā plug sā sā ujtā ām napoj dā pā jāl, nuj bun dā kraljevstva alu Dimizov."

10 Dā pā ešće stvar Domnu u odredilit sedamdeset doj učenikur šā lju mānat ām nenči, doj pā doj la tot varušu šā lok la kari jāl isto aščipta sā mergā. 2 Isus u zās alor: "Žetva āj mari ali pučanj ās lukroj, dām ala rānd arogāči la stāpānu dā žetva sā māji maj mulc lukroj ām polja aluj. 3 Aku duči ali punji ureči. Ju vā māj pā voj ka pā birkā mikā āntri lup! 4 Nu loc ku voj dībularūš ili taškā ili cipiliš, šā nu sta dā lungat ām svat ku ominiji pā kalji sā nu zgubec vreme. 5 Elši stvar šje trābā sā zāšjec kānd vinjec la kasa āj: "Putuljalā fijā la kasasta!" 6 Dakā om kari gāndešči putuljalā kustā ām kase putuljala u fi ku jāl, ali dakā nu, putuljala u vinji ām napoj la voj. 7 Rāmānji ām aje ista kasa, mānānkā šā be šje ari jej, kā lukroju āj vredan dā šje u lukrat. Nu vā selilec dām una kasa ām alta. 8 Dakā māržjec ām bilo kari varuš šā jej vā apukā ām benji voj mānkāč šje vā punji dādānenči 9 šā ozdravaleč pā bičež kari ar fi akulo, šā spunjecālji kā Kraljevstva alu Dimizov āj apropi. 10 Ali dākā vinjec ām varuš hundi nu vā apukā, atunše dušjecāvā pā ulicur šā zāšjec: 11 Čak šā prašina dām varušu avostru kari su apukat pā pišoriljeanoštri, brisālec dā pā noj, protiv dā voj! Ali šā voj ac trābuji sā ščijec kā kraljevstva alu Dimizov āj apropi. 12 Ju vā zāk kā pā zuve dā sudulalā u fi maj ušuri lu varušu Sodoma dā kitā dā varušula." 13 Isus u zās: "Jao avovā ominijilor dām Korazine! Jao avovā ominijilor dām Betsaido! Kā sā vi fost dastafel čudo ām varuš Tira šā am Sidon ka kum su dogodulit la voj ām varušu avostru, jej dā kānva sar vi ānkājīt, šāzut ām colji dā kecā, šā ām šjinušā znak dā ānkājālā. 14 Anume ām zuve dā sudulalā Tira šā Sidonija maj benji u treši dā tu! 15 Šā voj ominji dām Kafarnaum! Pānām nor voj vic rādika? Ām podzemlje vic fi arunkac. (Hadēs g86) 16 Šinji gode audi pā voj, mā audi pā minji, a šinji odbacalešči pā voj, pā minji odbacalešči, šā šinji gode odbacalešči pā minji, odbacalešči pā Dimizov kari mu mānat!" 17 Sedamdeset doj učenikur su āntors ku fālušājā. Jej ur zās: "O Domnje, čak šā demoni nji punji ureči ām numilje atov." 18 Jāl lju zās alor: "Ju mā uitam la Sotona kum kadī ka munje dām nor. 19 Aku punjec ureči! Ju vam dat autoritet sā kālkāc pā šarpi šā pā škorpcionur šā ku kutotu pučere pā sāla dā dužmanj, šā njimik nu vic pācā rov. 20 Tot daje nac trābuji sā vā ānfālušāc kā demonurlje vā punji ureči. Fijec fāloš la aje kā numilje avoštri aškrišā ām nor." 21 Ām ala šas Isus su ānfālušāt ām Duhu svānt šā u zās: "Tata, Domnu pā pāmānt šā pā nor, ju dov hvalā cijā daje kā tu aj askuns ešće dā la mārđojoj šā dā la pāršipuc, šā aj arātāt alu hej "mišj" pā pāmānt. Da, Tata, cijā asta cā sā vedē. 22 Šā Isus u zās: "Kutotu mu fost dat ām povjerenje dā la Tata amnjov. Njime nu kunošči pā Fišjoru šā njime nu kunošči pā Tata, numa Fišjoru kunošči, šā alu heje kari Fišjoru gāndešči u kunošči pā Tata." 23 Atunše kānd are jej sāngur, Isus su āntors la učenici aluj šā u zās: "Blago avovā kā oči avoštri asta vedē! 24 Sigurno mulc proroš sā kraljur dā kānva gānde sā vadā stvarurlje kari voj privedec, ali jej no putut sā vadā, šā sā audā šje voj ac auzāt, ali

nor auzāt." 25 Šjeva ka učitelju alu zakonu alu Mojsije su skulat, sā āl iskušulaskā pā Isus šā lu āntribat: "Učitelju šje trābā sā fakā sā kapāt kust dā erikes? Kum āl pot kāpāta?" (aīōnos g166) 26 "Šje zāši Zakonu alu Mojsije? Kum prišep aje?" 27 U āntors vorba: "Plaši pā Domnu Dimizovu ku tot suffiju atov, ku duša ata, ku pučere, šā ku kutotu gāndu atov, pā susjedu atov kā pā činji sāngur!" 28 Isus u zās aluj: "Benji aj zās, aša fā šā vi kusta." 29 Ali kum gānde sā areči kā āj pravedan, lu āntribat pā Isus: "Ali šinji āj susjedu amnjov?" 30 Isus u zās: "Are om kari are pā kalji dā Jeruzalem, are sus ām varuš Jerihon kari are žjos u fost pljačkalit šā lāpādat, bātut pā morči dā la pljačkaš šā lāsat pā drik. 31 Popa dā židov slučajno māržje pā kalje šā kānd lu vāzut, u fužit pā lāngā jāl numa pā alta parci. 32 Isto aša Levit, pomočniku alu popa u vinjut isto pā kalje haje. Kānd u vinjut pā lokula šā lu vāzut, isto u mers pā alta parci dā kalji. 33 Napokon Samaritanac kum māržje pā kalji u vinjut pā lāngā jāl šā kānd lu vāzut lu apukat mila dā jāl. 34 Jāl u mers la jāl u vārsat uloj šā vin, šā ju ānvālit ranurje. Atunše lu pus pā magar šā lu dus ām fugādov aša su brimulit dā jāl. 35 Odma hajelantā dīminjacā kum fužje ju dat lu gazda dā kasa Šjeva ka banji šā u zās: "Je sama dā jāl, šā dakā asta nu u fi dāstul banj, dā kutotu Šje u čilti, ju cuj plāči razlika kānd mā āntorkā ām napoj." 36 "Dā pā gāndala ata Šje gāndešči kari dām ešće tri su arātāt ka susjedu alu omusta kari u fost pljačkalit šjinji maj benji u ažutat?" 37 Jāl u āntors vorba: "Ala pā kari lu apukat mila dā jāl." Atunše Isus ju zās aluj: "Duči šā fā šā tu isto ka jāl." 38 Kum ur mers maj menkulo, Isus u vinjut ām unu sat hundi are mujeri šje sā čima Marta kari lu apukat pā jāl ām kasa alji. 39 Marta ave sorā šje sā čima Marija kari u šāzut li pišorilje alu Domnu šā punje ureči la kutotu Šje jāl svite. 40 Ali Marta are ām brigur dā kutotu Šje trābā sā fakā. Aša u vinjut la Isus šā ju zās: "Nu či dorī, kā sora ame mu lāsat pā minji sāngurā kutotu sā poslužulesk? Šjeva zāj sā vijā sā ām ažuči." 41 Domnu ju zās: "Marta, Marta, tu či brinulešč šā či uznmirešč dā mulcī stvarur. 42 U biti numa una stvar trābuju, šā Marija maj benji u akuljes, šā aje no fi lotā dā la je."

11 Undatā kānd Isus u fost gata ku molitva, unu dām učenici aluj u vinjut la jāl šā ju zās: "Domnu, ānvācānji sā nji arugānji, kum ānvāca Ivan Krstitelj pā učenici aluj." 2 Isus lju zās alor: "Kānd vā arugāc zāšjec: "Tata, la sā fijā svānt numilje atov, la sā vijā kraljevstva ata, ka kum āj pā nor la sā fijā pā pāmānt! 3 Pita anostā kari āj ām totā zā, dā nji astās. 4 Šā jartānji grehurlje anostā, ka kum noj jartānji alu eje kari grešilešči protiv dā noj Nu nji da sā kādenj ām ānširkalur, mar skočinji afarā dām rov." 5 Isus u zās alor: "Haj sā zāšjenj kā avec urtak la kari māržec ām miřžuku dā nopci šā āj zāšjec: "Urtaku amnjov, dām kečinj tri dārabur dā pitā. 6 Urtaku u vinjut dā pā kalji la minji, šā nam šje sā āj puj dādānenči." 7 A jāl ām nontrou aj zāšji: "O nu mā gnjaval! Uša āj mar ānkujetā, kupiji amej šā ju āščenj ām pat, šā jednostavno, nu mā pot skula sā ac dov pitā." 8 Ju vā zāk: Šā dakā nu u merži daje kā ūs urtaš, u faši aje sā nu sā rušunji. 9 Šā ju vā zāk: Arugācāvā, šā vu fi dat! Kutāc, šā vic aſla! Kukunjec, šā vu fi dāsvkut. 10 Kā Šinji god sā arogā, kapātā! Kari kotā, aſla! A Šinji god kukanjeſci aluje ju su dāsvaſhi. 11 "Kari āj tata āntri voj: kānd kupilu ſjeri pešči dali ām lok dā pešči dā ſarpi? 12 Ili kānd ſjeri sā āj de ſtipavac ām lok

dov? 13 Daká voj grešni ominj šćijec sā dädec bunji stvaru alu kupiji avoštři, kit maj mult vu da Tata avostru dämm nor Duh Svänt alu alor kari āl āntrab! 14 Isus undatā u värlijt afarä pā unu drak kari are mut, šā känd u fost drakula värlijt afarä dämm ala om kari are mut, puće sā svitaskā, šā alčilje ominji kari u väzut aje asre ämirac. 15 A orikic dämm jej u zás: "Jäl u värlijt afarä pā demonur afarä ku ažutala alu Beelzebul princu dä demonur!" 16 Akulo asre alcí kari änširkja pā Isus, šā jej u šírit znak dämm nor sā de. 17 Ali Isus šćije gändurlje alor, šā lju zás: "Totä kraljevstva kari sā borulešči una ku alt, jej ur uništili kraljevstva alor. Daká familija una ku alt sā borulešči, jej šur uništili familija alor. 18 Daká či borulešč protiv dä činji, kum kraljevstvo alu su cänje?, šje rämärje dämm kraljestva aluj? Kum voj zäšjec kā ju värlijeskar pā drašji dämm lume ku ažutala alu Beelzebul. 19 Ali daká ju värlijeskar pā drašji afarä dämm lumi ku ažutala alu Beelzebul, atunše učenici avoštři värlijeskar isto afarä pā drašji ku ažutala alu Beelzebul? Jej sängur u dokazali kā nus točni. 20 Ali daká ju mäj pā drašji afarä ku žeju alu Dimizov, atunše u vinjut kraljevstva alu Dimizov la voj. 21 Känd om bälour āj naoružan šä pazešči kasa hundī kustā, atunše pämäntu aluj āj sigurnā. 22 Ali känd bälour om āl napadalešči šä āl mänänkā ku bättaje, āj je oružje dä kari ovisilešči, šä āj ämparcā šje u furat däla slab om. 23 Kari nu āj ku minji, ala āj protiv dä minji šä šjinji gođe nu akulježi ku minji, ala räsäpä. 24 "Pä lok fä dä apä draku fužji afarä dämm om, sā lutulaskā šä sā koči lok sā sā odmaralskā. Daká nu afľa njisj šefälj lok, zäšji: "Ju uj meržji äm napoj äm kasa ame dämm ala om hundī am fužjiti." 25 Känd draku u vinjut äm napoj u aflat kā aje kasa äj čistilit, šä mätruratä. 26 Atunše meržji šä adušji maj šapči drašji maj rej dä jäl sängur, šä jej u vinji napoj äm om šä kustā akulo. Aša alu omula are tari urät dä kit dämm elši." 27 Kum Isus svite, mujeri äm gärmadä dä ominj u mužjitet tari dämm tot graju šä su apukat sā svitaskā: "Blagoslovilitä äj aje kari ču purtat äm injimä, kari ču ränjít šä ču pätzit!" 28 Isus u äntors vorba: "Anume, ali maj blagoslovilit äs eje kari audi vorba alu Dimizov šä u cänji!" 29 Känd u vinjut tari mulc ominj akulo, Isus su apukat sā svitaskā: "Voj ominj kari kustäc äm asta vremi, voj šec rej ominj. Kotä znak, ali njisj šefälj altu znak no fi dat ka kum u fäkut Dimizov čudo päntru prorok Jona. 30 Šje su dogodulit alu Jona aje are znak alu Ninivijanur kari kusta äm varuš Niniva, kā Dimizov lu mänat. Aša šje mu su dogodul, ju uj fi znak kā pā minji, Fišjoru alu Om kari Dimizov u mänat alu asta narod. 31 Pä zuva känd Dimizov u suduli, kraljica kari dä känva vladale pā pämänt dä jug äm Seba, su rädkia una šä je u suduli pā heje kari kustä astäš. Je u vinjut dä pā kraju dä svijet, sā slušulaskā pā Car Salomon kari are tari mudar. A aišje äj šjinjiva maj mari dä Salomon a voj nu gändec sā punjec ureči!" 32 Äm zua känd Dimizov u suduli, ominj kari kusta äm varuš Niniva su rädkia šä ljur suduli ominj kari aku kustä, kā jej nu sur ankäjít känd Jona lji propovijedale. A aišje äj šjinjiva maj mari dä kit Jona a voj nu vac pokajalit!" 33 Isus svitešči: "Njime nu acäc lampä šä atunše u punji pā lok hundī nu sā veđi ili däsup košarä. Nu, jäl u punji äm svjećnjak aša toc u vide luminä känd vinji äm nontrü. 34 Oču äj ka lampä alu telä. Daká oču atov äj sänätos, atunše tela ata äntragä u fi äm luminä, ali känd ci oču bičag, tela ata äntragä äj äm äntunierik. 35 Baqä sama da aie šje smatralješč kā äl lumina

ām činji sā nu fijā fār dā luminā." 36 Dakā āj āntragā tela ata ām luminā, njiš unu dio dā telā nu āj ām āntunjerik, atunše āj kutotu ām luminā, ka kum čar svitlāze lumina ata. 37 Kānd Isus u svātit, unu farizej lu čimat sā mānānšji la jāl akasā. Isus u mers, sā u lot lok la masā. 38 Kānd farizeju u vāzut kā nu šu spālat mānījile majnti ka kum āj običaj alu židov, su apukat sā mānānšji a farizeju su začudulit. 39 Ali Domnu Isus ju zās: "Aku voj farizej pā dā nā afarā cānjec klīštaru šā teru čišč, ali pā dā nontru voj šeč pljinj dā pulkučalā šā relij. 40 Voj fār dā firi! Nuj Dimizov kari u stvorulit vanjština, u stvorulit šā nutrina? 41 Maj benj dādec milostinja avostrā dām tot sufliju alu heje kari lji potrebro ūje voj avec, atunše vu fi kutotu čist. 42 Ali jao avovā farizejilior! Kā voj tari vā trudulec sā dādec desetina dām tot začinurlje šā povrčur alu Dimizov, a nu bāgāc sama dā pravdā šā ljubav alu Dimizov. Una trābā sā fašjec, a hajelantā sā nu propustulešč. 43 "Ali jao avovā, farizejilior! Kā voj plāšjec lokurlje glavnā pā sastankur ām sinagogā, šā pozdravalalā ku poštovanje ām varuš pā trgrur. 44 Jao avovā, kā voj šeč ka askunsā gropā pā kari ominji umblā a nu ščijā kā obredno ās atunše nečisti." 45 A unu dām učitelj dā zakonu alu Mojsije u zās alu Isus: "Učitelju, kānd svitešč aša, tu nji vredālešč šā pā noj." 46 Isus u zās: "Jao šā avovā učitelji dā zakonu alu Mojsije, kā punjēc pā ominj maj mult teret dā pravilurlje alu vjera dā kit ūje poči om purta, a voj nu gāndec njiš ku zježiju mik sā ažutāc dā teretula sā dukā. 47 Jao avovā! Kā voj gradalec spomenikur pā gropā alu proroci šā gāndec kā ku aje fišjec benji, a preci avoštři lju amurāt. 48 Aša voj svedočulec šā vā slagalec ku djela alu preci avoštři. Jej lju amurāt, a voj nastavalec ku lukru alor kānd gradalec spomenikur. 49 Dimizov ām mudrostu aluj u zās: "Ju uj māna pā prorokur šā pā apostolur šā orikic dām jej ur fi amurāc a alcī u fi progonulic. 50 Daje dā la asta generacijā u fi tražalitā sānžilje dā la toc proroci kari u fost vārsatā dām elši dā kānd su stvorulit svetu: 51 su apuka dā la sānžilje alu Abel pānā la sānžilje alu Zaharija, kari u fost amurāt āntri žrtvenik šā ām svetinja dā Hram. Ju vā zāk: "Kā kutotu asta u fi tražalit dā la asta generacijā!" 52 Jao avovā učitelji dā zakonu alu Mojsije! Daje kā voj ac lot āndārāt čejilje dā kraljevstva alu Dimizov. Voj sāngur nac mers ām nontru šā ac sprečilit pā alcī sā tunji ām nontru kānd gānde." 53 Dā pā ūje u fužit Isus dā pā lokula, učitelji dā zakonu alu Mojsije šā farizeji sur āngāndit sā mergā dā pā jāl sā āl ispitivālaskā. 54 Gānde sā āl apušji pā Isus ām zamkā ūje ar puče sā zākā protiv dā jāl numa sā āl dukā pā sud.

pă pământ mu priznali pă minji ām nenéce alu ominj, Ju Fišjoru Omuluj isto uj priznali pă jäl ām nenéce lu andelji alu Dimizov. 9 Ala kari pă minji nu mu priznali pă pământ ju muj odreknumi dă jäl la andelilje alu Dimizov. 10 Dakă bilo šinjini svitesci vorba protiv dă minji Fišjoru Omuluj aluje poći fi jirtat; ali dakă šinjiva svitesci mišunj dă Duhu Svârt, grehula no fi jirtat. 11 Dakă vu aduști la sud ām sinagogur să la poglavicur să vladarur, nu vă brigalec kum să ku šje muj branali, ili šje să zăk. 12 Kănd u vinji vreme, Duhu Svârt cu ānvâca şje trăbă să zăşj. 13 Unu dăm ominj ām gârmadă u zăs alu Isus: "Učitelju ză alu fraclile amniov să să āmperci ku minji şje anj kăpătat." 14 Isus u odbilit să zăşje: "Omulji, šinji mu pus pă minji dă sudac, să āmpărcă ţintri voj doj?" 15 Atunşje kănd u svătit alu toc kutotu, Isus u zăs: "Bâgăc sama să păzăcăvă dă pulkučală! "Dakă šinjiva ari mult, tod daje kustu aluj nuj siguran bez obzira kă ari kutotu." 16 Isus u spus maj una usporedbă: "Are akulo om găzdak fără dă firi kari ave tălek să tălekula u adus mult plod." 17 Šă jäl ſu zăs săngur aluj: "Şje să fak kă nam dăstul lok să puj āndărăt şje mu kriskut? 18 Atunşje, jäl u zăs: "Aşa uj fašj: Ju uj răstuna skladîsturje amelji să uj gradali maj mari, dăstul dă mari să spremălesk kutotu şje mu kriskut." 19 Šă ju muj zăşji alu duša ame: "Aj mulcii bunji stvarur aku, să dă mulc ej şje ur vinji. Odmoruleščici, mânănkă să be, să ānfulušeščici!" 20 Ali Dimizov ju zăs aluj: "Tu omulje fără dă firi! Mar ām asta nopci uj ſigure duša ata. Atunşje šinjini u ave korist dăm stvarurile şje caj pus āndărăt? 21 Aşa pâce omu kari aš akulieži găzdăšijile pântru jäl săngur, a nu su găzdaşijit ām oči alu Dimizov." 22 Kapu u zăs Isus alu učenici: "Daje vă zăk: voj nu trăbă să vă brigalec, dă kustu avostru, să să fijec ām brigur şje vic mânka, ili să vă brinulec ām şje vic āmbrâka. 23 Daje kă kustu až maj vrednă dă kit mânkare, să tela maj mult dă kit colu. 24 Numa ujtačăvă la găgărašć. Jej njiš nu samână, njiš nu akulieži. Jelji nari sklađiste ili ūpă, să tod daje Dimizov lji rânešči. Nu ūcet voj maj vredni dă vrabujiřlje? 25 Poći šinjiva dăm voj ku brigurlje produžuli kustu? 26 Dakă, nu pućec să făşjec niti maj măkăcelji, adăşje ūcet brigur dă kutotu ostalo? 27 Numa ujtačăvă la flor ām telek! Jelji niti sâ trudulešči niti fašji colji ali ju vă zăk, kă njiš Car Salomon ām găzdăšijie alor nu are āmbrâkat aša mândru ka florurje ām telek. 28 Ali dakă Dimizov dă dastafel mândremi alu jarbă kari kustă astăs, să sâ bagă ām fok, kit atunşje maj mult u da jäl avovă. O voj avec mikă ānkridală!" 29 Dăm ala rând nu vă găndec şje vic mânka să şje vic be. Nu vă uznenmirele! 30 Dă kutotu aje sâ brinulešči ominj fără dă Dimizov. Āngăndecăvă kă Tata avostru dăm nor řijec şje vă trăbă. 31 Šă anume tražalec kraljevstva alu Dimizov elši să kutotu ostalo vu fi dat. 32 "O mikă stadă, nuc fijă frikă, kă Tata avostru sâ āntălušešči sâ vă apušti ām kraljevstva aluj." 33 Vindec kutotu şje avec să dădec alu sâraš. Aşa adunăcăvă tăşč kari nu su puće rupi, să găzdăšijă sâ vă fijă ām nor kari nu propadalešči, hundi lotri nor puće vinji, niti găndaşji sâ mânăşji! 34 Daje kă sufluičilje avoştri u fi hundi až blago avostru. 35 Isus u zăs alu učenici: fijec spremni dă lukru, la sâ fijec opremilică să ām mânjilje avoştri lasă fijă luminilje acăcači. 36 Aşa u fi ka slugurlje kari u aščiptat pă gospodaru aluj sâ sâ ţintorkă dă pă nuntă, spremni sâ až dăsvâkă kum u kukanjii pă ušă. 37 Mândremi alu eje slugur kari u fi skulac, kănd u vinji gospodaru! Anume ju vă zăk: Domnu ſu punji săngur kintrinca

să lji služulaskă să lju punji sâ ţadă la masă să lju dvoruli. 38 Să kănd u vinji gospodaru ām mirzuku dă nopci ili dăspru zua să lju afă aša, mândremi u fi alu ala slugur! 39 Slušulecāmă dă asta: ka sâ ţijčiā gazda ām kari ſas u vinji lotru, jäl ar păză să nar lăsa sâ až fijă provalalit ām kasă. 40 Voj isto trăbă să fijec spremni, kă ju Fišjoru Omuluj uj vinji ām vremi kănd nu ci nadali." 41 Petar atunşje lu ăntribat pă jäl: "Domnu spuj tu asta usporedbă pântru noj učenici, ili až pântru toc?" 42 Isus u zăs: "Šinjini až ala vjernă să kufiri upravitej kari až postavalešči dă gospodar pă kasa, să ām pravă vremi u da mănkari alu toc ām kasa? 43 Mândremi alu ala sluga kari kănd u vinji gospodaru, u fašji aša. 44 Dă anume, ju vă spuj kă gospodar u odreditil alu ala sluga sâ vodulaskă ku kutotu imanje kari ari. 45 "Ali dakă sluga ſăr zăşji ām suflituš: "Gospodar, nu su ăntoršji aša păfriš", să atunşje să apušti să bată pă slugur să sâ be, mânăşji să sâ ambeći? 46 Atunşje u vinji gospodar u alu sluga ām ſjas kari nu ţijec. Šă atunşje fărd dă milost lu kaznali, ju da sudbină ku alci una kari nus vjerni." 47 "Slugă kari ţijčiā şje găndešči gospodar, să dakă nu fašji să nu sâ pripremilišči dă dolasku aluj, jäl u kăpăta mulci luvalur. 48 Ali dakă sluga nu ţijčiā voje alu gospodar, să fašji ſjeva şje zaslužulešči kaznă, atunşje u kăpăta pucanji luvalur. Kă alu toc kari mult u fost dat, mult su aščipta dă la jej, să alu eje alu kari u fost mult dat ām povjerenje, dă la eje sâ maj mult u fi ſjurut." 49 Isus u zăs: "Ju am vinjet sâ vârljesk fok dă sud pă pământ, să kum aš găndi să sâ apušti sâ ardă! 50 Trăbă majnti sâ mă bučež ku mukur. Kum mă mučulesk pă ſje aje no treşil! 51 Găndec kă am vinjet sâ vă aduk putuljală pă pământ ţintri ominj? Nu, ju am adus podjelă! 52 Dăku maj menkulo ām kasa dă ſinj ōminj ur fi āmpărcăc tri u fi pă parče ame sâ doj protiv dă tri. 53 Tatusu u fi protiv dă fişjoruš, să fişjoru u fi protiv dă tatusu, mumâsa protiv dă fataš, a fata protiv dă mumâsa, să sokra protiv dă njivastaš, să njivasta protiv dă sokrâsa. 54 Kum svite alu gârmadă, Isus u zăs: "Kănd viđec njegri oblakur kă sâ rădika dă pă more pă zapad, voj odma zăşjec: "Astăs u fi plojă", să voj ūcet u pravu. 55 Să kănd sâ apukă sâ bată vântu dăm pustinja la jug, odma zăşjec: "U fi zuva tari kaldă", să až aša. 56 Licemjerilor! Voj ţijec sâ čitalec znakurje pă pământ sâ pă nor. Kum dă nu prišjipec şje aku sâ dogudulešči! 57 Voj ac trăbuji dăm haje avostru sâ ţijec şje až benji. 58 Dakă ţinjiva ţi optužulešči pântru dugu kari nac plăcăit să vă găndešči sâ vă adukă la sud, ānşjarkă inka pă kalji sâ vij la ligizală majnti dă sud! Ar puće sâ ci adukă la sudac, sudacu sâ ci de la oficir, să oficiru ţi poći băgă ām chemică. 59 Ju vă zăk, kă akulo vi trăbuji sâ râmăj pân ſje no fi plăcăit toc banji.

13 Pă aje vremi orikic dăm regija Galileja ur vinjet la Isus sâ jur spus dă Galilejci, a Pilat kari are rimske upravitej u dat zapoved pă jej sâ lji amori kănd jej prinosule ţrtvur alu Dimizov ām hramu alu Jeruzalem. 2 Isus u zăs: "Voj găndec kă Galilejci aš maj grešni dă biло kari alci Galilejc, numa dăm ala rând kă ar păcăt jej asta? 3 Nu, uopće nu! Šă purjec ureči! Dakă nu vic ānkăji voj isto aša vic fi duhovno morc. 4 Šă găndec voj kă eje osamnaest lumi kari ur fost amurăc kănd u kăzut tornju alu Siloam asre mag duvinj ōminj ām Jeruzalem? 5 Nu, uopće nu! Dakă nu vic ānkăji, aša toc vic fi duhovno morc. 6 Isus lji spus asta usporedbă: "Are akulo unu om kari ave sâmănat ām vinograd ljemn dă smokvă sâ jäl tot vinje sâ sâ ujtă dăkă až plod

pă ljemn ali nu aflo njimika. 7 Ša aša u zăs alu omula šje lukră ām gard: "Ujtāci ajišje! Kă mar tri aj mă ujta pă ljemnusta să aflo plod să nikad nu am aflat njimik. Tajal āndărăt! Adăşje ar călti pămantu? 8 Pă aje, omu šje lukra ām gard u zăs: "Domnu, lasă maj unu aj să fijă. Ju uj kapali pă lăngă jăl să uj punji gnoj. 9 Dar atunje u ave plod. Dăkă nu, poc să ātaj āndărăt." 10 Pă zua dă sămbăta, Isus ānvăca ām una dă sinagogur. 11 Akulo are mujeri kari patale mar osamnaest ej, dă rov drakă ām je kari izazavale bičišug. Je are aplikată žjos šă nu să puće uspravali. 12 Isus u skužilitu, šă ju zăs: "Mujeru, slobodnă ješč dăm bičišugu atov." 13 Atunje Isus u pus mănjilje aluj pă je, šă je dăm turdată su uspravalit să su apukat să de hvală alu Dimizov. 14 Ali zapovjedniku dă sinagogă are mirgiš daje kă Isus u ănrtrimatu pă zuva dă sămbăta să jăl su ăntors la eje ominj šă u zăs: "Ās šinjš (6) zălli ām una sămpătmăna hundi trăbă să lukri! Dakă găndec să fijec sănătoš hajde pă una dăm elje zălli, a nu pă sămbăta." 15 A Domnu Isus u zăs: "Licemjerilor! Voj fišjec kănd dăzljagec pă vašilje šă pă măgari avoştri pă zuva dă sămbăta să lji duşjec la apă? 16 Ali asta mujeri, sămânca alu Abraham, kari Sotona u cănuťu lījigată osamnaest ej šă nar ave pravo să fijă dizlijigată dăm ala rând kă pă zuva dă sămbăta?" 17 Pă asta, toc eje kari să protivile as re rušnac. Toc alcă ām gărmadă sur ănfălušăt la toci măndri šă bunji stvarurile šje Isus făşje. 18 Isus u ăntribat: "Alu řinji are slično kraljevstvo alu Dimizov? Kum samănă kraljevstva alu Dimizov? Ku šje să usporidălenj? 19 Kă kraljevstvo alu Dimizov aj ka goruščină sămânca kari aj tarí mikă pă kari om u lotu šă u sämänat ām garduš šă u krešči šă u fost mari ljemn šă vrăbuſilje u făkut skujbur ām granur." 20 Jară u ăntribat: "Ku šje să usporidălenj kraljevstvo alu Dimizov? 21 Kraljevstvo alu Dimizov aj ka kum mujere ari kvasac să mislăskă mari količină dă făjnă, aša kutotu să să potă rădika." 22 Isus putuvule ām Jeruzalem, prošule ām mulci varušur šă satur šă pă akulo ānvăca 23 Atunje řinjiva lu ăntribat pă jăl: "Domnu u spasali Dimizov čar pucănj ominj?" Šă Isus u zăs alor: 24 "Uša dă nor aj uskă. Borulecăvă tarí să tunăc ām nontru. Ju vă pot zăşji kă mulc ur ănsjirkă să tunji ali nor puće. 25 Vreme u vinji kănd gospodaru dă kasa su riđika šă u ăncižji uša atunje. Voj pă alta parci vic apuka să kukunjec šă vic aruga: "Domnu, dăsvă păntru noj." Šă vorba aluj u fi: "Ju nu šćuv dă hundi šćec voj." 26 Voj vic apuka să zăşjec pă aje: "Ali noj anj but šă anj mănkat ku činji kănd ānvăcaj pă ulicurlje anoștri. 27 Šă jăl u zăşji maj undataj: "Ju vam zăs kă nu šćuv dă hundi šćec. Fužjec dă la minji, voj ominjilor rej!" 28 "Da akulo vic plăñžji šă vic kărcăjii ku dinci šă vic fi mirgiš kănd vic viđe pă Abraham, Izak šă pă Jakov šă pă toc proroci ām kraljevstva alu Dimizov, ali voj vic fi vărlijc afară. 29 Šă eje kari ur řade la masă pă nuntă ām kraljevstva alu Dimizov ur vinji dă pă Istok, Zapad, Sjever, šă dă pă Jug. 30 Băgăc sama kă orikic kari ăs aku maj pucăñi važni ur fi maj mar, a hej kari ăs aku maj mar ur fi maj mišj." 31 Orikic farizej ur vinjiti la Isus ām aje ista ză, să ăl āmpurušjaskă. Šă ju zăs: "Herod găndešci să či amori. Dăm ala rând lasă lokusta să duci pă altu lok. 32 Isus u ăntors vorba: "Dušjecăvă să zăşjec alu lisicurljelje. "Ju măñ pă demonur afară să ozdravalaskă pă bičež. Ju uj fašji aša astăs, să măñji šă tek ām treća zuva uj zavăršali. 33 Ali ju trăbă să fjuv pă kalje astăs, măñji šă treća zuva, izgledalešci kă nu slobut proroku să mori

afară dăm Jeruzalem." 34 O Jeruzaleme, Jeruzaleme tu kari aj amurăt pă proroc šă aj vărlijt petri pă eje kari Dimizov vu mănat la činji! Kici rândur am găndit să branalesk pă kupiji atej ka găjna pă puiš dăsup haripilješ, ali voj nu găndec! 35 Ujtāci aku! Kasa ata ăj lăsată săngură golă. Šă nu mic viđe păt ſje nu vic zăşji: 'Blagoslovjen ăj ala kari vinji ām numilje alu Domunu!'

14 Undată Isus u mers să veçeralaskă la kasa alu vođa dă farizej. Are pă zuva dă sămbăta să jej să ujta pă jăl tari ku sama. 2 Om ku bičišug dă umflală dăm apă su pojavalit dădănenec aluj. 3 Isus u ăntribat pă učiteljur dă zakonu alu Mojsije să pă farizeji ſje asre akulo: "Āj zakonito dă pă zakonu alu Mojsije să ozdravalaskă pă zuva dă sămbăta ili nu? 4 Jej tăşje, Isus pă aje u pus mănjilje pă omula, šă lu ozdravalit. 5 Isus lju ăntribat: "Dăkă řinjiva dăm voj ari fišjor ili pă vakă kari u kăzut ām bunar adănkă nac skoči odma afară, să pă zuva dă sămbăta? 6 Pă aje, jej nu puće să uništilaskă vorba. 7 Isus u băgat sama kum gošći kari asre čimac izabrale lokurje helj maj ām centră la masă. Isus lji ānvăca ku usporedbă pă jej: 8 "Kănd ješč čimat dă la řinjiva pă nuntă nu šădec pă lok dă časni gošć. Domačinu ar puće să vi ćimat pă řinjiva maj važni dă voj pă ala lok. 9 Domačinu ar puće să vijă ku omula, să să ac zăkă: 'Urtaku amniov, elši lokusta ăj păntru jăl.' să atunje tu ješč ām rušnji. Vi trăbui să či dušj pă zadnji lok. 10 Aša kănd ješč čimat, dući šă akulježic zadnji lok. Atunje Domačinu ar puće să vijă šă să ac zăkă: 'Urtaku amniov, hajd maj ām sus.' Atunje ām asta slučaj tu vi puće să aj maj mult poštovanje ām nenće alu urtašji atej să gošć. 11 A tot omu kari să rădika săngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizini u fi rădikac." 12 Su ăntors la Domačinu să Isus u zăs: "Kănd pripremilič večeru nu čima numa pă urtašjic, ili pă fračic, ili pă njamuc ili pă găzdaš susjedur, kă jej sigurno čur čimaci pă činji isto šă aša cu fi ăntors. 13 Maj benji kănd fašj feštă čamälji pă săraš să vij šă pă invaliž, šă pă ulož šă pă orb. 14 Tu vi fi blagoslovulit, kă jej nuc poći ăntoršji ali Dimizov ču nagradali ām nor pă zuva dă uskrnsnuće dă pravedni ominj." 15 Kănd unu dăm ominijije la masă u auzăt, Jăl u zăs: "Blagoslovulit ăj ala kari u măńka pită ām kraljevstva alu Dimizov!" 16 Isus u ăntors vorba: "Undată are unu om kari u dat mari večeră. Multă lumi are čimat akulo. 17 Mar apropi dă večeră sluga u fost mănat la gošć să lji čemi: 'Hajdec', u zăs jăl: 'kă kutotu ăj spremeno!' 18 Ali jej toc dăm jej sor apukat să ăs aflu igzgovorur. Unu u zăs: 'Ju am kumpărat telek, să trăbă să mă duk să u văd. Mă arogă la činji, să zăşji sám jerći.' 19 Alci u zăs: ju am kumpărat řinš (5) perec dă bikan să trăbă să mă dukă să ănsjerkă. Mă arogă la činji, să zăşji sám jerći.' 20 Treći om u zăs: 'Ju baš mam ānsurat să dăm ala rând nu pot vinji.' 21 Sluga u mers ām napoj la gazda aluj šă ju spus kutotu. Asta lu mirgišit pă gazda šă jăl u zăs alu sluga aluj: Āngribeščići, dući pă ulicur šă ām centru dă varuš să adălji pă săraš, ulož, invaliž šă pă orb să vijă.' 22 'Kănd u făkut aje, gazda u javalit kă u făkut aje ali inka are maj lok.' 23 Atunje ju zăs gazda alu sluga: 'Aku dući ām kot pă ulicur šă čamă să fă să vijă, aša să fijă kasa ame umplijtă. 24 Kă njišj unu dăm eje elši kari asre čimac nor gusta dăm večera ame.'" 25 Mulc ominj ăl sljedile pă jăl. Isus su ăntors ām napoj să u svätit alor: 26 "Bilo řinji dăm voj kari plašji maj tarí pă tatusu pă mumăsa pă băšăcaš, pă kupijiš pă fraci šă pă sorălejš să čak pă kustu aluj

maj mult dă kit pă minji, nu poći să fijă učeniku amnjov. 27 Dakă šinjivja găndešči să fijă učeniku amnjov, trăbă să dukă kruješ aluj să mă sljedilaskă să să fijă spremni să mori pántru minji." 28 "Găndecăvă aku dakă unu dăm voi găndešči să fakă toranj, nu ac šade ūlji žjos să sā viđec dakă avec dăstul banj să āl făşjec do kraja tornjula? 29 Inače ar puće sā fašj temeljurlje sā hej ſje sā ujtă la voi šar puće fašji ſufă dăm voi daje kă nu avec dăstul banj să završăleć. 30 Jej ur zăšji: 'Asta om su apukat sā gradalaskă ali no putut sā završalaskă! 31 'Illi ka kum kralju su spremili sā mergă ām bătajă ku altu kralj. Šā sā nu šadă ūlji sā sā găndaskă dakă ku zeſji (10) hiljada dă kătanj poći sā āl savladalaskă ku protivnikuš kari ari doj spešj (20) hiljada? 32 Atunše dakă nu poći sā āl savladalaskă u māna pă pregovarač kită āj inka neprijatelju dă parci sā āntrebi dă uvjetur dă putuljală. 33 Šā aša toc dăm voi dakă nu vic lăsa kutotu ſje avec, nu poći sā fijă učeniku amnjov." 34 Isus u zăš: sari āj bună stvar ali dăkă perdi izu, ku ſje poc āntoršji bălureme? 35 Nuj bună atunše njis dă pămănt njis dă ſhot. Lume numa u vărļješči āndărăt. Punjek ureči voi kari avec ureč sā aužać!"

15 Pälängā Isus su okupulit tari mulc poreznici šā tari mari grešnici sā pujā ureči la vorba aluj. 2 Farizeji šā učitelji dā zakonu alu Mojsije sur apukat sā āl gumunjaskā, šā jej zāšje: "Asta om sā družulešči ku grešni, šā mānānkā ku jej." 3 Daje Isus lji spunjī asta usporedbā: 4 "Dakā šinjiva dām voj ari sto birš šā sā perdi una dām jelji, nac lāsa pā ešče devedeset devet ām pustulot, šā ac merži dā pā aje una su kūtāc pān ūje nac afla? 5 Šā kānd vic afla, aij dušiļi pā umirilje ku fālušājā. 6 Atunše ac merži akasā, vic čima pā urtašīc šā pā susjedi avoštri šā ac zāšji: "Ānfālušācāvā ku minji, kā am aflat pā birka ame kari are pirdutā!" 7 Ju vā zāk, ku fi maj mari fulušājā pā nor kānd su ānkājā unu grešnik, nego dā devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trābā ānkājalā, aša jej gānde. 8 Isus maj zāšji: Ili haj sā zāšenj kā una mujeri ari zešji (10) banj dām aržint šā atunše unu dām jej perdi. Nu acāčā lumina šā mātura podu šā u kuta banj, pān ūje nu afla? 9 Šā kānd u afla banj dām aržint pārdut, je ņu čima pā urtašīle alji šā pā susjedurle una, šā u zāšji: "Ānfālušācāvā ku minji, kā ju am aflat banji kari am pirdut!" 10 Ju vā pot zāšji kā āj isto aša ānträ anđelji alu Dimizov. Dakā sā ānkāješči unu grešnik, jej sā ānfālušešči." 11 Isus u zās: "Are unu om kari ave doj fišor. 12 Hāl maj tānār u zās alu tatusi: "Tatā, dām dio ūje ām pripadalešči." Aša tata aluj u āmpārcāt kutotu ūje ave āntri jej. 13 Dā pā dovā tri zālji, fišorū hāl maj tānār u akuljes kutotu ūje ave šā su pus pā kalji sā mergā dāparci šā akulko u čiltit kutotu ūje ave, čilte fār dā gānd. 14 Kānd u čiltit kutotu, mari fomi u vinjīt pā pāmāntu hundi are jāl, šā su aflat ām sārāšijā. 15 Aša u mers la unu om ām pāmāntula kari lu mānat ām telek sā aij rānjāskā poršji. 16 Aluj ji are aša fomi dā ņu kivinjīt sā mānāšji dām ha ūje mānka poršji, šā njime nuj dāde njimika. 17 Dā pā aje jāl ņu vinjīt ām firi. Jāl u zās: "Tata amnjos ari mulci slugur šā jej ari um boglā dā mānkari aju ajišje mor dā fomi! 18 Ju muj skula šā uj merži la tata amnjos šā ju zāšji: "Tata amnjos, ju am zgrešilit protiv dā činji, šā alu Dimizov ām nor. 19 Ju nu mes maj mult vredan sā fjuv čimat fišorū atov. O lasām sā fjuv radniku atov!" 20 Atunše su skulat šā u mers la tatusi. Ali mar kānd are inka dāparci dā la kasa alu

tata aluj, tatusu lu väzut šä lu apukat mila dä jäl. Tatusu u aljigat la jäl, lu āngārgäjet šä āl surätat tari. **21** Fišjoru ju zäs: "Tata amnijov, ju am zgresač protiv dä činji šä alu Dimizovu ām nor. Ju nu mes maj mult vredan sä fjuv čimat fišjoru atov. **22** Tatusu u zäs alu slugurje aluj: "Dušjec friš šä afläc maj bunji colji šä punjec pää jäl, dädecäj virigä dä mäna aluj, šä cipiliš dä pišorilje aluj." **23** Šä apukäc pää maj mändru ränjiti vakä šä amuräcu, atunše lasä sä mänkänj šä sä fijenj fäloš. **24** Adäšje? Däm ala ränd kää astas fišjoru amnijov are mort, aaku kustä ām napoj! Jäl are pirdut šä aku su aflat! Aša jej sur apukat sä sä ānfalušaskä. **25** Maj bätärrn fišjor are ām telek. Jäl vinje akasä šä kum vinje maj apropi dä udvar, jäl puče sä audä muzikä šä žok. **26** Aša u čimat pää unu däm slugur šä u āntribat šje āj aje. **27** Šä ju spus: "Fračitu atov su āntors akasä šä tatusu u amurät maj mändrä ränjiti vakä däm ala ränd kää su āntors sänatos!" **28** Ali jäl are mirgiš šä nu gände sä tunji ām nontru. Šä aša u mers afarä, a tatusu sä aruga la jäl sä vijä ām nontru. **29** Ali jäl u āntors vorba alu tatusu: "Numa gändeščici kää mulc ej šje am lukrat dä činji ka robu, šä uvek am fäkut šje maj zäs šä tot nu maj dat nijš mikä kečä sä pot ave slavalala ku urtaši amej. **30** Ali känd astas fišjoru atov u vinjut akasä kari u mänkat kutotu šje aj dat gäzdäšje, ku bludnicur, atunše tu či dušj šä amor ränjiti vakä päntru jäll!" **31** Tatusu u zäs aluj: "Fišjoru amnijov, tu ješč uvjek ku minji, šä kutotu šje am ju āj atov. **32** Isto aša benji āj aku sä slavalenj šä sä nji ānfalušanj kää astas fračilje atov are mort šä su āntors ām kust ām napoj, šä jäl are pirdut šä aku su aflat!"

16 Asta usporedba isto Isus u spus alu učenici: "Are om gäzdkar u dat lukru alu unu upravitelj, ša ju fost spus aluj kā upravitelju čaltiesi ša rāsāpā gäzdāšije alu gazda aluj. 2 Aša lu čimat pā jāl ša ju zās: 'Šje ā asta šje audā dā činji? Dām računu dā kutotu šje aj fakut, kā tu maj mult nu poc fi upravitelj!' 3 Upravitelju u zās atunše aluj sāngur: 'Šje sā fak, aku kānd gazda je āndārāt lukru dā la minji? Nu am pučeri sā kapalesk? U fi rušanji sā mā duk sā kuldujesk. 4 Šćuv šje uj faši! Ju uj direžji aša dā kānd mur māna dām lukrusta tot uj fi apukat ām benji la kāšālje ominjistora.' 5 Aša jāl u mānat dā pā ominji šje as re dator alu gazda aluj, unu pā kiči unu. Jāl u āntribat pā elši om: 'Kit ješć dātor alu gazda amnjov?' 6 Jāl u āntors vorba: 'Sto bačvur dā uloj dām maslinur.' Upravitelju u zās: 'Šāz žjos, jec računu ša pā friš skrija pedeset.' 7 Ša jāl u āntribat pā altu om: 'Kit ješć tu dātor?' Sto merur dā pšenicā.' Ša jāl ju zās aluj: 'Jec računu ša skrija osamdeset.' 8 Atunše gospodaru u āmārit pā nu dirept upravitelj kari ām oči aluj nu are bun upravitelj, kā u arātat dāstafelā mārduljijā kari nuj bunā. Asta aratā, kā ominji dā asta svet as maj mudri ām stvarurlje alor dā kit dā ominji dā luminā. (aiōn g165) 9 "Ša ju vā zāk: "Koristilec gäzdāšije šje fužji daje kā āj nepravednā ku aje vā fašjec urtaš pā längā voj, aša kānd nu maj u fi gäzdāšijā, atunše voj vic fi apukac ām nor dā erikeš." (aiōnios g166) 10 Ala kari āj vjeran ām maj mišj stvarur, āj isto aša vjeran ām stvarurlje mar; ša ala kari nuj vjeran ām stvarurlje mišj āj isto nu vjeran ām stvarurlje mar. 11 Ša aša dakā nac fost vjerni ām svetovno gäzdāšijā šjinji vu ānkredi ku pravā gäzdāšijā sā upravljalec? 12 Ša dakā nu ščijec upravljali ku altora benjilje, šjinji vu da aje šje pripadaleši avovā? 13 Njiš una sluga nu poći sā služulaskā pā doj gazzdur dām turdatā,

kă pă unu u zamrzăi a pă altu u plașji, ili u fi vjeren alu unu a pă halalănt nu u puće viđe ām oč. Nu pućec služuli šă alu găzdašija šă alu Dimizov istovremeno." 14 Kutotu aje auze farizeji, kari asre lukumic dă banj, šă jej su apukat să āfakă šjuf. 15 Atunše Isus u zăs: "Voj vă fišjec pravedni ām oči alu lume, ali Dimizov šćijā sufljicije avoštři. Šje lume tari cenelešći, skărbač āj ām neneće alu Dimizov." 16 Isus zăšji: zakonu alu Mojsije šă kenvijurlje alu proroci kari jej ur skris vridle păń ſje no vinjut Ivan kari bučuza šă dă atunše ſpunje Hir fălos dă kraljevstva alu Dimizov a noj trăbujen să nagovurelen să mergă ām kraljevstva alu Dimizov. 17 Nu značalešći kă zakonu alu Mojsije nuj bun. Majnti u trešji noru šă pămăntu, kită să propadalaskă zakonu ilă să kadă una slovă dăm zakon. 18 Kari să lasă dă la băšăcaš să să ānsori ku alta băšăca faſji preljub. Šă tot omu kari u ānsura pă mujeri kari āj lăsată dă la bărbat iſto faſji preljub. 19 Are om găzdak kari să āmbrăka ām colji ſkumpi šă ām totă ză mărnka ſkumpă mănkari. 20 Akulo are iſto aša om sărak kari să čima Lazar kari are astupat ku čirevur pă jăl šă are pă koſči la uša la ala găzdak. 21 Jăl āš kivinje să fijă rănjit ku mrvicurlje ſje kăde dă pă masa alu omuluje găzdak. Kănji delj divljy čak vinje la jăl šă āj lijnže čirevur." 22 U vinjut vreme kănd u murit kuldužu, šă andeji lor dus ām bracă la Abraham. Omu găzdak iſto u murit šă u fost āngrupat. 23 Ām mari mukă ām podzemlje, găzdaku su ujtat sus šă u văzut pă Abraham dă dăparci šă pă Lazar kari are lăngă Abraham. (Hadēs 886) 24 Šă jăl u plâns ām mužjală: "Tata, Abraham fijăc milă dă minji! Mänál pă Lazar la minji lasăl să āntupaskă ſježitu ām apă šă sám răšjaskă ljmiba, kă mari mukur ās pă minji ām fokusta. 25 Abraham u āntors vorba: "Fišjoru amniov, tu trăbă să či āngândeš dă aje kănd arej pă pămănt tu avej mulci bunji ſtvarur, kănd Lazar ave mulci relji ſtvarur. Ali jăl āj aku ām utjehă, kănd ješć tu ām mukă. 26 Šă dă kutotu asta, āntri noj šă āntri voj āj mari gropă făr dă kraj. Eje kari ar găndi să mergă dă ajišje la voj nu poći, šă njis̄ njime nu poći dă la voj să vijă la noj. 27 Atunše omu ſje are găzdak u zăs: "Mă arog la činji să āl măj pă Lazar la kasa alu tata amniov. 28 Ju am šinj̄ ſrac kari akulo kustă. Lasă să lji upozurulaskă să nu vijă pă iſta lok pljin dă mukă!" 29 Abraham u āntors vorba: "Jej ari kenvijur kari Mojsije šă proroci ari ſkris dă jej să lji opozurulaskă! Lasălji să puja ureći la jej! 30 A jăl u zăs: "O nu, Tata amniov Abraham. Alor lji trăbă să lji vijă ſjinjiva dăm morc, šă jej sur ānkăji. 31 Abraham u āntors vorba: 'Dakă no punji ureći la Mojsije šă la prorokur, nur ānkredî njis̄ să să ſkolji ſjinjiva dăm morc.'"

17 Isus u zăs alu učenici aluj: "Napadajur dă relji trăbă să vijă ali jao alu ala om pă kari vinji. 2 Aluj jar fi maj benji să ajvi petră dăm mlin lijgată la găt šă să să vărlijaskă ām apă, dă kit să puji pă grehru pă hej mišj. 3 Fijec ām samă! Dakă fračitu ac vitešći āmpurišešćil; atunše dakă su ānkăji, jartăj. 4 Makar să zgrešlaskă protiv dă činji ſapći (7) răndur ām una ză, dakă vinji la činji ſapći (7) răndur să priznalaskă dă aje ſje u făkut, jartăj." 5 Apostolu u zăs alu Domnu: "Dănji maj mult ānkriđală!" 6 Domnu anostru u āntors vorba: "Să vi avut ānkriđală makar aša dă mikă ka sämäncă dă goruščino zrno voj ac puće zăšji alu ljemuñusta: 'Škočići dăm vănj šă sämäncă ām more!', šă voj vic punji ureći. 7 Šjinji dăm voj zăšji alu ſluga aluj, dă pă ſje u

lukra ām telek ili păze pă birſj, să ac zăkă kănd vinji dăm lukru: "Hajd jec lok?" 8 Mar ju zăšji am lok dă aje: 'Dući šă fă ſjeva dă mănkat, ſčimbăc coljile, šă aſćaptămă să măňank šă să bjov, dă pă aje poc tu să ſă ſă să măňaſj!' 9 Šă ar kăpăta ſluga ſjeva ka posebnă zaslugă dă aje dă ſje u făkut? Ju găndesk kă nu. 10 Šă voj iſto făſjec kutotu ſje am zapovjeđalit, trăbă să zaſjec: 'Noj ſćenj ſuma obični ſlugar. Noj ſuma anj făkut luſku anostru!' 11 Aša pă kalje dă Jeruzalem, Isus u mers pă kalje kari ſlidle granicurlje āntri Samaria řă Galileja. 12 Are aje să tunji ām unu dăm ſaturljele ſhă jăl u aftat pă drik zeſji (10) ominj ku gubă. Jej ur ſtat pă dăparci 13 ſhă u mužiſt la jăl: "O Isuse Dommu! Fijăc milă dă noj!" 14 Kănd u văzut pă jej, Isus u zăs: "Duſjec ſhă arătăcăvă la pop să vadă dakă ſčec săňašoš." Jej lur pus ureći, ſhă pă kalji jej ur fost čiſtilic. 15 Atunše unu dăm jej kănd u văzut kă u fost čiſtilit ſu āntors ām napoj ſhă dăm tot graju ſlavale pă Dimizov. 16 Jăl u kăzut žjos pă ubrazu la piſjorilje alu Isus ſhă ju zahvalalit. Ali omula are Samaritanac. 17 Isus u āntribat: "Nas re zeſji (10) ominj kari as re čiſtilic? Hundr ās hešćelanc novă (9) ominj? 18 Nu ſu āntors njime ām napoj ſă de ſlavala alu Dimizov, čar strancusta?" 19 Atunše jăl u zăs: "Skolăci ſhă dući pă kaljec. Ānkiđala ata ču ſpasalit!" 20 Kum u fost āntribat dă la farizeji kănd u vinji Kraljevſto alu Dimizov, Isus u āntors vorba: "Kraljevſto alu Dimizov nu vinji, aša ſă potă ominj ſă promatralaskă dă pă znakovur. 21 Aša lume ſă nu potă ſă zăkă: 'Ujtăči! Ajiše āj.' Ili: 'Akulo āj!' Nu! Kraljevſto alu Dimizov āj āntri voj!" 22 Jăl u zăs lu učenici aluj: "U vinji vremi kănd vic kivinji ſă viđec una dăm zăljilje kănd ju, Fiſjoru Omuluj, uj vladali ka kralju, ali kivinjala avostră no fi iſpunulit. 23 Orikic ur zăšji: 'Ujtăči akulo āj! Ajiše āj!' Nu fužjec ām nijkere nu vă maknalec! 24 Kănd ju uj vinji Fiſjoru alu Omuluj, ju uj vinji ka ſkipala pljin dă ſvetlă ſvitlažant dăm unu kap dă nor păń la altu kap dă nor. Aša u fi ſhă ku Fiſjoru Omuluj ām zua aluj. 25 Ali majnti dă aje, ju trăbujeſk ſă patalaskă mult ſhă ju uj fi odbacalit dă la asta generacijă. 26 Kum are ām zăljilje kănd Noa kusta, aša u fi ām zăljilje kănd ju Fiſjoru Omuluj uj vinji. 27 Atunše jej mărnka ſhă bije, ſhă ānsura ſhă ſă ſă ſamirita păńă ām zuve kănd Noa u tunat ām arkă. ſhă poplava u vinjut ſhă ſu uništilit pă toc kari nas re ām arkă. 28 Iſto aša are ām zăljilje kănd Lot kusta. Jej mărnka ſhă bije, kumpăra ſhă vinde, ſhă sämäna ſhă gradale. 29 Ali pă zuva ſje Lot u fužjet dăm Sodoma u kăzut fok ſhă ſumpor dăm nor ſhă ſu uništilit pă jej toc. 30 Iſto aša u fi dăm turdată pă zuve kănd ju, Fiſjoru alu Omuluj muj āntorſi. 31 Dakă āj ām aje zuva omu pă krovuš dă kasa a ſtvaruļje aluj ās ām kasa, nu mergă ſhos dă pă jelji ſhă āj je ku jăl. Iſto aša dakă āj om ām telek, nu mergă akasă. 32 Āngăndečavă dă băšăca alu Lot ſje ju ſu dogodulit! 33 Šinji godje ānjkarkă ſhă āš ſpasalaskă kustuš ala lu perdi a kari lu perdi ala u ave kust. 34 Ām aje nopci ju vă ſpuj ur fi doj ominj ām iſta pat ſhă ſu dăm ſje u fi lot, halalănt u fi lăſat. 35 Dovă mujer una ur meljali făñ, ſhă ſu ſu ſi lotă, hajelantă u rămăne. 37 Učenici ur āntribat pă Isus: "Hundr u fi aje Domnu." Jăl u odgovorulit: "Hundr ās ominj morc akulo u vinji lešinari."

18 Isus u ſpus usporedba ſă areci alu učenikur kă om ar trăbui uvjek ſhă ſă aroži ſhă nikad ſhă nu odustulaskă. 2 Jăl u zăs: "Ām unu varoš are unu sudac. Omusta nu ave frikă dă Dimizov, njis̄ nu ſhă brigale dă njime ſje jej zăšji. 3 ſhă akulo are una vădojă ām varušula kari stalno vinje akulo la jăl, ſhă ſă

aruga: "Apářa mā dā dužmanu amnjov." 4 Una vremi nuj ažuta. Dā pā aje su apukat sā sā āngāndaskā: "Nu am njiš ſefál frikā dā Dimizov, ili brigā pā lāngā omnj. 5 Kum gođe, ju uj ažuta alu asta udovicā kā mult mā dosadalešči. Uj apára, inače mu dosadali ku vinjalā šā ku āntribalurje alji." 6 Atunše Domnu Isus u zās: "Ac bágat sama ſje ſu zás sāngur aluj sudacu hamis? 7 Šā atunše nu da Dimizov diriptaci šā zaštítā alu lume akuljesā aluj kari plážni la jāl zuva ſhā npocé ſhā jāl are strpljiv ku jej. 8 Ju vā zák kā jāl u ažuta ku diriptaci šā ku zaštítā pā friš. Ali uj afia Fišjoru alu Omuluj dástafelā ānkriðalā ţam omnj kānd ju muj-āntorši pā pámant? 9 Isus u spus alta puvešči, alu orikic omnj kari asre tari uvjerilicā ţam pravednostu alor, a jej pā alcī ſa- ujtā ku märžnja. 10 Jāl u zás: "Doj omnj ur mers sus ţam hram ſa ſa aroži. Unu dám jej are farizej, ſhā altu om are poreznik. 11 Farizeju su skulat sus ſhā ſa zás asta aruguminči pántru dā jāl: 'O Dimizolje, ju dov hvalá cijā kā nu mes ju ka heščelanc omnj: pulkućic, hamis, preljubnik, ili čak ka asta poreznik.' 12 Ju postulesk dovā rändur pā sáptämän; dov desetina cijā dā kutotu ſje zaradalesk." 13 Porezniku pā haje parci, u rāmas dā parci, ſhā nu ſu āndura ſa rādiši očiš ţam nor, numa aš bāče čeptu dā žalj ſhā záſe: "Dimizolje aj milā dā minji grešnik!" 14 Ju ač zák kā ala poreznik u mers akasā opravdan la Dimizov, a farizej nu. A tot omu kari ſa rādiķa sāngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi rādiķac." 15 Jej ur adus isto aša ſhā pā mišjupiši, ſhā pujā Isus mānjilje pā jej ſa lji blagoslovulaskā. Ali kānd ur väzut aje učenici jej ljur svätit ſhā až de uđinā. 16 Isus lju-čimat atunše la jāl ſhā ſa zás: "Lasālji pā kupiji ſa vijā la minji ſhā nu lji branalec, kā kraljevstva alu Dimizov pripadalešči alu dástafel ka jej. 17 Anume, ju vā zák: "Kā kari gođe no fi ka kupiji mišj ponizni nor puće ſa tunji ţam kraljevstva alu Dimizov." 18 Are unu vladar akulo kari u āntribat pā Isus: "Bun Učitelju, ſje trábā ſa fak ſa kapát kust dā erikeš?" (aiōnios g166) 19 Ju ſa zás Isus aluj: "Adášje mā čem pā minji bun? Njime nuj bun čar unu Dimizov. 20 Zapovjedurlje alu Dimizov ščija: 'Nu fā preljub', 'Nu amură', 'Nu fura', 'Nu svedočuli ţam mišjună', 'Poštivaleščic pā tatusu ſhā pā mumāta.'" 21 Jāl ſa zás: "Da ſhā asta am pázat dām tānjireme ame." 22 Kānd u auzát Isus aje, jāl ju ſa zás: "Ali ac ibizešči una stvarā: dući ſhā vindic kutotu ſje aj, āmparcā banji alu sāraši, ſhā tu vi ave gázdzäšij ţam nor. Atunše hajd ſhā sljedileščim pā minji." 23 Ali kānd u auzát aje, tari ſu āntristat kā jāl are gázdk ſa nu gández kutotu ſa vändā. 24 Kānd u väzut Isus kitā dā tari ſu razočaralit, jāl u ſa zás: "Kitā dā grov až dā eje kari aš gázdaš ſa tunji ţam kraljevstva alu Dimizov! 25 Maj ušuri až alu devi ſa tunji pám urečilje dā ak, dā kitā alu gázdk ſa tunji ţam kraljevstva alu Dimizov." 26 Hej ſje punje ureči ur ſa zás pā aje: "Šinji atunše poći fi spasalit?" 27 Isus u āntors vorba: "Šje až nemoguće alu om, až moguće alu Dimizov." 28 Atunše Petar u ſa zás: "Benji noj anj lásat kutotu, ſhā čanj sljedilit pā činji." 29 Isus u āntors u alor vorba: "Šā ju vā zák, kā ſinji gođe aš lasā kasaš, ili pā băščaš, ili pā fraciš, ili pā mumā ſhā pā tatusi, ili kupiji pántru kraljevstva alu Dimizov, 30 a ſhā nu kapići dā aje maj mult ţam asta kust dā kit ave, a u kápata pā altu svet kari vinji kustu dā erikeš." (aiōnios g165, aiōnios g166) 31 Isus u čimat pā dvanaest apostolur la jāl, ſhā ſa zás: "Punjec ureči, noj märženjen ţam Jeruzalem ſhā kutotu akulo ſje u fost skris dā la proroč ţam kenviā sväntā dā minji. Fišjoru Omuluj a aje ſu dogoduli: 32

"Jej mu predali ām mānjilje alu ominj kari nus Židovi šā dām minji šor fašji ūf, uj fi bātut, jej mu skipa, 33 šā dā pā šje uj fi bičevālīt šā uj fi amurāt, ali dā pā aje ju uj uskrsnuli treća zuva. 34 Učenici nu ščije njimik dā asta. Elje vorbi ljur fost askunšā, šā jej nor prišijput njimika šje sā āngānde Isus. 35 Kum ās re apropi ām varoš Jerihon, šjeva ka omu orb šāde pā drik šā kulduže. 36 Kānd omu orb u auzat kā gārmadā trešji pā akulo, jāl su āntribat šje āj aje. 37 Aša jur spus kā Isus dām Nazaret u trikut pā akulo. 38 Pā aje u mužjiti: "Isuse Fišjoru alu David, mā arog la činji aj milā dā miniji!" 39 Lume kari umblā ām nenči āj zāsje sā takā, ali jāl su apukat šā maj tari sā mužjaskā la jāl: "O Fišjoru alu David aj milā dā miniji!" 40 Atunše Isus u stat šā u dat zapovjed sā āl adukā la jāl. Jāl lu āntribat: 41 "Šje gāndēšc sā fak pāntru činji? Šā jāl u āntors vorba: "O Domnu, ju gāndesk sā vād!" 42 Isus ju zās: "Ujtāči! Ānkridala ata ču ozdravalitā." 43 Šā jāl odma u kāpātat sā vadā. Šā lu sljedilit pā Isus, šā slavale pā Dimizov. Šā totā lume kari ur vāzut dāde slavā alu Dimizov.

19 Isus u vinjut ām Jerihon šā u trikut ām ala varuš. 2 Šā akulo are om šje sā čima Zakej. Jāl are glavni poreznik, šā are gāzdak. 3 Jāl ānsjārka sā vadā pā Isus šā sā saznałaskā šjinji āj jāl. Ali nu āl puće sā āl vadā akulo asre mulc ominj daje kā jāl are niskā om. 4 Dām ala rānd jāl u aljārgat ām nenči šā su urkat pā ljemn dā divlja smokvā ām nadā kā lu viđe daje kā Isus vinje pā aje kalje. 5 Kānd u vinjut Isus pā lokula, jāl su ujtat sus šā lu vāzut pā jāl, šā ju zās: "Zakej, pāfris haj žjos, kā ju trābā astas sā vju la činji akasā." 6 Šā jāl su āngribit sā vijā žjos šā lu apukat ku fālušāj. 7 Kānd ur vāzut lume aje, jej toc gumanjue: "Jāl u meržji la om kari āj grēšnik!" 8 Zakej su skulat šā u zās: "Domnu, ujtāči! Ju dov zāmātači dām gāzdāšije ame alu sāraš. Šā dakā am ānsjālijit pā šjinjiva, āntork patru rāndur majmult." 9 Isus ju zās aluj: "Astās spasenje u vinjut la asta kasa, kā šā asta āj fišjoru alu Abraham. 10 Kāju Fišjoru alu Omuluj am vinjut sā kotā šā sā spasalaskā pā ominj kari u fost pīrdut." 11 Mulc ominj ur auzat elje vorbi, kum are dapropi dā Jeruzalem, šā ominj sā gāndē kā kraljevstva alu Dimizov odma su apuka. Isus daje su apukat sā lji spiju maj una usporedbā. 12 Jāl u zās: "Unu gāzdak om su gātat sā mergā ām dāparci pāmārt sā kapići kraljevstva šā atunše sā sā āntorkā. 13 Jāl u čimat pā zešji (10) slugur, šā lju dat pola kila dā aržijint, šā u zās: "Fāšjec korist aje pān šje nu mā āntork. 14 Ali ominj dām lokula aluj āl mārzāle, šā u mānat pā predstavnij dā pā jāl sā zākā: "Noj nu gāndēn asta om sā nji fijā kralj." 15 Ali jāl su āntors ku autoritet dā kralj šā u dat zapovjed sā āj adukā pā slugurljelje alu kari u dat banj sā vijā dādārenči sā de izvještaj šje ur fākut ku banji. 16 Elši sluga kari u vinjut, u zās: "Domnu, banji atej mu adus dā zešji (10) majmult. 17 Šā jāl u zās aluj: "Māndru! Tu ješć bun sluga. Daje kā are vjeran ku mik, aku aj autoritet pā zešji (10) varušur." 18 Altu om u vinjut, šā u zās: "Domnu, banji atej su rādikat dā šinšj (5) rāndur." 19 Šā jāl u zās isto astuje: "Ju cuj da autoritet pā šinšj (5) varušur." 20 "Šā treći (3) u zās: 'Ajišje āj banji atej, ju am pāzāt pāntru činji, am pus ām maramicā. 21 Mijā mi are frīkā dā činji daje ka ješć strog om: "Tu jej šje naj ulagalit šā akuljež šje naj sāmānat. 22 Šā u zās kralju ām ānturšjalā dā vorba: "Dām gura ata cuj suduli, njiš korist sluga! Tu ſčije kā mes om strog, šā joj šje nuj

amnjov, ša akuljeg še nam sāmānat. 23 Atunše adišje naj pus banji šām bankă? Sā vi putut šeri banji ku kamaturlje kānd maš āntorši." 24 Atunše kralju u zās alu hej še stāče akulo: "Loc banji dā la jāl šā dādecāl alu ala kari ari zeši (10). 25 Jej ur zās: "Ali Domnu, jāl mar ari šinšj (5) kilā dā aržint!" 26 Ju vā zāk: "Kari ari u ave majmult, a heje kari nari čak šā haj pucān šje ari u fi lot dā la jāl. 27 A alu dužmanji amej kari nu gānde sā fjuv kralju alor, adušjecālji ajišje šā amurāčalji šām oči amej!" 28 Kānd Isus u spus usporedbe, u mers maj pā dāparci pā kalje dā Jeruzalem. 29 Kānd Isus vinje mar apropi dā lok šām Bettaga šā Betanija la planina dā maslinur, jāl u mānāt pā doj učenikur aluj šām nenči. 30 Jāl u zās: "Dušjec šām sat šām nenči. Kum vinjec šām lok, voj vic afla pā magar pā kari njime no šāzut." Dāzljigācāl šā adušjecāl la minji. 31 Dakā vu āntriba šijinjiva: "Adišje āl dāzljiež?", numa zāj: "Alu Domnu āj trābā." 32 Šā kari u fost mānata ur aflat točno kum jāl u zās. 33 Čak šā kānd dāzljiga pā magar, gazdurlje u āntribat: "Adišje dāzljigāc?" 34 Šā ānturšjala dā vorba are: "Alu Domnu āj trābā." 35 Šā lu dus la Isus šā ur pus haljinurlje alor pā magar šā u pus pā Isus sus pā jāl sā šādā." 36 Kum māržje jāl šām nenči, lume punje haljinurlje alor pā drikū hundi prušule sā de čast alu Isus. 37 Šā baš kum vinje jāl apropi dā varuš hundi planina dā maslinur sā slābodi žjos, toc učenici aluj sur apukat sā kānci šām mari fālušāja, šā dām tot graju slavale pā Dimizov dā kutotu mari čudur šje ur vāzut. 38 Jej mužje: "Blagoslovulit sā fijā kari vinji šām numilje alu Domnu! Putuljalā šām nor, šā slava alu Dimizov!" 39 Orikic dā farizej šām gārmadā jur zās: "Učitelju, zājli alu učenici atej sā nu svitaskā aje" 40 A Isus lju zās: "Dakā jej ur tāšje, petrilje sur apuka sā mužjaskā šām slavā." 41 Kānd u vinjīt Isus maj apropi la varuš su apukat sā plāngā pā jej dāsupra. 42 Atunše jāl u zās: "Sā vi šcut numa štās šje adušji putuljala ata! Aku āj askunsā dā la oči atej. 43 Daje kā vinji vreme kānd dužmanji atej ur riđika falur pālāngā činji, jej čur opkululji šā čur ānkue dām totā parče. 44 Šā jej čur uništili pā činji do kraja šā kutotu šje kustā akulo šā no maj rāmānje šām činji njiš una petrā pā alta petrā, kutotu pāntru aje kā nu aj prepoznulit vreme kānd Dimizov u vinjīt la činji." 45 Isus u mers šām hram, šā su apukat sā lji māji afarā pā eje kari vinde šā kumpāra šām nontru. 46 Jāl u zās alor: "Skris āj šām svāntā kenvija: "Kasa ame u fi kasa dā aruguminči" ali voj ac fākut "spiljā dā plāčkaši!" 47 Dā zuva Isus ānvāca šām hram, a šefu dā pop šā učitelji dā zakonu alu Mojsije šā alci vodur kari as re židovor planārže sā āl amori pā jāl. 48 Ali jej nor aflat njimika kum ar fašji aje, daje kā lume sā cānje apropi dā jāl, šā punje tarì ureći la vorbilje aluj.

u zās: "Njiš ju nu vuj spunjí ku alu šinji autoritet fak stvarurlješe. **9** Isus su apukat sā spujā usporedbā alu lume: "Are unu om kari u sāmānat vinograd šā u lāsat ām najam vinogradu alu ševa ka ominji, šā jāl atunše u fužit dām pāmāntula pā maj lungā vremi. **10** Kānd u vinjut vreme, jāl u mānat pā sluga la ominj ām vinograd sā āj de parče aluj dām plodur kari jej duguvule aluj, ali ominji lor bātūt šā lor mānat ku mānijile golji. **11** Atunše u mānat pā altu sluga ali šā pā jāl lor bātūt, vredēlit šā lor mānat ku mānijile golji. **12** Jāl u ānsjirkat sā māji pā treći sluga, ali šā pā jāl lor ranalit šā lor arukānt." **13** Gazda dā vinograd u zās pā aje: "Šje sā fak? Ju uj māna pā fišoru amnjov plākut. Dar kānd lu vide pā jāl, pālāngā jāl ur ave respekt. **14** Ali ominijije kānd lor vāzut sur ligizit āntri jej: "Jāl āj naslēdnik. Hajc sā āl amurānj aša naslēdsvta aluj sā nji rāmāji anovā." **15** Atunše lor dus afarā dām vinograd šā lor amurāt. Aku šje u faši gazda dā vinograd? **16** Jāl u vinji šā u uništīl pā ominijije. Šā u da ām najam vinogradu alu alcī." Kānd u auzāt jej aje kum ominji urāt sā ponašalešōi, jej ur zās: "Nu de Dimizov!" **17** Jāl su ujitat pā jej, šā u zās: "Skris āj svāntā kenvija: 'Petřā kari graditelji u vārlījt āndārāt u fost aku petrā zaglavnā?' Šje značalešči asta? **18** Toc kari kadi pā petre u fi zdrubit pā dārābelji, šā toc pā kari kadi u fi zdrubic." **19** Učitelji dā zakonu alu Mojsije šā ūfurlje dā pop ur ānsjirkat sā pujā mānijile pā jāl ām ala šas ali alor lji frikā dā lumi. Jej ur prišiput kā jāl u spus dā asta usporedbā protiv dā jej. **20** Popi šā alcī vođur āl pratale pā Isus šā or mānat pā ūpijunj, ominj kari trišje ka ominj direpc kari ar trābuji sā āl optužulaskā pā Isus ām ševa šje ar zāšji krivo aša sā āl adukā pā Isus ām mānijile dā upravitelj alu Rim. **21** Aša lor āntribat pā jāl: "Učitelju, noj ščenjen kā aje šje zāšji šā ānvec āj točno, šā kā nu arec njiš ūfēlāj parci, ali tu ānvacā anume kalje lu Dimizov. **22** Aku āj benji dā noj židovur sā plāčenj porez lu car ili nu?" **23** Isus u shvatalit kum jej as re lukavi šā lju zās alor: **24** "Arātam banji ku kari plāčešč porezu. Aku alu šinjiš āj ubrazu šā numilje sus?" Jej ur zās: "Alu car." **25** Atunše plāčec alu car šje āj pripadalešči lu car šā dādec lu Dimizov šje pripadalešči alu Dimizov! **26** Jej nu puće sā aflij njimika rov ām svatu aluj āntri toc lumi, šā jej asre āmirac la ānturšjala dā vorba aluj, šā u tākut. **27** Aku orikic saduceji kari zāšji kā njime nu su skula dām morc ur vinjut la jāl, ku trik āntribalā: **28** Jej ur zās: "Učitelju, Mojsije u pus žos zakon pāntru noj kā dakā fračisu omuluj ar muri šā lasā pā bāšācaš fār dā kupij, atunše fračisu aluj trābā sā u āmirici šā sā rādišji familija pāntru fračisu mort." **29** Undataš asre ūapči frac. Elsi u lot bāšācā šā u murit fār dā kupij. **30** Šā drugi u lotu pā je, šā jāl u murit fār dā kupij. **31** Šā treći u lotu pā je. Maj toc ūapči ur lotu šā ur murit, šā njiš unu no avut kupij ku je. **32** Pā zadnji šā mujere u murit. **33** Aku lu šinjiš u fi bāšāce kānd or usksrsnuli morci? Āngāndeščici kā toc ūapči ur avutu dā bāšācā." **34** Isus u āntors vorba alor: "Ām asta svet lume sā āmirīt šā sā ānsor. (aiōn g165) **35** Ali eje kari ur fost smatralic vredni sā usksrsnulaskā dām morc njiš nu su ānsura, njiš nu sā āmirīt. (aiōn g165) **36** Šā jej nu poči maj mult nikad sā mori, kā jej ās kupiji alu Dimizov daje kā ās riđikac dām morc. Jej ās ka andeji. **37** Atunše dā usksrsnuće šā Mojsije u arātat aje ām svedočulala aluj dā grmu šje arde. Akulo jāl čamā pā Domnu alu Dimizovu lu Abraham, Dimizovu lu Izak, šā Dimizovu lu Jakov, multā dobā dā pā šje jej ur murit. **38** Anume, Dimizov nuj

Luka

Dimizovu alu hej morc, mar alu hej kari kustă, kănd toc kustă părnu jăl." 39 Šjeva ka učitelji dă zakonu alu Mojsije u priznalit: "Učitelju" tu aj svitit benji! 40 Dă pă aje jej nu sor maj āndurat să āl ānşjeršji ku āntribalur. 41 Isus u āntribat: "Šje găndešći jej kum svitešći dă Mesija kă āj numa Fišjoru lu Car David? 42 David dă jăl sāngur ām kenvije dă Psalmur zăşti: "Domnu u zăs alu Domnu amnjov: "Sáz pă desna parče ame. 43 Šă ju uj vârlij pă dužmanji atej dăsup pišorilje ateli." 44 David jasno āl čamă: "Domnu", atunše kum poči jăl să āj fijă fišjor?" 45 Isus svite lu učenici aluj a totă lume punje ureci. 46 Jăl u zăs: "Je sama dă učitelji dă zakon alu Mojsije. Jej uživalešći să să šetalaskă ām haljinur lunž řădă să fijă pozdravalic ām centrur ku poštovanje řădă plašji să ſadă lokurje časni ām sinagogur řădă nuntur. 47 Jej pljačkalešći pă udovicur ām kăſălje alor, kănd faſhi lunž aruguminči dă predstavă. Ali jej ur kăpăta maj gre kaznă."

21 Kum su ujat ām sus Isus u väzut pă ominj găzdaši kum bagă banj ām škatulă kari are ām hram. 2 Jăl u väzutu isto aša pă mujere vădojă kum u pus ām nontru doj mišj banj dăm aržint. 3 Isus u zăs: "Ju vă zăk anume, kă asta sărakă vădojă anume u dat maj mult dăm toc jej. 4 Adišje? Daje kă toc alci or dat dobrovoljni prilog lu Dimizov dăm aje ſje ave mult kănd mujere u dat dăm sărăšijă řădă kutotu ſje ave dă kust." 5 Kănd učenici svite dă hram, řădă zăſje kă ave măndri mar petri, řădă are ukrasalit ku ukrasur kari ur dat ominji alu Dimizov, Isus u zăs: 6 "A dă eſče stvarur la ſje vă ujtačaku, zuva u vinji, kănd njih una petră no rămăneje aijše una pă alta. Jelji ur fi toči vârljilič ſzos." 7 Jej lor āntribat pă jăl: "Učitelju kănd u fi aje? řădă ſefalj znakuvur ur fi kari ur zăſji kănd u fi?" 8 Jăl u zăs: "Ujtačăvă řădă nu fijec zăbunjic. Multă lumi ur vinji ām numilje amnjov řădă zăſti: 'Ju mes Mesija', řădă 'Vreme āj apropi!' Ali nu băgăc sama la jej. 9 řădă kănd auzăc dă tabărur řădă nemiru nu fijec friskoš, kă eſče događajur trăbă řădă să fijă elſi ali kraj no vinji aša pă friš." 10 Jăl isto aša lju zăs: "Nacija sur boruli protiv dă nacija, řădă kraljevstva protiv dă kraljevstva. 11 řădă u fi potresur pă različită lokur isto ka řădă fome řădă kugur. řădă nor ur fi friskoš stvarur dă väzut řădă urăci znakur. 12 "Ali majnti dă ſje u fi kutotu asta, řădă vor apuka. Jej vur aduſhi ām sinagogur la sud řădă vor băga ām cemicur. Jej vur trăje la kraljur řădă alci vladr daje kă ſčec učenici amej. 13 Kutotu asta vu da şansă řădă svedočulec. 14 Ali nu vă brigalec ſje ac zăſti ām nenici dă obrană. 15 Kăd ju voj da ām vreme fir řădă mărdulijă ām aje meră dă njime no puće řădă obranalaskă dă aje, ili řădă bată protiv dă aje. 16 "Šă voj vic fi izdalic, da čak řădă la roditelji avoſtri řădă la frac řădă la njam, řădă orikic dăm voj ur fi amurăc. 17 Toc vor mărzăli daje kă ſčec učenici amej. 18 Tot njih unu păr dă pă kapičilje avoſtri nu vu piri. 19 řădă dăkă nu odustanalec vic kăpăta kust dă erikeš." 20 Isus spunje: "Voj vic viđe Jeruzalem opkolulit dă kătănj, atunše voj ac ſci kă u fi uništen. 21 Atunše eje ām regija Judea trăbă řădă skepi ām planinur, eje kari kustă ām varuš trăbă řădă fugă dă akulo řădă heje păm satur řădă nu mergă ām varuš. 22 Kăd elje zăljii dă osvetă kutotu stvarurile dăm Kenvija svântă sur umplje. 23 Jao alu elje kari ās gărjonji ili răneji pă căcă kupij ām zăljilje kă bjeda řădă mirgu protiv dă eje ominj u fi mari! 24 Orikic ur muri pă ſpică dă mač řădă ostali ur fi zarobulic āntră mulci nacijur. Jeruzalem u fi kălkat dă la ominji kari nus židovi păr ſje nu lji treji vreme dă vladalał." 25 Isus spunje: "Akulo ur fi znakur, pă sori, lună řădă

pă ſčevilje, řădă ominji pă pămănt ur fi ām mari nevoljur, dă graju mari dă valovur. 26 Suflijičilje ominjilor lu lăsa dă frikă dă ha ſje tek u vinji pă ſvet kă silurje dăm nor sur zdrăñšjina. 27 řădă atunše jej ur svedočuli kă ju am vinjut Fišjoru Omuluj pă oblak ku mari pućeri řădă ku slavă. 28 Kănd u fi asta ujtačăvă sus řădă rădičak kapičilje kă Dimizov vinji řădă vă oslobudulaskă." 29 Isus lju spus usporedbă: "Băgăc sama la ljemnu dă smokvă, řădă alciļje ljemnji! 30 Kit să punji listur, voj viđec kă vara āj apropi. 31 Isto aša kănd vi viđe asta kă u fi voj ac ſci kă kraljevstva lu Dimizov āj apropi. 32 Anume, ju pot zăſti: asta ominj kari kustă no fuži āndărăt majnti dă ſje kutotu asta no fi. 33 Norurlje řădă pămăntu u treji āndărăt, ali vorbilje amelji nikad nor treji." 34 Isus u zăs: "Nu lăsa brigur ām sufilituc dă mănkari, butură řădă brigur dă asta kust, řădă nu vă dukă dă la Dimizov kă zuve poći řădă vijă dăm turdată. 35 Kăd u vinji pă toc bez obzira hundi kustăc pă pămănt. 36 Păzăc dăm ala rănd pă toči vremilje. řădă arugăcăvă řădă fijec spremni ſă ſkăpăc dă kutotu asta ſje u fi, řădă ſă pućec ſă ſijec ām nenece ame la Fišjoru Omuluj făr dă frikă." 37 Ām totă řădă Isus ānvăca ām hram, ali nopće jăl fužje afară řădă ſă ſă ſaſje lok la planina dă maslinur. 38 Ali dă dīminjaca răkor, totă lume vinje ſă pujă ureci la Jăl ām hram.

22 Are apropi Pasha, kari are elſi řădă blagdan dă pita făr dă kvas. 2 řădă ſefur da pop ſă učitelji dă zakonu alu Mojsije planărze kum ar puće ſă amori pă Isus ali alor lji are frikă dă lumi. 3 Atunše Sotona u tunat ām Juda Iskariot, kari are unu dăm dvanaest (12) apostola. 4 Jăl u mers ſă su ligizit ku ſefur dă pop ſă ku străzari dă hram kum ar puće ſă āl izdalaskă pă Isus. 5 Jej asre făloš dă aje ſă ſor ligizit ku Juda ſă āj de banj. 6 Juda su ligizit ſă atunše su ujat dă prilikă ſă āl izdalaskă pă jăl afară pă askuns făr dă lumi. 7 Zuva dă Pita făr dă kvas, u vinjut pă kalji birkuca pă Pashă aje trăbuje ſă fijă ţrvovalită. 8 Aša Isus u mănat pă Petar ſă pă Ivan ſă lju zăs: "Dušjec ſă pripremilec večera dă Pashă păntru noj ſă mănkăj." 9 Jej lor āntribat pă jăl: "Hundi găndešć ſă pripremilenj?" 10 Jăl lju zăs alor: "Punjec ureci, kum vinjec ām varuš, voj ac afla pă om kari duſhi mari bukal dă apă. Sljedilečăl păr la kasa hundi meržji. 11 Atunše zăſječ lu kapu dă kasă: "Učitelju āntrabă, "Hundi āj soba ām kari pot mănska večera dă Pashă ku učenici amej?" 12 Jăl cu arăta atunše soba sus pă kat mari ſă opremilită ku kutotu. Făſječ pripremurlje akulo." 13 Aša jej ur mers ſă ur aftal stvarurile kum Isus ljor zăs, ſă jej ur făkut priprema dă večera pă Pashă. 14 Kănd u vinji vreme ſă măňaſji una, Isus ſu lot lok la masă, ſă ku jăl asre dyanaest (12) apostolur. 15 Jăl u zăs: "Ju am avut mari vojă ſă am večera dă Pashă ku voj majnti dă ſje uj patali ku morče. 16 Ju vă zăk kă ſnikad maj mult nu uj mănska večera dă Pashă majnti dă ſje nu su ispunuli ām kraljevstva lu Dimizov." 17 Atunše u lot klijistaru ku vin ſă u dat hvală alu Dimizov, ſă u zăs: "Loc asta ſă āmpărcăc āntri voj. 18 Ām napoj, ju vă zăk, ju noj be dă plodu dă strugur păr ſje no vinji kraljevstva lu Dimizov." 19 Isus u lot pita, ſă u dat hvală alu Dimizov, u rupt ām dovă ſă u dat la učenici aluj ſă u zăs: "Asta āj tela ame, kari u fost dată păntru voj. Făſječ asta ām āngāndală dă minji." 20 řădă isto aša dă pă mănkari, jăl u lot klijistaru dăm kari toc ur be ſă u zăs: "Asta klijistar āj novi zavjet ām sǎnžilje amnjov, kari āj vărsat păntru voj. 21 "Ujtačăvă kă izdajica ame āj la masă apropi dă minji!" 22 Ju

Fišjoru Omuluj uj muri kā aša are skris ām nenči ali jao lu omula kari mu izdalit!" 23 Pār aje jej sor apukat sā sā āntrebi una pāl kari ar faši aje. 24 Isto aša su apukat apostoli unu svat āntri jej, ka šinji ar trābuji sā fija maj mari ānträ jej. 25 Aša Isus u zās: "Kraljevi dā asta svet vladalešči ku narođu pā koristu alor sā ari pučeri pār jej, sā jej sāngur zāši kā faši benji. 26 Ali nu āj aša ku voj! Lasāc pā maj mari dām voj sā fija hāl maj ponizni, a hāl maj bātārn ka sluga. 27 Aku šinji āj maj mari, gostu la masā ili poslužitelju kari āj slugā? Hāl kari āj la masā da nu? Ali ujtači, ju mes ajišje ku voj ali ka sluga avostru. 28 "Voj ac rāmas ku minji pām ānširkalurlje amelji. 29 Kum mu dat Tata amnjov kraljevstva mijā, aša isto, ju voj da avovā, 30 pravo sā mānkāc sā sā bijec la masa ame ām kraljevstva ame, sā sā šādec pā prijestolje, sā sudulec pā dvanaest plemurlje dā Izrael." 31 Isus u zās: "Sā tu Šimun, Šimun, punji ureči! Sotona u Šjurut dopuštenje sā vā iskušulaskā ka pā pšenica ām sito. 32 Ali ju mam arugat pāntru činji, dā ānkrīdala ata sā nu kadā. Šā tu trābā sā āmbālurec ām vjerā pā fraci atej kānd vij ām napoj la minji." 33 Petar u zās: "Domnje ju mes spremam sā mā duk ām čemicā sā sā mor ku činji!" 34 Isus u āntors vorba: "Lasā mā sā ac zāk kā kukošu no kukuruzu astās majnti dā šje tu mi tāgādi ām tri rāndur kā nu mā kunošč." 35 Isus jarā lju āntribat: "Kānd vam mānat afarā fār dā dibularuš sā fār dā tāšč, ili cipiliš, arec ām šjeva ka potreba?" Jej u zās: "Nu." 36 Ali jāl u svātit: "Maj mejnkuļo, dakā avec dibularuš jec ku voj, sā isto aša sā taška sā dakā nu aj mač vindī ūbabac sā kumpārā mač. 37 Kā sigurno trābā sā sā ispunulaskā šje are skris dā minji, anume: 'Jāl are smatralit dā zločinac' – isto šje u zās proroci dā minji trābā sā sā ispunulaskā." 38 Atunše jej ur zās: "Ujtači Domnje, noj avenj doj mačur." Jāl u āntors vorba: "Aku āj dāstul ku asta svat." 39 Isus u mers aku la Planina dā maslinur, kum ave jāl običaj sā fakā, sā učenici aluj ur vinjut ku jāl. 40 Kānd u vinjut jāl pā lok, jāl u zās alor: "Arugāčāvā dā aje sā nu kādec ām kušnji!" 41 Jāl su maknulit āndārāt dā la jej aša dā parči ka kum aj vārlji petrā, sā u kāzut pā dinuc, sā sā aruga. 42 Jāl u zās: "Tata, dakā tu gāndešč je klijistarusta dā patnjā dā la minji! Jarā nu fija ame vojā mar ata fija fākutā!" 43 Atunše anđalu dām nor u vinjut sā lu āmbālurit pā jāl. 44 Kum are ām mari mukur jāl sā maj tari sā aruga. Sā znoju aluj su fākut ām kapljicur, dā sānži kura pā pāmānt. 45 Atunše Isus su skulat dām aruguminči sā u mers ām napoj la apostoli aluj. Jāl lju aflat kum sā kulka činjic dā žalji. 46 Aša jāl lju zās: "Adāšje vā kulkāc? Skulāčāvā sā arugāčāvā sā nu kādec ām kušnji!" 47 Isus inka svite kānd u vinjut mulc omini. Jej ur vinjut dā pā jāl. Unu dām jej are sā Juda unu dām dvanaest (12) apostolur. Jāl u vinjut dā apropi la Isus sā lu surutat ām ubraz. 48 Ali Isus ju zās aluj: "Juda, izdalešč pā minji, Fišjoru alu Omuluj, ku surutata?" 49 Apostoli kānd u vāzut šje su dogodulit jej ur āntribat: "Domnu, sā nji bāčenj ku mačurje?" 50 Sā unu dām jej u luvit ku maču pā sluga lu popa mari, sā ju tjetj ureče. 51 Isus u zās: "Dāstul, nu maj vā bāčec!" Jāl u pus māna pā ureči šā lu iscjelilit. 52 Atunše Isus u zās lu ūefurlje dā pop šā lu strāža dā hram, sā lu bātārnji kari ur vinjut afarā protiv dā jāl: "Ac vinjut ku mačur sā ku palicur ka pā buntovnik?" 53 Nikad nac rādikat njiš ūzežiju protiv dā minji kānd arem ku voj ām totā zā ām Hram. Ali aku āj vreme avostrā sā sā vladalaskā tama." 54 Atunše iej lor apukat pā Isus. Lor dus

ändärärt šā lor dus la kasa la maj mari popă. Petar sljedile pă dăparči. 55 Fok ur făkut šām sredina dă udvar, šā kum šăde lume akulo, Petar u vinjut ḣantri jej. 56 Una tănără sluškinjă lu văzut kă šadī šām lumina dă fok, u mucăt pă jăl tari šā u zăs dă pă aje: "Omusta are ku jăl isto." 57 Ali jăl u tăgădit šă u zăs: "Nu, ju nu mes. Ju nu āl kunosk pă jăl!" 58 Nu mult dă pă aje altu om lu văzut šă u zăs: "Spunji! Tu ješć unu dăm jej!" Ali Petar u ḣantors vorba: "Ju nu mes!" 59 Hundiva unu šas dă pă aje altu om uporno tvrdăle: "Sigurno, asta om are ku jăl, kă jăl āj Galilejac!" 60 Ali Petar u zăs: "Ju nu šćuv dă sję svitešć!" Šă točno atunše kănd inka svite, kukošu u kukuruză. 61 Domnu su ḣantors šă su ujutat pă Petar. Šă vorbilje lu Domnuluj ur vinjut šām napoj la Petar, kum u zăs jăl: "Majnti dă sję kukošu u kukuruză astăs tu mi tăgădi pă minji šām tri răndur." 62 Šă Petar u mers afară šă plăngănt tari. 63 Ominji kari āl păze pă Isus aš făşje šuf dăm jăl šă āl băče. 64 Jej ur pus fljancă pă oč, āl luve šām ubraz šă să akăca dă jăl: "Ajde prorokulešć! Spunji nji šjinji ču luvit šām ubraz?" 65 Šă jej alu Isus ur zăs maj mulcī urăči vorbi. 66 Dă răkori šām alta ză, bătărnji, una ku şefurlje dă pop šă učitelji dă zakonu alu Mojsije, ur adus pă Isus šām nenće dă sudu alor. 67 Jej ur zăs: "Spunjinji dakă ješć tu Krist." Jăl u ḣantors vorba: "Să vă spuj nu mac ānkred, 68 šă să vă ḣantreb pă voj dă Krist, voj nu ac ḣantorsi vorba. 69 Aku maj menkulo ju, Fișorju alu Omuluj, uj fi šām pučeri pă desna parci dă măna lu Dimizov." 70 Šă jej toc ur zăs, "Atunše tu ješć Fișorju alu Dimizov?" Šă jăl u ḣantors vorba: "Da baş kum zăşjec! ju mes!" 71 Atunše jej or zăs: "Şefălj dokazur maj mult nji trăbujă? Noj sănqur anj auzăt dăm qura alui!"

23 Toc kari as re dio dā sud sor skulat šā lor adus pā Isus la Pilat. **2** Šā jej sor apukat sā adukā optužbur protiv dā jāl: "Noj anj aflat kum strikā pā lumi. Jāl u zabralanit sā sā plāčaskā porezu lu Caru dā Rim. Jāl tvrdālešči kā jāl āj Krist Car." **3** Pilat lu āntribat: "Ješč tu Car dā Židov?" Isus u āntors vorba: "Da kum aj zās tu." **4** Pilat u zās atunše lu šefurlje dā pop šā lu gārmadā dā lumi, "Ju nam aflat njimika dā šje laš optužuli šā suduli." **5** Ali jej šā maj tari navalale: "Jāl bunulešči pā toc pā pāmāntu anostru. Su apukat sā ānveci ām Galileja šā u vinjīt ām Jeruzalem." **6** Kānd u auzāt Pilat kā sā svitešči dā Galileja, jāl u āntribat: "Āj omusta dām loku Galileja?" **7** Kum are informiran Isus pripadale alu autoritetu lu Herod, Pilat lu mānat la Herod kari are ām Jeruzalem atunše. **8** Herod are fālos kā vedi pā Isus. Kā dā mult gānde sā āl vadā pā Jāl daje kā u auzāt mult dā jāl, šā Herod sā nadale kā lu vide sā fakā čudur. **9** Herod svite mult, āntriba mulcī, ali nu ju fost āntorsā njiš una vorbā. **10** Glavni popur šā učitelji dā zakonu alu Mojsije asre isto akulo šā jej ur zās tari mar optužbur protiv dā Isus. **11** Atunše Herod šā strāzūrļe aluj āš fāšje šodā dām Isus šā āl fāšje bulānd. Jej lor āmbrākat pā jāl ām haljinur dā Car šā lor mānat la Pilat. **12** Šā ām aje zā Pilat šā Herod kari asre dužmanj aku asre urtaš. **13** Atunše Pilat u cimat una pā ūfju dā popur šā pā alci vodur kari as re židovi šā pā gārmadā dā lumi. **14** Jāl lju zās: "Voj ac adus pā omusta kā bunule pā lumi ali ju vā uvjērālesk kā kānd āl ispičēm nam aflat njiš ūfjāl krivicā am jāl. Jāl nu āj duvinā njiš dā una krivicā dā šje ac optužulit. **15** Njiš Herod nu aflat njimik ām jāl, kapu lu mānat ām napoj la noj. Jāl no

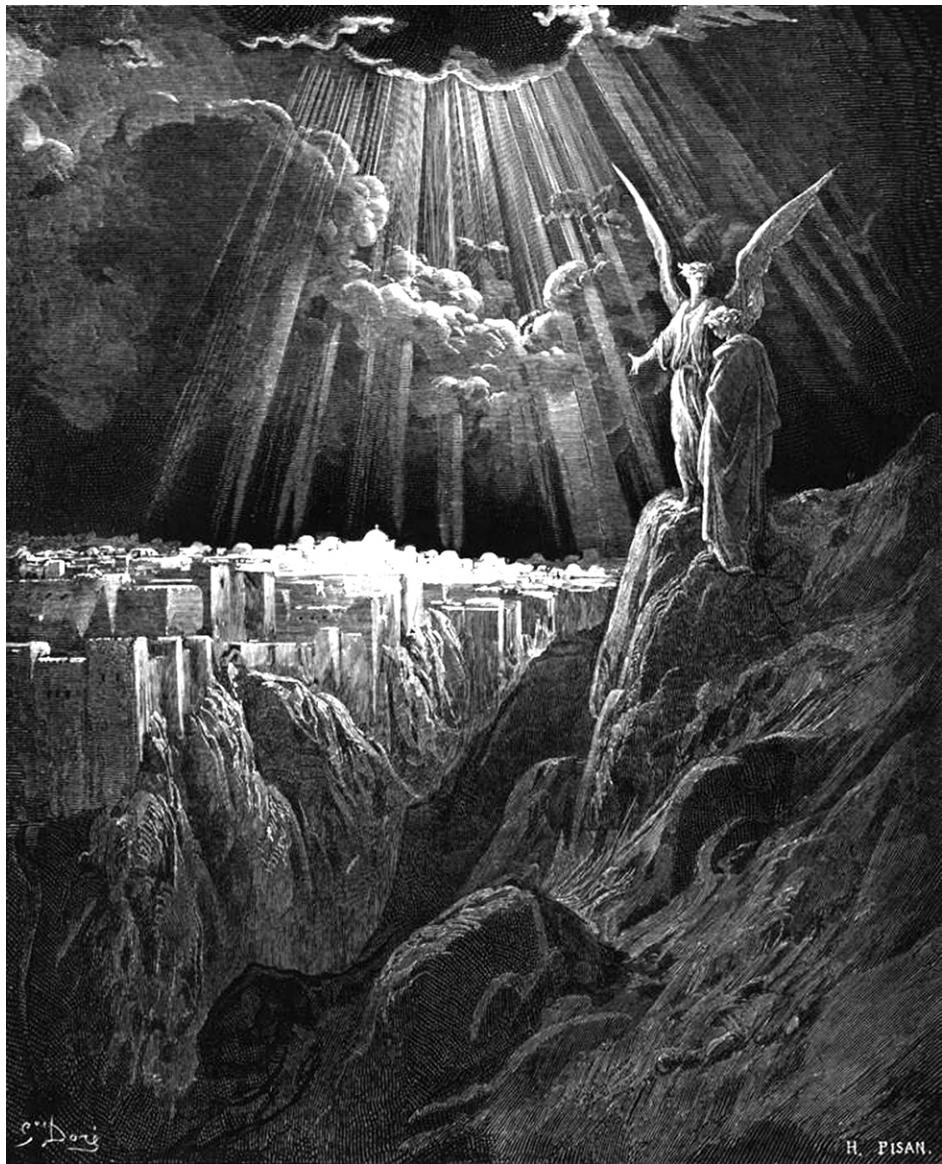
făkut njimika să zavredilaskă kaznă dă morči. 16 Ju uj da să āl bičalaskă benji benj šă luj slăbuza. 18 Ali jej ur mužijit ām grupur tari, "Andărăt ku omusta! Noj găndenj să āl slăboz pă Baraba!" 19 (Baraba are ām čemică kă bunule pă lumi ām Jeruzalem šă u amurăt.) 20 Pilat daje gănde să slăbodă pă Isus šă aša lju svătit alor ām napoj, 21 Ali jej tot ur mužijit maj tari: "Punjecăl pă krušji! Punjecăl pă krušji!" 22 Atunše po treći rānd, jăl lju svătit alor: "Adiše? Spunjecăm šje rov u făkut omusta? Ju nu pot afla njimik rov să zaslužulaskă morči. Aša luj dă să āl bičalaskă šă atunše lăsa să fugă." 23 Ali jej mužje šă maj tari, šă zahtjevale să āl puja pă krušji. Šă napokon jej ur kăpătat šje gănde. 24 Pilat u dat zapovjed să să fakă kazna šje ur zahtjevalit jej. 25 Aša ām tokmăku zahtjevula, jăl u slăbuza dăm čemică pă om šje u rădikat bună šă u amurăt ali jăl u āntors pă Isus la jej să āl puja pă krušji. 26 Šă kum lor dus āndărăt pă Isus, jej ur apukat pă om šje să čima Šimun, dăm varušu Cirena, kari vinje akasă dăm sat. Jej ur pus krušje pă jăl să dukă ām loku lu Isus. 27 Multă lumi āl sljedile pă Isus šă mujer kari plănžje šă žalale pă jăl. 28 Isus su āntors la jej šă lju zăs: "Mujerilje dăm Jeruzalem, nu plănžjec pănrū minji, mar plănžjec pănrū voj šă pănrū kupiji avoštri. 29 Kă anume u vinji vremi kănd ur zăši lume, "Blagoslovuliči ās elje kari nikad no ar avut šă injimilje kari nikad nor pertut kujip šă căcălje kari nikad nor avut lapci ām jelji!" 30 Lume sor apuka atunše să zăkă lu planinur: "Kădec žos pă noj!" šă lu dalur: "Astupăcānji!" 31 Kă dakă fašji dastafelji stvaru lu ljemnjilje verž, šje nar puće să peci uskat?" 32 Akulo asre isto doj alcii, amăndoju kriminalci kari trăbă să fijă pus pă krušji să mori ku Isus una. 33 Kănd ur vinjiti pă loku šje să čima osu dă kap, jej lor apukat šă lor pus pă krušji, una ku doj kriminalci, unu pă desna, unu pă ljeva parče aluj. 34 Šă Isus u zăs: "Tata Dimizovu amnjov, jartălji kă jej nu šćijă šje fašji." Šă vojnici ur skos kockă să să āmperci dăm coljilje aluj āntri jej. 35 Lume stăce šă să ujta; šă vladarur asre akulo šă āl răde: "Jăl u spasalit pă alcii. Aku dakă āj Krist, akuljes dă la Dimizov, lasă să să spasalaskă sāngur!" 36 Kătănjilje isto aš făšje šuf dăm jăl. Šă jej ur vinjiti šă u āmbijet aluj ucăt. 37 Jej ur zăs: "Dakă ješć tu Caru dă Židov, spasaleščici pă činji sāngur!" 38 Sus la kap are skris: "Asta āj Caru dă Židov." 39 Unu dăm eje kriminalac kari ās re puš pă krušji ku Isus āl vredile šă jăl u zăs: "Dakă ješć tu Krist, atunše spasaleščici, šă pă noj isto!" 40 Altu kriminalac lu mužijit pă elši šă u zăs: "Nu ci frikă dă Dimizov? Tărpălešč ista kazna ka jăl. 41 Tu šă ju šćenj ista pravedno kaznalic. Noj anj kăpătat kaznă dă lukrurile relji, ali omusta no făkut njimika." 42 Atunše ju zăs lu Isus: "Isuse, āngāndeščici tu dă minji kănd vi vinji ām kraljevstva ata." 43 Isus ju zăs ām ānturşjal dă vorba: "Anume, ju āc zăk: astăs vi fi ku minji ām Raj!" 44 Kănd are hundiva dămnijaza, are āntunjerik āntreg pământu păn ām tri (3) šasur. 45 Sorilje are āntunjerik, šă ferenga ām hram su tijet pă pola. 46 Atunše Isus u plăns ām graj tari šă zăsje: "Tata ām mănjilje atelji ju puju duhu amnjov." Kănd u zăs Isus asta, jăl u murit. 47 Kănd u väzut asta kapetanu šje u fost, jăl u slavalit pă Dimizov kum u zăs: "Omusta are sigurno pravedan!" 48 Šă totă lume kari sor akuljes să vadă kum lor punji pă krušji, kănd ur väzut šje u fost, ur mers akasă šă řăbăce dă žalji čepturlje. 49 Ali toc kari āl kunušće pă jăl una ku mujerilje kari ur vinjiti ku Isus dăm Galileja stăce šă să ujta dă dăparci. 50 Are om šje să čima

Josip. Jăl are član dă mari sud dă židov. Bun om šă pravedan 51 kari no dat pă prav la odlukurje šje ur făkut ku Isus. Jăl are dăm Arimateja, unu varuš la Judeja šă are dăm unu kari aščipta să vijă carstvo lu Dimizov. 52 Omusta u mers la Pilat šă lu āntribat dakă poči kăpăta tela lu Isus. 53 Josip u lot žos pă Isus dă pă krušji šă lu ānvălit ām plahăt. Šă lu pus ām gropă šje are sklesalită dăm petră ām kari inka njime no fost āngrupată. 54 Zuva dă pripremă are šă zuva dă šabat vinje. 55 Mujerilje kari ur vinjiti ku Isus dăm Galileja isto āl sljedile. Jelji ur väzut gropă, šă kum are tela aluj postavalită. 56 Aša ur mers ām napoj šă ur pripremili uloj šă parfemur să ungă tela alu Isus, ali pă zuva dă Šabat jej să odmarale dă pă zapovjed alu Mojsije.

24 Elši zuva dă săptămăna, are duminičika, tari dă āminjaca mujerilje ur mers la gropă, šă adušje uloj ku miros šje ur pripremili. 2 Jej ur aflat petră kă u fost āntorsă āndărăt dă la gropă. 3 Kănd ur tunat jej nor aflat tela lu Domnu Isus. 4 Šă atunše, kănd inka stăce akulo ām šok, ujtači! Doj ominj stăce lăngă jelji ām colji šje svitlaze. 5 Mujerilje sur ānfrikušat tari, kapu sur poklonulit păn la pământ ku ubrazu šă ominji lju zăs: "Adiše kutăc pă om ām kust āntră ominj morc?" 6 Jăl nuj ajiše. Jăl u uskrsnulit! Āngāndečăvă šje vu zăs jăl kănd are inka ām Galileja: 7 'Trăbă ju Fișorju Omuluj să fjuv dat ām mănjilje lu ominji rej šă să mă puji pă krušji daje să uskrsnulaskă pă treća (3) ză.' 8 Atunše jej sor āngāndit dă vorbilje aluj. 9 Kănd sor āntors dă la gropă kutotu asta ur spus alu jedanaest (11) apostolur šă alu toc. 10 Jelji as re Marija dăm varušu Magdala, Ivana šă Marija, mumăsa lu Jakov, kari u adus hiru la apostolur. 11 Ali puvešće alu mujerilje lju su väzut alu apostolur kă svite bulunzemi, dă aša nu lju ānkrizut. 12 Ali Petar su skulat šă u aljrigat la gropă. Akulo u stat să să ujci ām nontru, šă u väzut numa plahăt. Atunše u mers ām napoj hundă are šă să āntriba šje u fost aje. 13 Ām aje ista zuvă doj (2) učenikur măržje ām lok Emaus, jedanaest (11) kilometara dăm Jeruzalem. 14 Jej svite una ku alt šje u fost. 15 Atunše kănd svite šă kănd să āntriba dă kutotu aje, Isus sāngur u vinjiti šă umbla ku jej. 16 Ali alu oči alor are uskratalit să nu āl kunoskă pă Isus. 17 Isus lju āntribat pă jej: "Šă šje raspravljalec aša iskreno kănd umblăc?" Šă jej or stat trišč. 18 Unu dăm jej, unu kari să čima Kleofa, ju āntors vorba: "Ješć tu jedini stranac ām Jeruzalem kari nu šćijă šje u fost ajiše ām zadnji par zălij!" 19 Isus u āntribat: "Šje u fost?" Jej ur āntors vorba: "Dă kutotu šje su dogodulit ku Isus dăm Nazaret. Jăl are Prorok, om bălour ām djelur, šă ām vorbi ām njenje lu Dimizov, šă la lumi. 20 Šă ſefurje dă pop šă anoštri poglavaru lor dat să sudulaskă pă Isus pă morči, šă jej lur pus pă krušji! 21 Noj nji nadalenj kă āj jăl ala unu kari u otcupili Izrael. Šă astăs āj treća (3) zuva dă atunše. 22 Ali pă aje kutotu orikiči mujer dăm grupa anostră nju iznenadalit benji benj. Dă răkori dă diminičasta jelji ur mers la gropă. 23 Jelji nu ur aflat tela aluj, mar ur vinjiti ām napoj să nji zăkă kă ur väzut vizijă dă andelj dă kari ur zăs kă Isus āj ām kust. 24 Orikič dăm grupa anostră ur mers la gropă să vadă šă ur aflat kum ur spus mujerilje ali nu lor väzut pă jăl." 25 Šă Isus lju zăs: "O voj ominj bulanž šă ām suflijičile avoštri nu řeč spremni să ānkridec šje ur zăs proroci! 26 Nar trăbuji Krist să patałaskă dă tocí stvarulješće šă atunše Dimizov să āl proslavalaskă?" 27 Jăl u spus maj menkulo šje are zăs dă jăl, ām toči svânti kenvijur; su

apukat ku Mojsije šā pām toc Proroci. **28** Kānd ur vinjīt dāpropi
ām lok hundī māržje, Isus su arātat ām namjerā sā mergā maj
menkulo. **29** Ali jej lor nagovorulit sā rāmāji. "Rāmānji ku noj;
mar āj kasno. Zuva āj mar gata." Atunše jāl u mers ām nontru
sā rāmāji ku jej. **30** Atunše kānd are ku jej la masā, Isus u lot
pitā, u blagoslovulitu šā u rupt ām dovā šā lju dat alor. **31** Aku
oči alor puće sā vadā, šā jej lor kunuskut, šā dā pā aje Isus u
nestalit. **32** Šā jej ur zās una la alt: "Nu nji arđe sulfličilje anostri
kānd svite jāl ku noj pā kalji, šā kānd nji objasnale jāl svāntā
kenvija?" **33** Atunše jej sor skulat šā ur mers ām napoj ām
Jeruzalem. Akulo ur aflat pā jedanaest (11) apostolur una pā
kupā, šā pā orikic alcī ku jej. **34** Ešće ljos spus: "Domnu anume
u uskrsnulit, šā su arātat la Šimun." **35** Doj (2) učenikur ur spus
šeje ur pāčāt pā kalji, šā kum lor kunuskut kānd u rupt pita. **36**
Čak šā kānd svite dā aje šje ur pāčāt, Isus stāče akulo āntrā
jej šā jāl lju zās: "Putuljalā fijā ku voj! **37** Jej as re Zubunjic šā
ānfrikušac kā jej gānde kā veđi duh. **38** Ali Isus u zās: "Adiše vi
frikā? Šā adāšje vinji sumnjur ām sulfličilje avoštři? **39** Ujtācāvā
la pišorilje amelji šā la mānjilje amelji! Ujtācāvā ju mes! Punjec
mānjilje šā uvjerilecāvā, kā duh nari karnji šā osā kum vīdec kum
ju am." **40** Kānd u zās asta jāl lju arātat mānjilje šā pišorilje. **41**
Ali dā fālušuja mari, jej inka nu ānkriđe, šā sā čudule. Jāl lju
zās: "Avec ajiše šjeva dā mānkat?" **42** Jej jur dat aluj dārab dā
pešći fcript. **43** Isus u lot šā u mānkat ām nenće alor. **44** Isus lju
zās: "Asta āj aje šje ju vā svitem avovā kānd arem inka ku voj:
kutotu stvarurlje kari dā minji as re skrišā ām Zakonu lu Mojsije,
šā ām kenvijurlje dā prorokur šā ām Psalmur trābuje sā sā
ispunulaskā." **45** Atunše jāl lju dāsvākut gāndurlje alor sā potā
sā prišepi svāntā kenvija. **46** Jej u zās: "Asta āj skris ām svāntā
kenvija: kā Krist trābā sā patalaskā šā sā uskrsnulaskā dām
morc pā treća (3) zā. **47** Isto aša ānkājalā šā jirtala dā grehur ar
trābuji sā fijā propovjedalići ām numilje aluj alu toči nacijurlje aša
Dimizov lju jirta grehurlje alor, šā sā sā apušji elši ku propovjed
ām Jeruzalem." **48** Voj šćec svedoci dā stvarurlješće. **49** Šā ju uj
mānā žos pā voj Duh svānt šje Tata amnjov u igirit. Ali rāmānjec
ajiše ām varuš pān Šje nu vic fi āmbrākac ku pućeri dā sus!" **50**
Isus lju dus dā apropi ām lok Betanija. Jāl u rādikat mānjilje ām
sus šā lju blagoslovulit pā jej. **51** Šā kānd lji blagoslovule pā jej,
jāl u fost rādikat šā dus sus ām nor. **52** Jej sā klanjale la jāl, šā
ku fulušuje mari sur āntors ām Jeruzalem, **53** šā ām hram cijelo
vreme āl blagoslovule pā Dimizov.

Și am văzut Cetatea Sfântă, Noul Ierusalim, coborând din cer, de la Dumnezeu, pregătită ca o mireasă împodobită pentru soțul ei. Am auzit un glas puternic ieșind de la tron și spunând:

*'Iată, cortul lui Dumnezeu este cu oamenii! El va veni să locuiască împreună cu ei,
iar ei vor fi poporul Lui. și Dumnezeu Însuși va fi cu ei.'*

Apocalipsa 21:2-3

Ghidul Cititorului

Bayash at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of ten special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Glosar

Bayash at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos

Language: Koine Greek

Speech: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Strong's: g12

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios

Language: Koine Greek

Speech: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Strong's: g126

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn

Language: Koine Greek

Speech: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Strong's: g165

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios

Language: Koine Greek

Speech: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Strong's: g166

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

Geenna

Language: Koine Greek

Speech: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Strongts: g1067

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs

Language: Koine Greek

Speech: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Strongts: g86

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr

Language: Koine Greek

Speech: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Strongts: g3041 g4442

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol

Language: Hebrew

Speech: proper noun, place

Usage: 65 times in 17 books, 50 chapters, and 63 verses

Strongts: h7585

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō

Language: Koine Greek

Speech: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Strongts: g5020

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glosar +

AionianBible.org/Bibles/Romanian---Bayash-Luke/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romans 10:7
Revelation 9:1
Revelation 9:2
Revelation 9:11
Revelation 11:7
Revelation 17:8
Revelation 20:1
Revelation 20:3

Acts 3:21
Acts 15:18
Romans 1:25
Romans 9:5
Romans 11:36
Romans 12:2
Romans 16:27
1 Corinthians 1:20
1 Corinthians 2:6
1 Corinthians 2:7
1 Corinthians 2:8
1 Corinthians 3:18
1 Corinthians 8:13
1 Corinthians 10:11
2 Corinthians 4:4
2 Corinthians 9:9
2 Corinthians 11:31
Galatians 1:4
Galatians 1:5
Ephesians 1:21
Ephesians 2:2
Ephesians 2:7
Ephesians 3:9
Ephesians 3:11
Ephesians 3:21
Ephesians 6:12
Philippians 4:20
Colossians 1:26
1 Timothy 1:17
1 Timothy 6:17
2 Timothy 4:10
2 Timothy 4:18
Titus 2:12
Hebrews 1:2
Hebrews 1:8
Hebrews 5:6
Hebrews 6:5
Hebrews 6:20
Hebrews 7:17
Hebrews 7:21
Hebrews 7:24
Hebrews 7:28
Hebrews 9:26
Hebrews 11:3
Hebrews 13:8
Hebrews 13:21
1 Peter 1:23

1 Peter 1:25
1 Peter 4:11
1 Peter 5:11
2 Peter 3:18
1 John 2:17
2 John 1:2
Jude 1:13
Jude 1:25
Revelation 1:6
Revelation 1:18
Revelation 4:9
Revelation 4:10
Revelation 5:13
Revelation 7:12
Revelation 10:6
Revelation 11:15
Revelation 14:11
Revelation 15:7
Revelation 19:3
Revelation 20:10
Revelation 22:5

aīdios

Romans 1:20
Jude 1:6

1 Corinthians 2:6
1 Corinthians 2:7
1 Corinthians 2:8
1 Corinthians 3:18
1 Corinthians 8:13
1 Corinthians 10:11
2 Corinthians 4:4
2 Corinthians 9:9
2 Corinthians 11:31
Galatians 1:4
Galatians 1:5
Ephesians 1:21
Ephesians 2:2
Ephesians 2:7
Ephesians 3:9
Ephesians 3:11
Ephesians 3:21
Ephesians 6:12
Philippians 4:20
Colossians 1:26
1 Timothy 1:17
1 Timothy 6:17
2 Timothy 4:10
2 Timothy 4:18
Titus 2:12
Hebrews 1:2
Hebrews 1:8
Hebrews 5:6
Hebrews 6:5
Hebrews 6:20
Hebrews 7:17
Hebrews 7:21
Hebrews 7:24
Hebrews 7:28
Hebrews 9:26
Hebrews 11:3
Hebrews 13:8
Hebrews 13:21
1 Peter 1:23

1 Peter 1:25
1 Peter 4:11
1 Peter 5:11
2 Peter 3:18
1 John 2:17
2 John 1:2
Jude 1:13
Jude 1:25
Revelation 1:6
Revelation 1:18
Revelation 4:9
Revelation 4:10
Revelation 5:13
Revelation 7:12
Revelation 10:6
Revelation 11:15
Revelation 14:11
Revelation 15:7
Revelation 19:3
Revelation 20:10
Revelation 22:5

aiōn

Matthew 12:32
Matthew 13:22
Matthew 13:39
Matthew 13:40
Matthew 13:49
Matthew 21:19
Matthew 24:3
Matthew 28:20
Mark 3:29
Mark 4:19
Mark 10:30
Mark 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
John 4:14
John 6:51
John 6:58
John 8:35
John 8:51
John 8:52
John 9:32
John 10:28
John 11:26
John 12:34
John 13:8
John 14:16

Matthew 12:32
Matthew 13:22
Matthew 13:39
Matthew 13:40
Matthew 13:49
Matthew 21:19
Matthew 24:3
Matthew 28:20
Mark 3:29
Mark 4:19
Mark 10:30
Mark 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
John 4:14
John 6:51
John 6:58
John 8:35
John 8:51
John 8:52
John 9:32
John 10:28
John 11:26
John 12:34
John 13:8
John 14:16

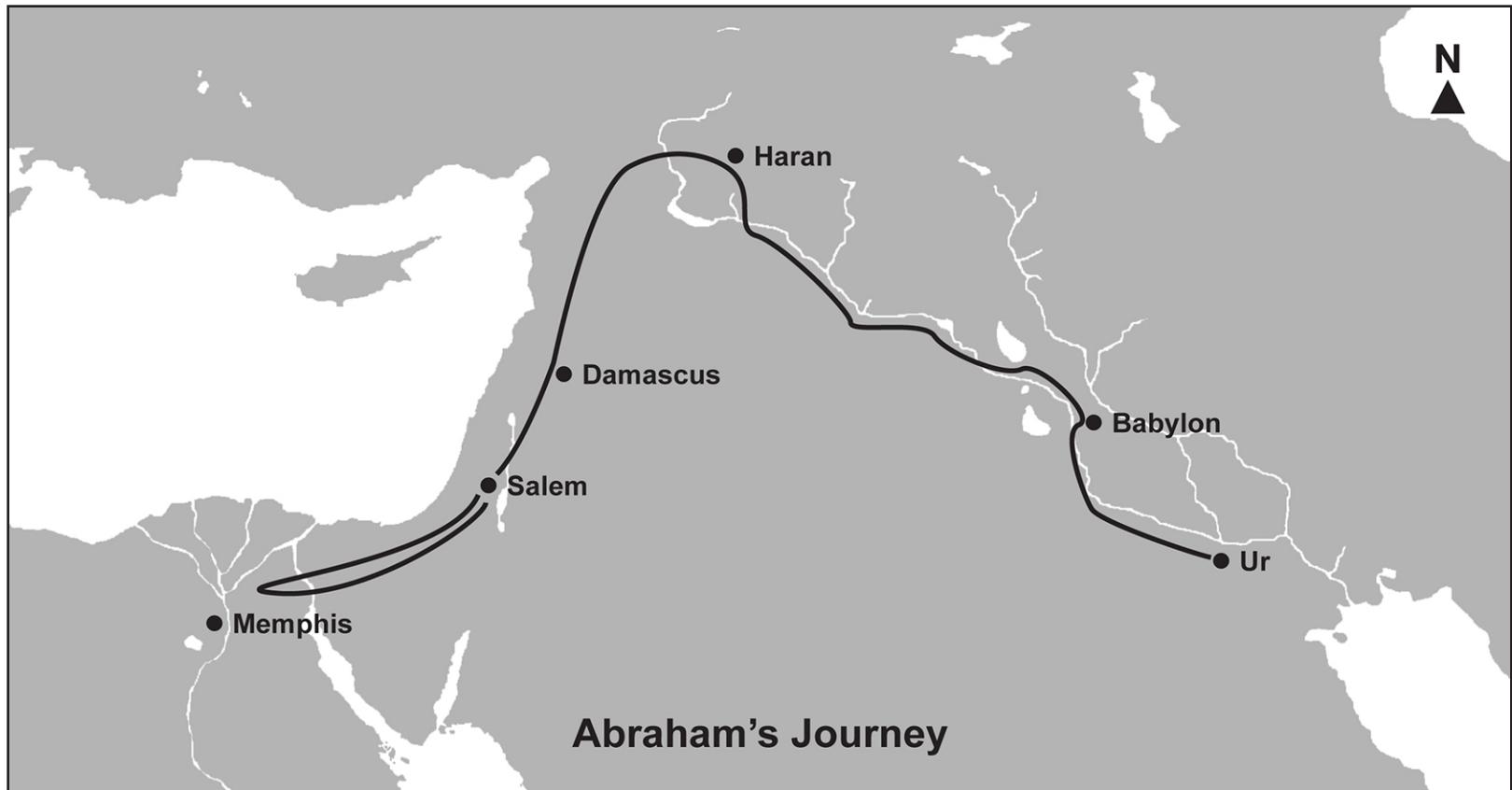
aiōnios

Matthew 18:8
Matthew 19:16
Matthew 19:29
Matthew 25:41
Matthew 25:46
Mark 3:29
Mark 10:17
Mark 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
John 3:15
John 3:16
John 3:36
John 4:14
John 4:36
John 5:24
John 5:39
John 6:27
John 6:40
John 6:47
John 6:54
John 6:68

John 10:28
John 12:25
John 12:50
John 17:2
John 17:3
Acts 13:46
Acts 13:48
Romans 2:7
Romans 5:21
Romans 6:22
Romans 6:23
Romans 16:25
Romans 16:26
2 Corinthians 4:17
2 Corinthians 4:18
2 Corinthians 5:1
Galatians 6:8
2 Thessalonians 1:9
2 Thessalonians 2:16
1 Timothy 1:16
1 Timothy 6:12
1 Timothy 6:16
1 Timothy 6:19
2 Timothy 1:9
2 Timothy 2:10
Titus 1:2
Titus 3:7
Philemon 1:15
Hebrews 5:9
Hebrews 6:2
Hebrews 9:12
Hebrews 9:14
Hebrews 9:15
Hebrews 13:20
1 Peter 5:10
2 Peter 1:11
1 John 1:2
1 John 2:25
1 John 3:15
1 John 5:11
1 John 5:13
1 John 5:20
Jude 1:7
Jude 1:21
Revelation 14:6

Geenna
Matthew 5:22
Matthew 5:29
Matthew 5:30
Matthew 10:28
Matthew 18:9
Matthew 23:15
Matthew 23:33
Mark 9:43
Mark 9:45
Mark 9:47

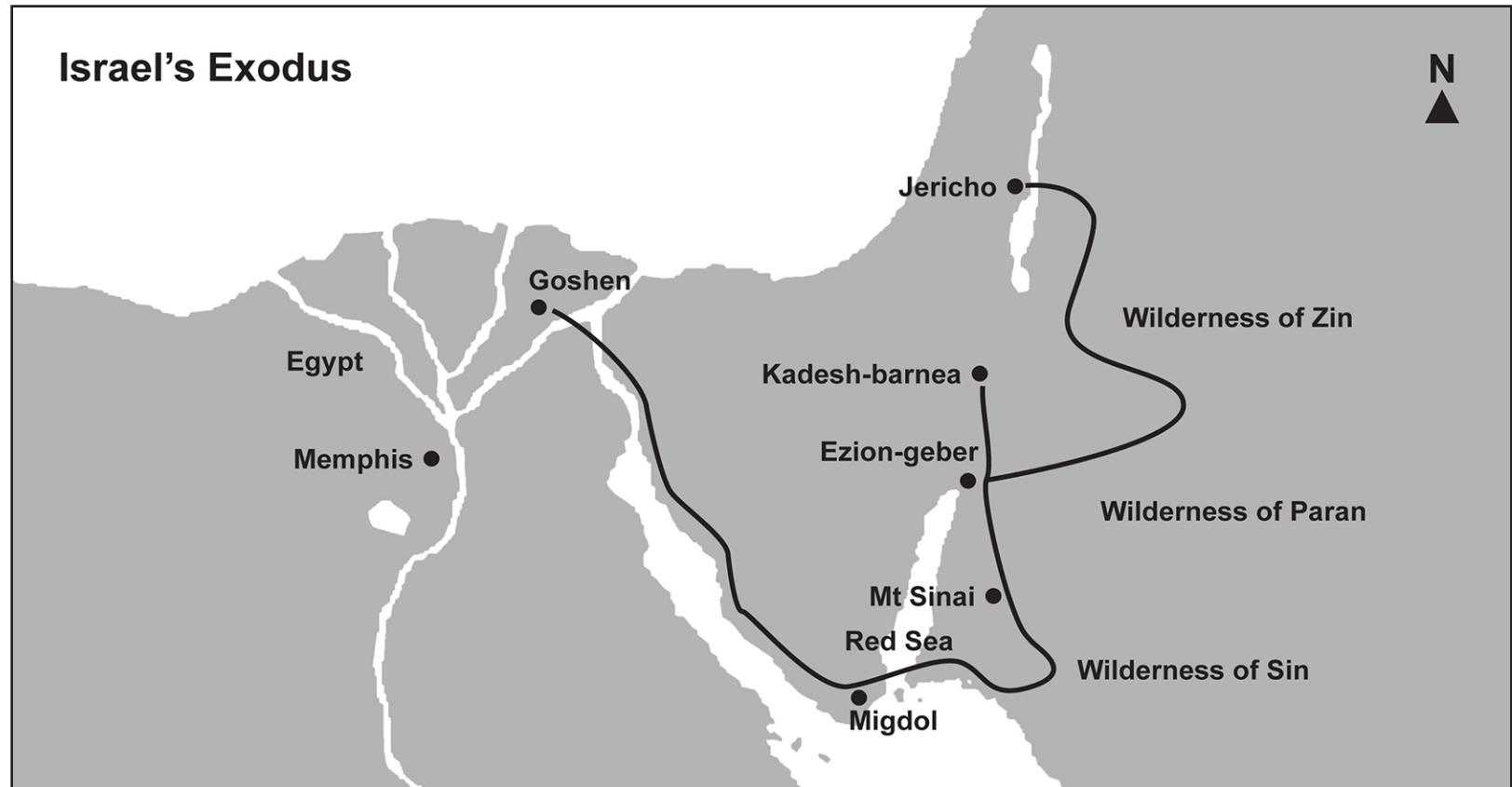
Luka 12:5
James 3:6
Hadēs
Matthew 11:23
Matthew 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Acts 2:27
Acts 2:31
1 Corinthians 15:55
Revelation 1:18
Revelation 6:8
Revelation 20:13
Revelation 20:14
Limnē Pyr
Revelation 19:20
Revelation 20:10
Revelation 20:14
Revelation 20:15
Revelation 21:8
Sheol
Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6
Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48
Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5
Tartaroō
2 Peter 2:4
Questioned
None yet noted

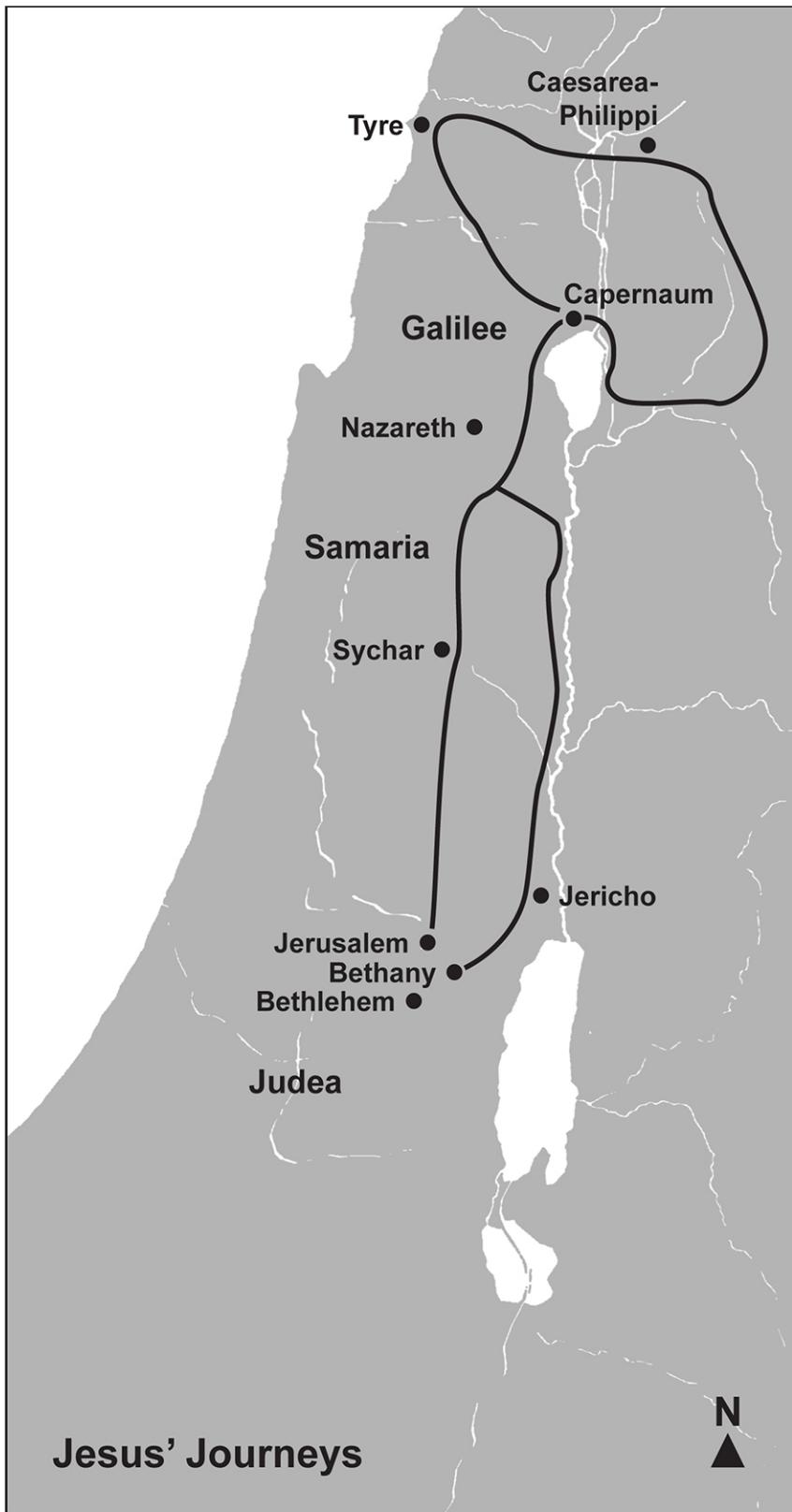
Prin credință a ascultat Avraam când a fost chemat să plece și să se ducă într-un loc pe care urma să-l primească drept moștenire și a ieșit fără să știe unde se duce. - Evrei 11:8

Israel's Exodus

N
▲

Când Faraon a lăsat poporul să plece, Dumnezeu nu i-a condus prin țara filistenilor, deși era mai aproape, pentru că Dumnezeu a zis:
'S-ar putea ca poporul să se răzgândească și să se întoarcă în Egipt, dacă va trebui să poarte război.' - Exodul 13:17

Jesus' Journeys

Căci Fiul Omului n-a venit ca să fie stujiț, ci ca să slujească și să řascumpărare pentru mulți. - Marcu 10:45

Pavel, rob al lui Cristos Isus, chemat să fie apostol, pus deoparte pentru Evanghelia lui Dumnezeu. - Romani 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

1956	Christ returns for his people
1830	Jim Elliot martyred in Ecuador
1731	John Williams reaches Polynesia
1614	Zinzendorf leads Moravian mission
1572	Japanese kill 40,000 Christians
1517	Jesuits reach Mexico
1455	Martin Luther leads Reformation
1323	Gutenberg prints first Bible
1276	Franciscans reach Sumatra
1100	Ramon Llull trains missionaries
1054	Crusades tarnish the church
997	The Great Schism
864	Adalbert martyred in Prussia
716	Bulgarian Prince Boris converts
635	Boniface reaches Germany
569	Alopen reaches China
432	Longinus reaches Alodia / Sudan
397	Saint Patrick reaches Ireland
341	Carthage ratifies Bible Canon
325	Ulfilas reaches Goth / Romania
250	Niceae proclaims God is Trinity
197	Denis reaches Paris, France
70	Tertullian writes Christian literature
61	Titus destroys the Jewish Temple
52	Paul imprisoned in Rome, Italy
39	Thomas reaches Malabar, India
33	Peter reaches Gentile Cornelius
	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3 Mankind is created in God's image, male and female He created us					
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19 Sin entered the world through Adam and then death through sin					
When are we? ▼								
Where are we?			Innocence		Fallen			Glory
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.	Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age
								New Heavens and Earth
► Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light			Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
		Son			John 8:58 Pre-incarnate	John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	
		Holy Spirit			Psalm 139:7 Everywhere	John 14:17 Living in believers		
	Mankind	Living	Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth Luke 16:22 Blessed in Paradise Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command	Genesis 1:1 No Creation No people	Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth			Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
		Deceased believing			Luke 16:22 Blessed in Paradise			
		Deceased unbelieving			Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment			
	Angels	Holy			Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command			
		Imprisoned	2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels	2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus	Revelation 20:13 Thalaasa Revelation 19:20 Lake of Fire Revelation 20:2 Abyss		
		Fugitive			1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			
		First Beast						
		False Prophet						
		Satan						
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7 For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all					

World Nations

Prin urmare, duceți-vă și faceți ucenici din toate neamurile, botezându-i în Numele Tatălui, al Fiului și al Duhului Sfânt. - Matei 28:19